

Annex 2

Àrees educació primària

Llengua Catalana i Literatura Llengua Castellana i Literatura Llengua Estrangera Segona Llengua Estrangera

Introducció

L'objectiu de l'educació és preparar els i les alumnes perquè siguin capaços de desenvolupar-se com a persones en la societat plural, plurilingüe i pluricultural del segle XXI. Aquest fet implica, entre d'altres educar-los perquè desenvolupin les competències comunicatives i lingüístiques que els permetin participar eficaçment i actuar en diferents contextos, per aconseguir un bé individual, col·lectiu i global, i la competència comunicativa i lingüística els proveirà d'eines imprescindibles per desenvolupar les competències globals que recomana la UNESCO per respondre als reptes del segle XXI: els permetrà arribar a ser persones cultes, crítiques i ben informades, que sabran fer un ús eficaç i ètic dels llenguatges; respectuoses amb la diversitat; capaces de transformar la informació en coneixement i d'aprendre per elles mateixes, d'informar-se, de col·laborar i de treballar en equip; creatives i emprenedores; i compromeses amb el desenvolupament sostenible, la defensa dels drets humans i la convivència inclusiva, pacífica i democràtica. En un món complex i amb múltiples fluxos comunicatius, cal desenvolupar una ètica de la comunicació que se centri en pràctiques comunicatives no discriminatòries, per identificar i rebutjar els abusos de poder a través de la paraula, fomentar la igualtat des d'una perspectiva de gènere i les conductes no sexistes, així com la gestió dialogada de conflictes, alineada amb la prevenció de qualsevol tipus de violència, incloent-hi, en particular, la violència de gènere i la cultura de la pau.

Per aconseguir-ho, caldrà per tant plantejar, en l'educació bàsica, el desenvolupament integral i harmònic dels aspectes intel·lectuals, motrius, afectius i socials de la persona, entre els quals l'educació lingüística i comunicativa ha d'ocupar un lloc preferent. Per formar parlants plurilingües i interculturals cal, en primer lloc, l'assoliment de la competència plena en català, la llengua pròpia de Catalunya, en castellà, llengua comuna a tot l'estat espanyol, i en les llengües estrangeres curriculars del centre. Totes les llengües curriculars s'han de treballar des d'una òptica de tractament integrat, pel que fa a competències, processos, metodologies i sabers per garantir que l'alumnat té les mateixes oportunitats. També des dels centres s'han de fomentar el respecte per la diversitat lingüística i el desig d'aprendre altres llengües i d'aprendre de totes les llengües i cultures.

Resulta imprescindible, doncs, durant l'educació bàsica plantejar el tractament integrat de les diferents llengües per planificar-ne els aprenentatges i establir tractaments metodològics i didàctics coherents. Així és com els i les alumnes seran capaços de dur a terme les tasques de comunicació que els permetin expressar la seva comprensió de la realitat, relacionar-se amb persones de la seva edat i adultes, integrar, comprendre, valorar i comunicar la seva cultura i sentiments, amb la utilització dels diversos llenguatges: verbal, oral i escrit, i el no verbal, tot emprant els mitjans, suports i formats també diversos

En el desenvolupament de la seva competència comunicativa, l'alumnat fa o acompanya accions amb propòsits diversos segons la situació. En aquest sentit, l'ensenyament i aprenentatge de la llengua s'emmarca en l'enfocament orientat en l'acció a partir de la reflexió, que es recull i es desenvolupa àmpliament en el document Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar, elaborat pel Consell d'Europa.

Amb les seves activitats i estratègies lingüístiques i comunicatives, el MECR substitueix el model tradicional de les quatre habilitats (comprensió oral, producció oral, comprensió escrita i producció escrita) considerat insuficient per captar la realitat complexa de la comunicació, per un model més proper a l'ús de la llengua real, fonamentada en la interacció i on el significat és coconstruït, i definit a partir de quatre modes de comunicació: recepció, producció, interacció i mediació. Aquesta acció es porta a terme en contextos que donen sentit a l'acció pedagògica, que planteja situacions reals, i que demana actuar per assolir propòsits diversos vinculats a situacions comunicatives diverses

El desenvolupament de la competència comunicativa ha de ser compartida conjuntament i coordinament per totes les àrees, i els àmbits que es puguin generar. Atès que la llengua i la comunicació són la base de la captació, elaboració i comunicació del coneixement, les àrees i matèries, i els àmbits que es puguin generar, esdevenen també responsables del desenvolupament de les capacitats comunicatives dels alumnes.

Les àrees lingüístiques se centren també en la literatura. Les competències específiques de l'educació literària ajuden a consolidar l'hàbit lector, conformar la pròpia identitat lectora, desenvolupar habilitats d'interpretació de textos literaris i conèixer algunes obres rellevants de la literatura catalana, castellana i universal, estimulant alhora l'escriptura creativa amb intenció literària i desenvolupant el sentit crític. Per això, s'adopta un enfocament doble: d'una banda, iniciar l'adquisició de l'hàbit lector autònom i, de l'altra, iniciar-se en el desenvolupament d'habilitats d'interpretació dels textos literaris. Es prestarà una atenció especial al reconeixement de les dones lectores i escriptores.

La lectura és un aprenentatge fonamental per al desenvolupament de les competències i ha d'estar inclosa en el desenvolupament de totes les àrees. Els centres educatius, en organitzar la seva pràctica docent, han de garantir que s'hi destini una dedicació horària setmanal, tant a les àrees i matèries lingüístiques com a la resta.

La finalitat de l'ensenyament de les llengües és el seu progressiu domini, essencial en la vivència de la cultura i l'obertura al món, i un dels factors que contribueix més plenament a la identitat individual, social i personal.

Entendre i parlar idiomes diferents de la llengua pròpia constitueix una capacitat que tota la ciutadania necessita, és per tant un objectiu estratègic millorar l'aprenentatge de les diferents llengües estrangeres. En aquest currículum l'aprenentatge de totes les llengües estrangeres, és comú, sigui quina sigui la primera llengua estrangera o la segona.

L'aprenentatge de diverses llengües comporta el desenvolupament de diversos elements, eines i estratègies que es treballen de manera transversal i afavoreixen la transferència entre llengües perquè, d'aquesta manera, hi hagi un augment de la capacitat per establir analogies i contrastos, i inferir regles generals, que, una segona llengua estrangera ajuda a desenvolupar, a la vegada que se n'afavoreix l'aprenentatge. Cal tenir en compte que les expectatives per al nivell de competència que es pretén assolir en una segona llengua estrangera han de ser, inicialment, inferiors al nivell establert per a la primera, especialment a l'etapa de primària, tal com s'indica en els criteris d'avaluació de les competències de la segona llengua estrangera.

En un currículum de llengües estrangeres fonamentat en competències, adquireixen una especial importància les activitats comunicatives (recepció, producció, interacció i mediació) i les habilitats psicosocials (col·laboració, lideratge, innovació, gestió interpersonal) que, de manera conjunta i progressiva, apoderen l'alumnat per exercir una ciutadania activa i responsable. Les activitats de recepció, producció, interacció formen part del procés comunicatiu en tant que comporten expressar-se i comprendre de manera oral, tant individualment com en interaccions planificades o espontànies, comprendre textos escrits i

multimèdia, i produir-ne. La mediació i les habilitats psicosocials amplien la profunditat comunicativa amb una intencionalitat competencial vers la construcció social de comunitat i la convivència al llarg de la vida. A més, un aprenent ha de ser capaç de transferir i aplicar els aprenentatges adquirits en altres llengües a les llengües que aprèn.

La dimensió literària en llengua estrangera, fonamentada en el reconeixement de valors estètics, ètics i culturals i en la instrumentalització d'estratègies lingüístiques i comunicatives, implica l'activitat creativa de comprensió, reproducció i valoració de textos escrits, orals i audiovisuals, que causa en el receptor una reacció emocional i estètica.

Les àrees, i els àmbits que es puguin generar, amb la inclusió de la llengua estrangera, permeten a l'alumnat desenvolupar-se millor en els entorns digitals i a accedir a les cultures vehiculades per mitjà d'aquestes llengües, tant com a motor de formació i aprenentatge, com a font d'informació i gaudi. En aquest sentit, les eines digitals posseeixen un potencial que podria aprofitar-se plenament per reforçar l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de llengües. Per això, el desenvolupament del pensament crític, l'alfabetització mediàtica i l'ús adequat, segur, ètic i responsable de la tecnologia hi suposen un element d'aprenentatge molt rellevant.

L'adquisició de les competències específiques constitueix la base per a l'avaluació competencial de l'alumnat i es valorarà a través dels criteris d'avaluació. No hi ha una vinculació unívoca i directa entre criteris d'avaluació i sabers, les competències específiques s'avaluaran a través de la posada en acció de diferents sabers, proporcionant la flexibilitat necessària per establir connexions entre ells.

Abordant un enfocament competencial, els criteris d'avaluació i els sabers, graduats a través dels cicles, es vertebren al voltant de les competències específiques. Aquesta progressió, que parteix d'entorns molt propers i manipulatiu connectant amb l'etapa d'Educació Infantil i Primària, facilita la transició cap a aprenentatges més formals i afavoreix el desenvolupament de la capacitat de pensament abstracte.

Els criteris d'avaluació, en tant que expliciten l'avaluació de les capacitats i els sabers que cal desenvolupar, concreten els aprenentatges que volem identificar en l'alumnat i la forma de fer-ho. Es vinculen directament a les competències específiques. Els criteris d'avaluació permeten mesurar el grau de desenvolupament d'aquestes competències i el docent pot connectar-los de forma flexible amb els sabers de l'àrea/ la matèria durant el procés d'ensenyament-aprenentatge.

Les àrees lingüístiques inclouen deu competències específiques. La primera s'orienta al reconeixement de la diversitat lingüística i dialectal de Catalunya, Espanya i el món, per afavorir actituds que ajudin a apreciar la diversitat ètnica i cultural, combatre els prejudicis i els estereotips lingüístics, i iniciar-se en la reflexió entre diferents llengües, inclosa la llengua de signes catalana.

En aquesta etapa es produeix l'adquisició i consolidació del codi escrit, que pot haver-se iniciat a l'etapa d'educació infantil. En tot cas, ha de partir de la diversitat de trajectòries educatives de l'alumnat, i els aprenentatges han de produir-se sempre en un marc de construcció de sentit des de la reflexió, la comprensió o la producció de missatges de text des de l'ús social. En consonància amb això, un grup format per les competències (de la dos a la cinc) es relacionen amb la producció, comprensió i interacció oral i escrita, incorporant les formes de comunicació mediatades per la tecnologia i atenció a l'àmbit personal, educatiu i social.

D'una altra banda, saber llegir avui implica també saber navegar i cercar a la xarxa i seleccionar informació fiable amb diferents propòsits. Així, la competència sisena fonamenta les bases de l'alfabetització internacional.

Responent a la necessitat de l'ensenyament a llegir tot tipus de textos i amb diferents propòsits de lectura —com reclamen des de fa dècades els enfocaments comunicatius— les competències setena i vuitena es reserven per a la lectura literària acompanyada, tant autònoma com compartida a l'aula. S'adopta així un doble enfocament: d'una banda, iniciar l'adquisició de l'hàbit lector autònom i, d'una altra, iniciar-se en el desenvolupament d'habilitats d'interpretació dels textos literaris. Es prestarà especial atenció al reconeixement de les dones escriptores. En llengües estrangeres, la competència vuitena fa referència a la mediació com a activitat del llenguatge consistent a explicar i facilitar la comprensió de missatges o textos a partir d'estratègies, de manera oral i escrita.

La competència novena atén a una primera aproximació a la reflexió sobre la llengua i els seus usos, mentre que la desena, relativa a l'ètica de la comunicació, és de caràcter transversal a totes elles. Se centra en les pràctiques comunicatives no discriminatòries, per a identificar i detectar els abusos de poder a través de la paraula, fomentar la igualtat des d'una perspectiva de gènere i les conductes no sexistes, així com la gestió dialogada de conflictes, alineada amb la prevenció de qualsevol tipus de violència, incloent en tot el cas la violència masculista i l'aposta per la cultura de la pau.

L'adquisició de les competències específiques s'ha de produir de manera progressiva al llarg de l'etapa, i sempre respectant els processos individuals de maduració cognitiva. Es partirà al primer cicle de processos acompanyats d'observació i anàlisi en contextos significatius per a l'alumnat, reflexionant sobre models textuais adequats, per anar avançant al llarg de l'etapa cap a una creixent autonomia en la producció i la comprensió lingüística. Atès l'enfocament inequívocament competencial de l'educació lingüística, la gradació entre cicles s'estableix en funció de la complexitat dels textos, dels contextos d'ús, de les habilitats d'interpretació o de producció requerides, del metallenguatge necessari per reflexionar sobre els usos, així com del grau d'acompanyament conferit a l'alumnat. Existeix un paral·lelisme evident entre els diferents cursos de l'etapa de primària, i en relació amb l'etapa d'educació secundària obligatòria, on es produeix una major progressió cap a l'autonomia de l'alumnat, així com més diversitat i complexitat de les pràctiques discursives en àmbits més plurals, se subratlla el paper de les convencions literàries i del context històric en la comprensió dels textos literaris i la reflexió sobre el funcionament de la llengua i els seus usos adquireix un paper més rellevant.

Per determinar el progrés en el grau d'adquisició d'aquestes competències específiques al llarg de l'etapa, els criteris d'avaluació s'estableixen per a cadascun dels cicles de l'etapa. Aquests criteris es formulen clarament de manera competencial, atenent tant els resultats esperats, com els processos i actituds que acompanyen la seva elaboració. Tot això reclama eines i instruments d'avaluació variats i dotats de capacitat diagnòstica i de millora, que a la vegada fomentin l'autonomia, l'autoregulació i la iniciativa personal de l'alumnat.

Per abordar les actuacions descrites a les competències específiques, és imprescindible adquirir i mobilitzar els sabers bàsics de l'àrea. Els aprenentatges de Llengua Catalana i Literatura, Llengua Castellana i Literatura, Llengua Estrangera i Segona Llengua Estrangera no es poden concebre, de cap manera, com la mera transmissió i recepció de continguts disciplinars; per contra, cal entendre's com un procés en construcció i basat en la reflexió i l'anàlisi acompanyada, la finalitat última del qual és formar persones comunicadores ètiques i eficaces.

La presentació unitària del currículum de les matèries lingüístiques permet que un conjunt de sabers que són comuns a totes les llengües no es tornin a plantejar des de l'inici en

cadascuna d'elles. Cal afavorir que l'alumnat aprengui a aplicar les capacitats i habilitats que ja ha desenvolupat en altres llengües i facilitar, així, la transferència necessària d'aprenentatges entre elles. Les estructures comunes són més freqüents entre les llengües romàniques, però també n'hi ha, i força, en llengües d'altres procedències.

Cal que els i les docents acordin com es treballaran aquests sabers comuns a les diferents llengües per explicitar els trets diferencials, assegurar l'optimització dels recursos i com afavorir la transferència a noves situacions comunicatives.

Els sabers de les àrees lingüístiques s'organitzen al voltant de set blocs: Les llengües i els seus parlants; Comunicació oral; Comprensió lectora; Expressió escrita; Alfabetització informativa; Educació literària, i Reflexió sobre la llengua.

El progrés en els aprenentatges de l'àrea ha de permetre a l'alumnat respondre a situacions comunicatives reals, en els àmbits personal, social i educatiu. D'aquí la importància de vertebrar la programació d'aula al voltant d'un conjunt de situacions d'aprenentatge contextualitzades, significatives i rellevants, atenent la seva gradació i complementarietat, perquè al final de l'any escolar s'hagin treballat de manera proporcionada tots els sabers bàsics inclosos al currículum.

A les àrees de Llengua Catalana i Literatura, Llengua Castellana i Literatura, Llengua Estrangera i Segona Llengua Estrangera, l'adquisició de les competències específiques ha de produir-se a partir de la mobilització dels sabers de tots els blocs de l'àrea, de manera coordinada i interrelacionada, promovent-se en tot moment la interacció comunicativa i la col·laboració de l'alumnat entre si, i amb els altres agents que intervenen en els processos d'ensenyament i aprenentatge. En tot cas, el treball transdisciplinari, que obliga a mobilitzar els sabers de més d'una àrea, aportarà un valor afegit als aprenentatges, en potenciar-ne el caràcter globalitzador.

Llengua Catalana i Literatura Llengua Castellana i Literatura

Competències específiques

1. Prendre consciència de la diversitat lingüística i cultural a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la realitat plurilingüe i pluricultural per afavorir la transferència lingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.

Criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
----------------	----------------	----------------

<p>1.1 Identificar les diferents llengües de l'entorn, inclosa la llengua de signes, i les seves variants dialectals, a través de la descripció d'algunes expressions d'ús quotidià.</p> <p>1.2. Detectar i rebutjar, de manera acompanyada i en contextos senzills i propers, alguns prejudicis i estereotips lingüístics, de gènere i culturals molt freqüents.</p> <p>1.3 Descriure i valorar la pluralitat lingüística de l'entorn com a font de riquesa cultural, a partir de l'observació i comprensió de la realitat pròxima.</p>	<p>1.1 Identificar les diferents llengües de l'entorn, inclosa la llengua de signes, i les seves variants dialectals, a través de la descripció i interpretació d'algunes expressions d'ús quotidià.</p> <p>1.2. Detectar i rebutjar, amb autonomia creixent i en contextos senzills i propers, prejudicis i estereotips lingüístics, de gènere i culturals freqüents.</p> <p>1.3 Descriure i valorar la pluralitat lingüística del món com a font de riquesa cultural, a partir de l'observació i comprensió de la realitat de l'entorn.</p>	<p>1.1 Identificar les diferents llengües de l'entorn, inclosa la llengua de signes, i les seves variants dialectals, a través de la descripció i interpretació de les característiques fonamentals de les del seu entorn geogràfic, així com alguns trets dels dialectes i llengües familiars de l'alumnat.</p> <p>1.2. Detectar i rebutjar, amb autonomia creixent i en contextos diversos, prejudicis i estereotips lingüístics, de gènere i culturals freqüents.</p> <p>1.3 Descriure, analitzar i valorar la pluralitat lingüística del món com a font de riquesa cultural, a partir de l'observació i comprensió de la realitat global.</p>
--	---	---

Aquesta competència se centra en l'ús de la llengua catalana i de la llengua castellana en una realitat plurilingüe com és la Catalunya actual. Per entendre per què és necessari aquest ús, un alumne d'aquest territori ha de tenir la informació suficient per poder conèixer críticament la realitat social de la llengua catalana i de la llengua castellana en els diversos territoris on es parlen. El català és la llengua vehicular d'aprenentatge en els centres educatius de Catalunya; per aquest motiu, és desitjable que els i les alumnes siguin conscients de la pertinença a la comunitat lingüística i cultural catalana, i mostrar interès per l'ús d'aquesta llengua.

La competència planteja la necessitat que un alumne o alumna adquireixi habilitats i destreses per a la convivència, el respecte i l'enteniment entre les persones basats en els usos socials de les llengües en contextos multilingües. Es parteix de la idea que aprendre llengües és, sobretot, aprendre a comunicar-se amb altres persones, a prendre contacte amb realitats diverses i a assumir la pròpia expressió com a modalitat fonamental d'obertura als altres.

En moltes de les nostres aules s'utilitzen llengües o varietats dialectals diferents de la llengua vehicular d'aprenentatge. Aquesta diversitat lingüística ha de servir com a base sobre la qual acostar-se al coneixement de la realitat plurilingüe de Catalunya, d'Espanya i del món. En primer lloc, per ajudar a l'alumnat a valorar la riquesa cultural que això suposa i a detectar i evitar els prejudicis lingüístics; en segon lloc, per anar prenent consciència sobre el funcionament de les llengües a partir de l'observació i comparació entre elles, inclosa una primera aproximació al coneixement de les llengües de signes.

2. Comprendre i interpretar textos orals i multimodals, i identificar el sentit general i la informació més rellevant, valorant, de manera progressivament autònoma, aspectes formals i de contingut bàsics per construir coneixement, formar-se opinió i eixamplar les possibilitats de gaudi i lleure.

criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
<p>2.1. Extreure informació rellevant de textos orals i multimodals relacionats amb situacions d'aprenentatge i la vida quotidiana de l'aula.</p> <p>2.2. Reconèixer, de forma acompanyada, el tema, idees principals i missatges explícits de textos orals i multimodals. Iniciar-se, també de forma acompanyada, en la valoració del contingut i de la forma (elements no verbals).</p>	<p>2.1. Extreure informació rellevant de produccions orals i multimodals relacionades amb situacions d'aprenentatge i la vida quotidiana de l'aula.</p> <p>2.2. Reconèixer en produccions orals i multimodals idees principals i secundàries, els missatges explícits i els implícits més senzills. Progressar, de manera acompanyada, en la valoració crítica del contingut i de la forma (elements no verbals).</p>	<p>2.1. Extreure i interpretar informació rellevant de produccions orals i multimodals formals provinents de diferents mitjans i situacions.</p> <p>2.2. Reconèixer en produccions orals i multimodals formals les idees principals i les secundàries, els missatges explícits i implícits. Valorar-ne el contingut i la forma (elements no verbals).</p>

En el procés de comunicació es posen en joc, a més del coneixement compartit entre emissor i receptor, altres elements contextuais lingüístics i no lingüístics que permeten anar més enllà del significat del text i interpretar el seu sentit. L'escola pot i ha d'incorporar pràctiques discursives de diferents àmbits, significatives per a l'alumnat, que abordin temes de rellevància ecològica, social i cultural. La finalitat última d'aquesta competència específica és iniciar-se en l'aprenentatge d'estratègies que permetin desenvolupar-se com a individus que es comuniquen de manera eficaç i ètica, ben informats i amb capacitat crítica.

La comprensió i interpretació de missatges orals requereix l'adquisició de destreses específiques: des de les més bàsiques a l'inici de l'etapa, fins aquelles que, en finalitzar l'últim cicle, permetran a l'alumnat obtenir, seleccionar, valorar i relacionar informacions procedents de mitjans de comunicació i del context escolar (especialment de tipus espacial, temporal i de seqüència lògica), realitzar inferències i deduccions, distingir la informació de l'opinió i iniciar-se en la interpretació d'alguns elements senzills implícits, com la ironia o el doble sentit. En l'àmbit social, s'han de tenir en compte la diversitat de textos de caràcter multimodal, que reclamen una específica alfabetització audiovisual i mediàtica per fer front als riscos de manipulació i desinformació.

3. Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius, i participar en interaccions orals variades, amb autonomia, per expressar idees, sentiments, emocions i conceptes, construir coneixement i establir vincles personals.

criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>

<p>3.1. Produir textos orals i multimodals coherents a partir d'una situació comunicativa propera (vivències, fets i aprenentatges), amb planificació acompanyada, adaptant el to de veu i el gest a la situació, i utilitzant recursos no verbals elementals i elements de suport.</p> <p>3.2. Participar en interaccions orals espontànies i en les situacions comunicatives habituals del context escolar, respectant les normes d'interacció oral, mostrant interès i respecte quan parlen els altres i iniciant-se en l'ús d'estratègies d'escolta activa.</p>	<p>3.1. Produir textos orals i multimodals coherents a partir d'una situació comunicativa coneguda, amb planificació acompanyada, ajustant el discurs i adaptant el to de veu i el gest a la situació, i utilitzant recursos no verbals i elements de suport.</p> <p>3.2. Participar en interaccions orals espontànies i reglades, aportant idees i respectant les dels altres, així com les normes bàsiques de la cortesia lingüística i aplicant estratègies d'escolta activa.</p>	<p>3.1. Produir textos orals i multimodals de manera autònoma, coherent i fluida, amb preparació prèvia, en contextos formals senzills a partir de l'entonació, el to de veu i el gest a la situació i utilitzar correctament recursos verbals i no verbals amb suports audiovisuals.</p> <p>3.2. Participar en interaccions orals espontànies i reglades, i respectar les normes de la cortesia lingüística, integrant en el propi discurs les opinions i punts de vista dels altres participants, i utilitzant el registre adequat i aplicant estratègies d'escolta activa i de gestió conversacional.</p>
---	--	--

El desenvolupament de la competència comunicativa de l'alumnat passa necessàriament per l'atenció als usos orals com a vehicles d'expressió, aprenentatge i l'autocontrol. Les propostes d'aquesta àrea han d'oferir contextos diversificats i significatius on l'alumnat pugui prendre la paraula i conversar amb els seus iguals en diàlegs pedagògicament orientats, i estimular així la incipient reflexió sobre els usos orals formals o informals, espontanis o planificats. La interacció oral requereix anar adquirint estratègies per respectar el torn de paraula, desplegar actituds de escolta activa, expressar-se amb fluïdesa, claredat i amb el to i el registre adequats, així com iniciar-se en l'ús d'estratègies de participació activa i col·laborativa en situacions espontànies i dirigides per planificar, organitzar el discurs i negociar el significat.

La producció oral formal convida a iniciar-se en les estratègies bàsiques de planificació, que s'aniran assimilant, de manera acompanyada, al llarg de l'etapa. Es proporcionaran també models ajustats a les diferents situacions comunicatives i àmbits, que ofereixin pautes per ordenar el text oral i adequar el registre i el comportament no verbal. Per altra banda, les tecnologies de la informació i la comunicació faciliten nous formats per a la comunicació oral multimodal, tant síncrona com asíncrona, i permeten també el registre de les produccions orals de l'alumnat per a la seva difusió en contextos reals i la posterior anàlisi i revisió.

La interacció implica a dos o més participants en la construcció d'un discurs. La comunicació entre persones es considera l'origen de la comunicació i comprèn funcions interpersonals, cooperatives i transaccionals. En ella entren en joc la cortesia lingüística i l'etiqueta digital, els elements verbals i no verbals de la comunicació, així com l'adequació als diferents gèneres dialògics més freqüents, orals i multimodals, en contextos analògics i virtuals. En aquesta etapa de l'educació s'espera que els intercanvis d'informació siguin breus i senzills i abordin temes quotidians i predictibles, i de rellevància personal per a l'alumnat.

Aquesta competència específica és fonamental en l'aprenentatge, ja que inclou estratègies d'inici, manteniment o finalització de converses bàsiques, així com estratègies elementals per indicar que no s'ha entès el missatge i per sol·licitar repetició. A més, l'adquisició de les normes i principis que regeixen la cortesia lingüística i l'etiqueta digital prepara per a l'exercici d'una ciutadania democràtica, responsable, respectuosa, segura i activa.

4. Comprendre i interpretar textos escrits i multimodals, reconeixent el sentit global, les idees principals i la informació implícita i explícita, i realitzant, de manera progressivament autònoma, reflexions elementals sobre aspectes formals i de contingut, per construir coneixement, i respondre a necessitats i interessos comunicatius diversos.

criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
<p>4.1. Llegir textos propers, de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i textos escolars, de forma silenciosa i en veu alta, amb fluïdesa suficient (velocitat, precisió en el reconeixement de les paraules, ritme, fraseig i entonació).</p> <p>4.2. Comprendre textos escrits i multimodals propers, adequats al desenvolupament cognitiu, amb l'ajuda d'elements gràfics i paratextuals bàsics, a través de la identificació del sentit global i informació rellevant i emprant, de forma guiada, estratègies bàsiques de comprensió.</p> <p>4.3. Valorar, de manera acompanyada, el contingut i aspectes formals i no verbals elementals de textos escrits i multimodals senzills.</p>	<p>4.1. Llegir textos progressivament complexos relacionats amb la vida quotidiana, els mitjans de comunicació i textos escolars, de fets i esdeveniments d'interès general, de manera silenciosa i en veu alta, amb fluïdesa (velocitat, precisió en el reconeixement de les paraules, ritme, fraseig i entonació).</p> <p>4.2. Comprendre textos escrits i multimodals progressivament complexos, a través de la identificació del sentit global i la informació rellevant, amb l'ajuda d'elements gràfics, textuais i paratextuals, distingint idees principals i secundàries i també estratègies bàsiques de comprensió de forma progressivament autònoma.</p> <p>4.3. Valorar, de manera acompanyada, el contingut i aspectes formals i no verbals elementals de textos escrits i multimodals, iniciant-se en l'avaluació de la seva fiabilitat.</p>	<p>4.1. Llegir tot tipus de textos de manera silenciosa i en veu alta amb bona fluïdesa (velocitat, precisió en el reconeixement de les paraules, ritme, fraseig i entonació).</p> <p>4.2. Comprendre textos escrits i multimodals progressivament complexos, a través de la identificació del sentit global i la informació rellevant, amb l'ajuda d'elements gràfics, textuais i paratextuals, utilitzant l'estructura i el format de cada gènere textual, i també estratègies bàsiques de comprensió, més enllà de la interpretació literal.</p> <p>4.3. Valorar, de manera acompanyada, el contingut i aspectes formals i no verbals elementals de textos escrits i multimodals, avaluant la seva qualitat, fiabilitat i la seva idoneïtat en funció del propòsit de lectura.</p>

El desenvolupament de la competència lectora es comença al primer cicle amb les pràctiques de lectura. S'inicia així l'acostament a estratègies dirigides, d'una banda, a localitzar, entendre i integrar la informació rellevant i explícita, i, de l'altra, a transcendir alguns significats superficials, realitzant amb ajuda inferències directes, atenent a aspectes formals i no verbals elementals (imatges, distribució del text, etc.). En aquesta fase, es presta especial atenció a la comprensió reflexiva mitjançant la lectura en veu alta, prèvia lectura silenciosa. En el segon cicle, l'alumnat ha de adquirir estratègies que li permetin realitzar un nombre cada vegada més ampli d'inferències directes (generalitzacions, propòsit del text), sempre de manera acompanyada i contextualitzada en situacions d'aprenentatge al voltant de textos socials, lliures d'estereotips sexistes. En paral·lel, cal identificar un major nombre d'elements no estrictament textuais, com ara tipografies o subratllats. Cap al final de

l'etapa, de manera progressivament autònoma, l'alumnat ha de ser capaç de comprendre i valorar la informació en textos escrits variats amb diferents propòsits de lectura, transcendent alguns significats superficials, duent a terme inferències directes i fins i tot captant el doble sentit o la ironia.

L'objectiu d'aquesta competència específica és establir les bases per formar lectors competents i autònoms de tota mena de textos, capaços d'avaluar la seva qualitat i fiabilitat i de respondre a diferents propòsits de lectura en tots els àmbits de la seva vida. En tot cas, l'alfabetització requerida per respondre als reptes de segle XXI passa necessàriament per l'ensenyament de la lectura dels hipertextos o de documents amb hipertextualitat.

5. Produir textos escrits i multimodals, amb adequació, coherència i cohesió, i aplicant estratègies elementals de planificació, redacció, revisió, correcció i edició, amb regulació dels iguals i autoregulació progressivament autònoma i atenent les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.

criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
<p>5.1. Redactar textos escrits i multimodals propers i viscuts, des de les diferents etapes del procés evolutiu de l'escriptura, de manera acompanyada, per a un destinatari i amb una intenció concreta, amb adequació, coherència, cohesió i correcció adaptades al moment evolutiu (ortografia natural o de base).</p> <p>5.2. Aplicar estratègies de planificació, redacció, revisió i edició de textos amb acompanyament, de manera individual o grupal.</p>	<p>5.1. Redactar textos escrits i multimodals, propers, viscuts i escolars, de manera progressivament autònoma, a través de la selecció del model discursiu que millor respongui a la situació comunicativa, amb adequació, coherència i cohesió, iniciant-se en l'ús de les normes gramaticals i ortogràfiques més senzilles.</p> <p>5.2. Aplicar estratègies de planificació, redacció, revisió i edició de textos de manera progressivament autònoma, amb ús de bastides s'escau, de manera individual o grupal.</p>	<p>5.1. Redactar textos escrits i multimodals, de tipus divers, amb suports puntuals, a través de la selecció del model discursiu que millor respongui a cada situació comunicativa, progressant en l'ús de les normes gramaticals i ortogràfiques bàsiques, amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística.</p> <p>5.2. Aplicar estratègies de planificació, redacció, revisió i edició de textos, de forma autònoma, amb ús de bastides si s'escau, de manera individual o grupal.</p>

Cal que els textos s'elaborin en el context de les relacions interpersonals a l'aula, o amb la intenció d'organitzar o compartir informació. Al llarg de l'etapa, s'ha d'anar avançant en un procés acompanyat, dirigit a l'adquisició d'estratègies que permetin expressar-se de forma coherent mitjançant escrits, individuals o grupals, propis d'àmbits més amplis referits a fets pròxims a la seva experiència, com els mitjans de comunicació social, o relacionats amb altres àrees de l'aprenentatge. Aprendre a elaborar de forma acompanyada textos que l'ajudin a organitzar la informació i el pensament (com resums i esquemes senzills) ajudarà a progressar en l'adquisició de la competència d'aprendre a aprendre. S'espera aconseguir, de manera gradual, l'automatització de les normes ortogràfiques d'aparició freqüent i la

resolució de dubtes ortogràfiques mitjançant la reflexió guiada en els processos de millora dels textos amb la utilització dels suports pertinents.

Fins i tot en les seves formes més espontànies, escriure un text implica planificar -a partir de models o pautes-, revisar -de manera individual o compartida- i editar. Tot això s'ha de treballar a classe. En tot cas, saber escriure al segle XXI vol dir fer-ho en diferents suports i formats. La possibilitat d'edició i difusió digital dels escrits a la xarxa ofereix un context real a les pràctiques comunicatives escrites, alhora que convida a fer el pas cap a l'hipertextual i multimodal. És el moment d'iniciar-se en la reflexió sobre els aspectes elementals de la propietat intel·lectual, el respecte a la privacitat o la responsabilitat en la transmissió de rumors i notícies falses.

6. Cercar, seleccionar i contrastar informació procedent de diverses fonts, de forma planificada i de manera progressivament autònoma, avaluant la seva fiabilitat, reconeixent alguns riscos de manipulació i desinformació, i adoptant un punt de vista personal i respectuós amb la propietat intel·lectual, per transformar aquesta informació en coneixement i comunicar-la de manera creativa.

criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
<p>6.1. Aplicar estratègies de cerca d'informació (localització, selecció i contrast) en diferents fonts, incloses les digitals, sobre temes propers i d'interès personal, de forma guiada, a la xarxa i a les biblioteques.</p> <p>6.2. Comunicar els resultats d'un procés d'investigació, individual o grupal, realitzat de forma acompanyada, sobre temes propers i d'interès personal.</p> <p>6.3. Adoptar hàbits d'ús segur i saludable de les tecnologies digitals de forma guiada en relació amb l'accés a la informació i a la comunicació en l'entorn immediat.</p>	<p>6.1. Aplicar estratègies de cerca d'informació (localització, selecció i contrast) en diferents fonts, incloses les digitals, sobre temes d'interès personal, ecològic i social, de forma progressivament autònoma, a la xarxa i a les biblioteques.</p> <p>6.2. Comunicar de forma creativa i respectant els drets de la propietat intel·lectual, els resultats d'un procés d'investigació, individual o grupal, realitzat de forma acompanyada, sobre temes d'interès personal, ecològic i social, que incloguin els Objectius de Desenvolupament Sostenible.</p> <p>6.3. Adoptar hàbits d'ús segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals, amb acompanyament, en relació amb l'accés, la fiabilitat i verificació de les fonts d'informació i la comunicació al seu entorn immediat i a la xarxa.</p>	<p>6.1. Aplicar estratègies de cerca d'informació (localització, selecció i contrast) en diferents fonts, incloses les digitals, sobre temes d'interès personal, ecològic i social, de forma progressivament autònoma, a la xarxa i a les biblioteques, valorant-ne críticament el resultat.</p> <p>6.2. Comunicar de forma creativa i respectant els drets de la propietat intel·lectual, els resultats d'un procés d'investigació senzill, individual o grupal, sobre temes d'interès personal, ecològic i social que incloguin els Objectius de Desenvolupament Sostenible.</p> <p>6.3. Adoptar hàbits d'ús crític, segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals, de forma progressivament autònoma, en relació amb la fiabilitat i la verificació de les fonts, la credibilitat de la informació i la comunicació a l'entorn immediat i a la xarxa.</p>

Tenir accés a la informació no garanteix el coneixement, si entenem el coneixement com a eina essencial per fer front als reptes de segle XXI, inclosos els Objectius de Desenvolupament Sostenible. Per això és imprescindible que l'alumnat s'iniciï en l'adquisició d'habilitats i destreses per accedir a la informació, gestionar-la, avaluar-la i comunicar-la, i que adopti un punt de vista crític i personal, així com una actitud ètica i responsable amb la propietat intel·lectual, reconeixent les fonts originals sobre les quals elabora el seu treball.

Es proposa així un procés d'acompanyament que vagi guiant l'alumnat per tal que, individualment o de forma cooperativa, progressi cap a una certa autonomia en la planificació i recerca d'informació en contextos personals, ecològics, socials i educatius, per transformar-la, comunicar-la de manera personal i creativa, i utilitzar-la amb diferents finalitats. Aquests processos de recerca han d'anar acompanyats de la reflexió guiada que permeti avaluar la seva fiabilitat i pertinença, i distingir entre fets i opinions.

Han de recomanar models orientatius sobre les convencions establertes per a la comunicació del coneixement adquirit en diferents formats i suports. La biblioteca, entesa com un espai creatiu d'aprenentatge, serà l'entorn ideal per a l'adquisició d'aquesta competència, mitjançant projectes globals i interdisciplinaris.

7. Seleccionar i llegir de manera autònoma obres diverses com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector que s'enriqueixi progressivament pel que fa a diversitat, complexitat i qualitat de les obres, i compartir experiències de lectura, per construir la pròpia identitat lectora i gaudir de la dimensió social de la lectura.

criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
<p>7.1. Llegir de manera autònoma textos de diferents autors i autores que s'adeqüin als seus gustos i interessos, seleccionats de manera acompanyada, des de les diferents etapes del procés evolutiu de la lectura.</p> <p>7.2. Compartir lectures, per mitjà de recomanacions, presentacions i a partir d'interaccions orals, mitjançant la biblioteca d'aula i de centre, per expressar gustos i interessos i iniciar-se en una comunitat lectora.</p>	<p>7.1. Llegir de manera autònoma o acompanyada textos de diversos autors i autores que s'adeqüin als seus gustos i interessos i seleccionats amb autonomia creixent, avançant en la construcció de la seva identitat lectora.</p> <p>7.2. Compartir lectures per mitjà de recomanacions, presentacions i a partir d'interaccions orals, mitjançant la biblioteca d'aula i de centre, per expressar gustos i interessos, valorar les obres de forma argumentada i que permetin sentir-se membre d'una comunitat lectora.</p>	<p>7.1. Llegir de manera autònoma textos de diversos autors i autores que s'adeqüin als seus gustos i interessos, seleccionats amb criteri propi, progressant en la construcció de la seva identitat lectora.</p> <p>7.2. Compartir lectures per mitjà de recomanacions, presentacions i a partir d'interaccions orals, per mitjans analògics i digitals, mitjançant la biblioteca d'aula i de centre, per expressar gustos i interessos, valorar les obres de forma crítica i que permetin sentir-se membre d'una comunitat lectora.</p>

Desenvolupar aquesta competència implica iniciar un camí de progrés planificat cap a la construcció de personalitats lectores, que passa per la dedicació d'un temps diari i constant a la lectura individual, acompanyat de les estratègies i bastides adequades per iniciar la

configuració de l'autonomia i la identitat lectora, que haurà de desenvolupar-se al llarg de tota la vida. Per això s'hauria de partir de la configuració d'un corpus de textos adequat i variat, equilibrant la presència d'autors i autores, i que respongui als interessos i necessitats individuals, i afavoreixi l'apropament cap a la reflexió sobre els grans reptes de segle XXI, inclosos els Objectius de Desenvolupament Sostenible. La biblioteca escolar pot esdevenir un punt de trobada fonamental en el qual compartir, reflexionar i expressar preferències personals entorn de la lectura.

És també recomanable configurar comunitats lectores amb referents compartits; desenvolupar estratègies que ajudin l'alumnat a seleccionar els textos del seu interès, apropiant-se d'ells i compartir de manera personal i creativa la seva experiència personal de lectura, i establir contextos en què sorgeixin motius per llegir, a partir de reptes d'indagació, i que proposin maneres de vincular afectivament les lectures i lectors amb els textos. A mesura que s'avanci en l'adquisició de la competència, serà possible anar reduint progressivament l'acompanyament docent.

8. Llegir, interpretar i analitzar, de manera progressivament autònoma, obres o fragments literaris adequats, establint relacions entre ells i identificant el gènere literari i les seves convencions fonamentals, per reconèixer la literatura com a manifestació artística i font de plaer, coneixement i inspiració per a la creació de textos d'intenció literària.

Criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
<p>8.1. Escoltar i llegir textos orals i escrits de la literatura infantil, d'autors i autores reconeguts, descobrint de manera acompanyada els elements essencials de l'obra i establint relacions elementals entre els textos i amb altres manifestacions artístiques i culturals.</p> <p>8.2. Produir textos individuals o col·lectius amb intenció literària, segons les diferents etapes del procés evolutiu de l'escriptura, de manera acompanyada, en diferents suports, i complementant-los amb altres llenguatges artístics.</p>	<p>8.1. Escoltar i llegir textos orals i escrits de la literatura infantil, d'autors i autores reconeguts, relacionant-los en funció de temes i aspectes elementals del gènere literari, i interpretant-los i relacionant-los amb altres manifestacions artístiques i culturals de manera acompanyada.</p> <p>8.2. Produir textos individuals o col·lectius amb intenció literària, de manera acompanyada, emprant algun recurs literari i recreant de manera personal els models donats, en diferents suports, i complementant-los amb altres llenguatges artístics.</p>	<p>8.1. Escoltar i llegir de manera acompanyada textos literaris adequats a la seva edat, d'autors i autores reconeguts, relacionant-los en funció dels temes i aspectes elementals del gènere literari, i interpretant-los, valorant-los i relacionar-los amb altres manifestacions artístiques i culturals de manera progressivament autònoma.</p> <p>8.2. Produir, de manera progressivament autònoma, textos individuals o col·lectius amb intenció literària, emprant diversitat de recursos literaris de manera original, en diferents suports, i complementant-los amb altres llenguatges artístics.</p>

L'educació literària es concep com una aproximació a la literatura des de les seves expressions més senzilles, tant orals com escrites. És imprescindible afavorir experiències agradables que familiaritzin l'alumnat amb referents literaris i culturals compartits, que incloguin una diversitat d'autors i autores, de la literatura pròpia i de l'universal, que l'apropin a la representació i interpretació simbòlica i que estableixin les bases per consolidar l'hàbit

lector i una progressiva autonomia lectora. A més, la literatura pot convertir-se en el punt de partida per a la reflexió, també des d'una perspectiva de gènere, sobre actituds relacionades amb la ciutadania global, la prevenció de la violència o la interculturalitat. De nou, la participació en comunitats lectores aportarà valor afegit a aquest respecte.

La biblioteca escolar té un paper fonamental com a medidora i orientadora a l'hora de fer propostes de lectura i dibuixar itineraris lectors. Es proposa treballar a partir d'una selecció d'obres o textos literaris adequats als interessos i necessitats infantils, en diferents suports, que es presentaran organitzats al voltant d'itineraris lectors, en funció de diferents criteris (temàtics, per gènere literari, etc.) perquè l'alumnat pugui establir relacions entre ells i vagi construint, encara de manera incipient, un mapa literari. Aquests textos, a més de ser el punt de partida per a diferents activitats (escolta de textos; lectura guiada, acompanyada i autònoma, silenciosa o en veu alta, amb l'entonació i el ritme adequats; lectura dramatitzada, recitat, jocs retòrics, etc.), serviran també com a model per a la creació de textos amb intenció lúdica, artística i creativa i per establir diàlegs amb altres manifestacions artístiques i culturals.

9. Reflexionar de forma guiada sobre el llenguatge i reconèixer i usar els repertoris lingüístics personals, a partir de processos de comprensió i producció de textos orals, escrits, utilitzant la terminologia elemental adequada, per iniciar-se en el desenvolupament de la consciència lingüística i millorar les destreses en la posada en pràctica d'aquests processos.

Criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
<p>9.1 Formular conclusions elementals sobre la construcció de paraules, frases i textos utilitzant l'ordre adequat i la concordança dels mots en una frase a partir de l'experimentació amb les paraules.</p> <p>9.2 Revisar i millorar les diferents produccions, escrites, orals i multimodals, de manera acompanyada i usant la terminologia lingüística bàsica adequada</p>	<p>9.1 Formular conclusions elementals sobre el funcionament de la llengua, fent especial atenció a la concordança, a partir de l'experimentació amb les paraules, els enunciats i els textos, en un procés acompanyat de producció i comprensió de textos en contextos significatius.</p> <p>9.2. Revisar i millorar els textos propis i aliens i esmenar alguns problemes de comprensió i producció, de manera acompanyada, a partir de la reflexió metalingüística i usant la terminologia bàsica adequada.</p>	<p>9.1. Formular generalitzacions sobre aspectes bàsics del funcionament de la llengua de manera acompanyada, formulant hipòtesis i buscant exemples similars i contraris, a partir de l'experimentació amb les paraules, els enunciats i els textos, en un procés acompanyat de producció o comprensió de textos en contextos significatius.</p> <p>9.2. Revisar i millorar els textos propis i aliens i esmenar alguns problemes de comprensió i producció, de manera progressivament autònoma, a partir de la reflexió metalingüística i usant la terminologia bàsica adequada.</p>

Les primeres reflexions sobre el llenguatge han de partir del coneixement intuïtiu que l'alumnat té com a usuari d'una llengua i s'han de produir sempre de manera significativa, en contextos de producció i comprensió de textos, mai com un procés aïllat. Amb l'acompanyament degut, que proporciona un nivell progressiu d'autonomia, es propicia

l'experimentació amb les paraules, enunciats o textos, perquè l'alumnat apreciï en quina mesura els canvis que es fan en un text afecten tot el text, millorant o no la seva comprensió. Cal observar, així, diferents relacions de forma, funció i significat entre les paraules o els grups de paraules. A partir d'aquí, es poden formular hipòtesis, buscar exemples similars o contraris, establir contrastos i comparacions, etc., amb la finalitat de formular generalitzacions que estableixin ponts entre l'ús i el coneixement lingüístic sistemàtic des d'edats primerenques, primer utilitzant un llenguatge comú, més proper a la realitat de l'alumnat, i després introduint de manera progressiva la terminologia específica.

Una altra via de reflexió pot sorgir a partir de les diferències entre la llengua oral i escrita, comparant diferents tipologies textuais, o mitjançant la iniciació a la comparació interlingüística a partir de les diferents llengües de l'alumnat. En definitiva, es tracta d'estimular la reflexió lingüística ajustada a les possibilitats d'abstracció d'aquestes edats i vinculada als usos reals, que iniciï la construcció dels coneixements sobre la llengua que resultaran imprescindibles per a un millor ús i una comunicació més eficaç.

10. Utilitzar un llenguatge no discriminatori i desterrar els abusos de poder a través de la paraula, per afavorir un ús eficaç, ètic i democràtic del llenguatge Posar al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, les pròpies pràctiques comunicatives.

criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
<p>10.1. Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris identificats a partir de la reflexió grupal acompanyada sobre els aspectes elementals, verbals i no verbals, que regeixen la comunicació, tenint en compte la perspectiva de gènere.</p> <p>10.2. Utilitzar, amb l'acompanyament i planificació necessaris, estratègies elementals per a l'escolta activa i el consens, iniciant-se en la gestió dialogada de conflictes.</p>	<p>10.1. Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris i identificar els abusos de poder a través de la paraula mitjançant la reflexió grupal acompanyada sobre els aspectes bàsics, verbals i no verbals, que regeixen la comunicació, tenint en compte la perspectiva de gènere.</p> <p>10.2. Utilitzar, amb l'acompanyament i planificació necessaris, estratègies bàsiques per a la comunicació assertiva i el consens, progressant en la gestió dialogada de conflictes.</p>	<p>10.1. Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris i els abusos de poder a través de la paraula identificats mitjançant la reflexió grupal acompanyada sobre diferents aspectes, verbals i no verbals, que regeixen la comunicació, tenint en compte la perspectiva de gènere.</p> <p>10.2. Utilitzar, amb l'acompanyament i planificació necessaris, estratègies bàsiques per a la deliberació argumentada i la gestió dialogada de conflictes, proposant solucions creatives.</p>

Iniciar-se en l'adquisició d'aquesta competència implica formar persones, no només eficaces a l'hora de comunicar-se, sinó que també posin les paraules al servei d'uns objectius alineats amb un imperatiu ètic: eradicar els usos discriminatoris i manipuladors del llenguatge, així com els abusos de poder a través de la paraula.

En l'àmbit de la comunicació personal, l'educació lingüística ha d'ajudar a establir relacions interpersonals basades en l'empatia i el respecte, que tinguin en compte la perspectiva de gènere. Per a això, s'han de facilitar eines per a l'escolta activa, la comunicació assertiva, la deliberació argumentada i la resolució dialogada dels conflictes. En l'àmbit escolar i social, l'educació lingüística ha de capacitar per prendre la paraula en l'exercici d'una ciutadania

activa i compromesa en la construcció de societats més equitatives, més democràtiques i més responsables en relació als grans desafiaments que com a humanitat tenim plantejats: la sostenibilitat del planeta, les infinites violències -en particular, la violència de gènere-, la lluita contra la desigualtat, entre d'altres.

Sabers

Els sabers, entesos com el conjunt de coneixements, destreses, valors i actituds, es formulen amb relació a contextos on es pot desenvolupar el seu aprenentatge competencial. Els i les docents poden incorporar contextos alternatius si ho consideren pertinent.

Per tal de facilitar els aprenentatges i el desenvolupament de les competències específiques corresponents, el professorat pot valorar la possibilitat d'organitzar els sabers de l'àrea o de les diferents àrees coordinades en un àmbit, a partir de situacions.

Les situacions permeten programar el curs de qualsevol nivell, àrea o àmbit a partir d'una col·lecció o seqüència de reptes, contextos, circumstàncies del món real, dels quals deriven preguntes que cal contestar i que entrellacen els sabers, és a dir, els coneixements, les destreses, els valors i les actituds amb les capacitats que sustenten l'enfocament competencial dels aprenentatges. Això modifica la planificació habitual d'adquisició de sabers i competències basada en la lògica acadèmica pròpia de les àrees de coneixement o matèries, plasmada en la seqüència tradicional dels temes disciplinaris. Es pretén acostar-se a la lògica de l'aprenent per donar sentit als seus aprenentatges basant-se en la seqüència de contextos rellevants plasmats en les situacions.

Primer cicle

Les llengües i els seus parlants

- Presa de consciència de la diversitat lingüística per mitjà de la biografia lingüística personal i el mapa lingüístic de l'aula, treballats amb acompanyament.
- Identificació, amb acompanyament, de prejudicis i estereotips lingüístics i cerca de solucions.
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències en la vida quotidiana.

Comunicació oral

- Interès per expressar-se oralment amb pronunciació i entonació adequades en les situacions d'aula.
- Comprensió de textos orals de tipologia diversa en diferents formats i mitjans.
- Identificació de la incidència dels components (situació, participants o intenció) en l'acte comunicatiu en diferents situacions comunicatives de l'aula. "pròpies de l'aula i d'altres entorns informals"
- Aplicació d'estratègies lingüístiques elementals amb acompanyament i en contextos propers, per dotar textos breus i senzills d'adequació, coherència, cohesió i correcció.
- Identificació d'elements bàsics de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, imatges) en les produccions orals.
- Reproducció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) en el marc de les propostes didàctiques d'aula.
- Ús de models textuais elementals (narració, descripció, diàleg) en les produccions orals, en el marc de les propostes didàctiques d'aula.

- Interacció oral adequada en situacions d'aula. Reconeixement i utilització d'estratègies bàsiques de cortesia lingüística.
- Aplicació d'estratègies d'escolta activa en la resolució dialogada dels conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere.

Comprensió lectora

- Lectura individual i silenciosa, amb fluïdesa adequada al nivell cognitiu, de textos de l'aula i del seu entorn.
- Lectura en veu alta amb entonació i ritme progressivament adequats al nivell cognitiu, amb preparació prèvia.
- Ús d'elements gràfics i paratextuals bàsics que afavoreixen la comprensió abans, durant i després de l'experiència lectora, en textos propers de la vida quotidiana, de mitjans de comunicació i escolars.
- Aplicació d'estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, inferències...), en textos diversos i amb acompanyament.
- Detecció d'usos clarament discriminatoris del llenguatge verbal i icònic, de forma guiada, en contextos quotidians i mitjans de comunicació.

Expressió escrita

- Comprensió i ús de convencions del codi escrit en el marc de les propostes de comprensió o producció de textos d'ús escolar i social.
- Producció de textos propers o viscuts, de tipologia diversa, dirigits a diferents destinataris, amb acompanyament i una intenció concreta
- Aplicació d'estratègies elementals, individuals o grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos escrits i multimodals propers a la seva experiència personal, en diferents suports, amb diferents propòsits i de forma acompanyada.
- Utilització d'elements gràfics i paratextuals adequats al suport, de forma acompanyada, que facilitin l'organització i la comprensió del text produït a l'aula.
- Cura en la presentació de les produccions escrites en qualsevol suport.

Alfabetització informacional

- Aplicació d'estratègies bàsiques per a la recerca guiada d'informació senzilla en fonts documentals variades i amb diferents suports i formats, reconeixent l'autoria.
- Aplicació d'estratègies bàsiques per comparar informació de diferents fonts, reelaborar-la i comunicar-la en situacions properes i amb acompanyament.
- Comunicació creativa del coneixement, de forma acompanyada, amb respecte a la propietat intel·lectual.
- Utilització de la biblioteca i dels recursos digitals de l'aula i del centre, amb guiatge, per dur a terme treballs d'investigació.

Educació literària

- Lectura d'obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil adequats als seus interessos i organitzats en itineraris lectors.
- Comprensió dels elements constitutius essencials de l'obra literària (tema, personatges, trama, escenari) i del diferents gèneres literaris, a partir de la lectura compartida i guiada d'obres de qualitat.

- Establiment de vincles de la literatura amb altres manifestacions artístiques i culturals amb acompanyament.
- Inici de la construcció de la identitat lectora, afavorint l'expressió de gustos i interessos, per mitjà de la lectura autònoma i la lectura compartida i guiada.
- Ús de la biblioteca de l'aula, del centre i de l'entorn proper com a espai de trobada d'activitats literàries compartides i com a element impulsor de comunitats lectores.
- Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre (persones autores, il·lustradores, editorial, col·lecció) en el context de les lectures d'aula i de la biblioteca, amb acompanyament.
- Escripció de textos literaris senzills (rodolins, endevinalles, contes...) a partir de models coneguts i analitzats, amb acompanyament.
- Exploració de les il·lustracions i de la relació que s'estableix amb el text en els àlbums il·lustrats, amb acompanyament.

Reflexió sobre la llengua

- Utilització de metallenguatge específic bàsic en el marc de propostes la producció i comprensió de textos orals, escrits o multimodals.
- Diferències elementals entre llengua oral i llengua escrita en l'ús quotidià
- Discriminació fonètica de sons, síl·labes i accents i correspondència entre els sons i les grafies en la lectura i en les diferents produccions escrites, tenint en compte les diferents etapes del procés evolutiu

Segon cicle

Les llengües i els seus parlants

- Presa de consciència de la biografia lingüística personal i del mapa lingüístic de l'aula, i de l'escola, de forma autònoma.
- Explicació de la diversitat lingüística i cultural de l'entorn, com a valor i eina d'aprenentatge.
- Identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i cerca de solucions en l'àmbit personal i escolar.
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències en la vida quotidiana.

Comunicació oral

- Interès per expressar-se oralment amb pronunciació i entonació adequades en les situacions d'aprenentatge i en la vida quotidiana del centre.
- Comprensió de textos orals en diferents contextos: activitats d'aula, situacions d'aprenentatge en qualsevol àrea i en la vida quotidiana i en mitjans de comunicació.
- Descripció de la incidència dels components (situació, participants, propòsit comunicatiu, canal) en l'acte comunicatiu en diferents situacions comunicatives de l'aula i de l'entorn.
- Aplicació d'estratègies lingüístiques elementals amb acompanyament, en contextos d'aprenentatge per dotar textos senzills d'adequació, coherència, cohesió i correcció.

- Descripció d'elements bàsics de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges) en les produccions orals
- Reproducció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) en el marc de les propostes didàctiques d'aula.
- Ús de models textuais elementals (narració, descripció, diàleg i exposició) en les produccions orals, de forma progressivament autònoma.
- Interacció oral adequada en situacions d'aula i en contextos formals elementals, amb respecte a les normes bàsiques de cortesia lingüística.
- Aplicació d'estratègies d'escolta activa i assertivitat en la resolució dialogada dels conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere.
- Detecció de possibles usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal en diferents contextos comunicatius.
- Aplicació d'estratègies d'identificació i interpretació del sentit global del text i d'integració de la informació explícita de textos socials orals i multimodals senzills.
- Aplicació d'estratègies d'interpretació d'elements bàsics de la comunicació no verbal en les situacions comunicatives.
- Ús d'eines analògiques i digitals bàsiques d'ús comú per a la producció i coproducció oral i multimodal; ús de plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa en el marc de les situacions d'aprenentatge, de forma guiada.

Comprensió lectora

- Lectura amb veu alta, amb entonació i ritme adequats al nivell cognitiu, amb preparació prèvia.
- Ús d'elements gràfics, textuais i paratextuais progressivament complexos que afavoreixen la comprensió abans, durant i després de l'experiència lectora, en textos de la vida quotidiana, mitjans de comunicació, escolars, de fets i esdeveniments d'interès general.
- Aplicació d'estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, inferències...), en textos diversos de forma progressivament autònoma.
- Aplicació d'estratègies per detectar usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic, de forma progressivament autònoma, en tots els contextos.

Expressió escrita

- Producció de textos escolars i socials, de tipologia diversa, dirigits a diferents destinataris, de forma progressivament autònoma i amb una intenció concreta.
- Aplicació d'estratègies elementals, individuals o grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos escrits i multimodals d'ús escolar i social, en diferents suports, amb diferents propòsits comunicatius, i de forma progressivament autònoma.
- Utilització d'elements gràfics i paratextuais adequats al suport, de forma progressivament autònoma, que facilitin l'organització i la comprensió del text produït a l'aula.
- Ús de bastides i altres suports, amb acompanyament, tant en paper com digitals, per millorar la producció de textos propis.

- Presentació acurada i aplicació de les normes ortogràfiques bàsiques de les produccions escrites en qualsevol suport.

Alfabetització informacional

- Aplicació d'estratègies bàsiques per a la recerca guiada d'informació en fonts documentals variades i amb diferents suports i formats, reconeixent l'autoria i aplicant criteris de fiabilitat.
- Distinció entre fets i opinions en informacions de l'entorn proper i dels mitjans de comunicació.
- Aplicació d'estratègies per comparar i classificar la informació, reelaborar-la i comunicar-la en contextos escolars i amb progressiva autonomia.
- Comunicació creativa del coneixement, amb respecte a la propietat intel·lectual, de forma progressivament autònoma.
- Utilització de la biblioteca i els recursos digitals de l'aula i del centre, de forma progressivament autònoma, per dur a terme treballs d'investigació.

Educació literària

- Lectura d'obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil, adequats als propis interessos i organitzats en itineraris lectors.
- Anàlisi dels elements constitutius essencials de l'obra literària (tema, protagonista, personatges secundaris, trama, escenari, llenguatge) i dels diferents gèneres literaris, a partir de la lectura compartida i guiada d'obres de qualitat.
- Establiment de vincles de la literatura amb altres manifestacions artístiques i culturals, de forma guiada.
- Construcció de la identitat lectora, afavorint l'expressió de gustos i interessos i la valoració argumentada de les obres, mitjançant la lectura autònoma i la lectura compartida i guiada.
- Ús de la biblioteca de l'aula, del centre i de l'entorn proper com a espai de trobada d'activitats literàries compartides i com a element impulsor de comunitats lectores.
- Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre (persones autores, traductores, adaptadores, il·lustradores, editorial, col·lecció) en el context de les lectures d'aula i de la biblioteca, de forma progressivament autònoma.
- Escripció de textos narratius i poètics a partir de models coneguts i analitzats, utilitzant recursos literaris, amb progressiva autonomia.
- Exploració i interpretació de les il·lustracions i de la relació que s'estableix amb el text en els àlbums il·lustrats, amb acompanyament.

Reflexió sobre la llengua

- Utilització de metallenguatge específic bàsic en el marc de propostes la producció i comprensió de textos orals, escrits o multimodals.
- Diferències elementals entre llengua oral i llengua escrita en l'ús quotidià
- Ús dels signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit i en relació amb el significat en les diferents produccions.
- Identificació de diferents relacions formals, semàntiques i sintàctiques entre les paraules en la lectura i en les diferents produccions escrites.
- Anàlisi i ús de les modalitats oracionals en relació amb la intenció comunicativa.

- Anàlisi i ús de mecanismes de cohesió, amb especial atenció a les formes verbals, als connectors textuais explicatius i a les substitucions pronominals com a mecanisme gramatical elemental de referència interna, a partir de la reflexió compartida sobre les produccions escrites.
- Formulació i comprovació d'hipòtesis (substitució, canvi d'ordre, manipulació) i establiment de generalitzacions sobre aspectes ortogràfics i gramaticals bàsics, amb especial atenció a la concordança entre els elements de l'oració en les diferents produccions.

Tercer cicle

Les llengües i els seus parlants

- Presa de consciència de la biografia lingüística personal i del mapa lingüístic de l'entorn geogràfic, de forma autònoma.
- Explicació de la diversitat lingüística i cultural del món com a valor i eina d'aprenentatge.
- Posada en pràctica d'estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i cerca de solucions en comunicacions orals, escrites i multimodals.
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències en la vida quotidiana.

Comunicació oral

- Interès per expressar-se oralment amb pronunciació i entonació adequades en totes les situacions.
- Comprensió de textos orals en diferents contextos: activitats d'aula, situacions d'aprenentatge en qualsevol àrea, en la vida quotidiana i en mitjans de comunicació.
- Anàlisi dels components de fet comunicatiu (situació, participants, propòsit comunicatiu, canal, registre) en qualsevol situació comunicativa.
- Aplicació d'estratègies lingüístiques elementals de forma autònoma, en contextos formals, per dotar textos progressivament complexos d'adequació, coherència, cohesió i correcció.
- Anàlisi d'elements bàsics de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic, inferències d'informació) i forma (estructura, format, títol, imatges, tipografia) en les produccions orals.
- Reproducció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) en el marc de les propostes didàctiques d'aula.
- Ús de models textuais elementals (narració, descripció, diàleg i exposició) en les produccions orals i de forma autònoma.
- Interacció oral adequada en situacions d'aula i en contextos formals pautats, amb respecte a les normes de cortesia lingüística.
- Aplicació d'estratègies d'escolta activa, assertivitat i proposta de solució creativa en la resolució dialogada de conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere.
- Aplicació d'estratègies per a l'ús d'un llenguatge no discriminatori en diferents contextos comunicatius

- Aplicació d'estratègies d'identificació i interpretació del sentit global, la informació rellevant, la integració de la informació explícita i la realització d'inferències per superar el sentit literal de textos socials orals i multimodals.
- Aplicació d'estratègies d'interpretació i ús d'elements bàsics de la comunicació no verbal en les situacions comunicatives.
- Ús d'eines analògiques i digitals bàsiques d'ús comú per a la producció i coproducció oral i multimodal; ús de plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa en el marc de les situacions d'aprenentatge.

Comprensió lectora

- Lectura amb veu alta amb entonació i ritme fluids, amb preparació prèvia.
- Ús d'elements gràfics, textuais i paratextuals progressivament complexos que afavoreixen la comprensió abans, durant i després de l'experiència lectora en tot tipus de textos.
- Aplicació d'estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, inferències...), en fonts documentals diverses de forma progressivament autònoma.
- Aplicació d'estratègies per detectar usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic en tots els contextos.

Expressió escrita

- Producció de textos de tipologia diversa, dirigits a diferents destinataris, de forma autònoma i amb una intenció concreta.
- Aplicació d'estratègies elementals, individuals o grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos escrits i multimodals de tipus diversos, amb diferents propòsits comunicatius de forma autònoma
- Utilització d'elements gràfics i paratextuals adequats al suport, de forma autònoma, que facilitin l'organització i la comprensió del text produït a l'aula.
- Ús de bastides i altres suports, de forma progressivament autònoma, tant en paper com digitals, per millorar la producció de textos propis.
- Presentació acurada i aplicació de les normes ortogràfiques bàsiques de les produccions escrites en qualsevol suport.

Alfabetització informacional

- Aplicació d'estratègies de recerca d'informació en fonts documentals variades i amb diferents suports i formats, reconeixent l'autoria i aplicant criteris de fiabilitat, de forma progressivament autònoma.
- Distinció entre fets i opinions i detecció de la manipulació informativa en informacions de l'entorn social i dels mitjans de comunicació.
- Aplicació d'estratègies de comparació, classificació, valoració de la informació, reelaboració i comunicació en tots els contextos i amb progressiva autonomia.
- Comunicació creativa del coneixement, amb respecte per la propietat intel·lectual, de forma progressivament autònoma.
- Utilització de la biblioteca i els recursos digitals de l'aula o del centre, de forma autònoma, per dur a terme treballs d'investigació.

Educació literària

- Lectura d'obres o fragments variats i diversos de la literatura adequats a la seva edat i organitzats en itineraris lectors.

- Valoració dels elements constitutius de l'obra literària (tema, protagonista, personatges secundaris, trama, escenari) i dels diferents gèneres literaris, a partir de la lectura compartida i guiada d'obres de qualitat i de forma progressivament autònoma.
- Establiment de vincles de la literatura amb altres manifestacions artístiques i culturals, de forma guiada, si cal.
- Progrés en la construcció de la identitat lectora, afavorint l'expressió de gustos i interessos i la valoració crítica elemental de les obres, per mitjà de la lectura autònoma i la lectura compartida i guiada.
- Ús de la biblioteca de l'aula, del centre i de l'entorn proper com a espai de trobada d'activitats literàries compartides i com a element impulsor de comunitats lectores.
- Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre (persones autores, traductores, adaptadores, il·lustradores, editorial, col·lecció, localitat i any d'edició), en contextos variats i de forma autònoma.
- Escripció de textos narratius i poètics a partir de models coneguts i analitzats, utilitzant recursos literaris de manera original i amb riquesa lèxica, de forma autònoma.
- Exploració i interpretació de les il·lustracions i de la relació que s'estableix amb el text en els àlbums il·lustrats, de forma progressivament autònoma.

Reflexió sobre la llengua

- Utilització de metallenguatge específic bàsic en el marc de propostes de producció i comprensió de textos orals, escrits o multimodals.
- Diferències elementals entre llengua oral i llengua escrita en l'ús quotidià.
- Formulació i comprovació d'hipòtesis (substitució, inserció, supressió, canvi d'ordre, manipulació) i establiment de generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques, amb especial atenció a les diferents unitats comunicatives en les diferents produccions.
- Ús dels signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit i en relació amb el significat en les diferents produccions.
- Identificació de diferents relacions formals, semàntiques i sintàctiques de les paraules en la lectura i en les diferents produccions escrites.
- Anàlisi i ús de les modalitats oracionals en relació amb la intenció comunicativa.
- Anàlisi i ús de mecanismes de cohesió, amb especial atenció a les formes verbals, als connectors textuais explicatius i a les substitucions pronominals com a mecanisme gramatical elemental de referència interna (repeticions, sinònims), a partir de la reflexió compartida sobre les produccions escrites.

Llengua Estrangera

Competències específiques

1. Comprendre la diversitat lingüística i cultural a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la realitat plurilingüe, pluricultural i intercultural, per afavorir la transferència lingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics, i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.

criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
<p>1.1. Participar amb respecte en la comunicació intercultural, identificant i analitzant, de forma guiada, les discriminacions, els prejudicis i els estereotips més comuns, en situacions quotidianes i habituals.</p> <p>1.2. Reconèixer i valorar la diversitat lingüística i cultural relacionada amb la llengua estrangera, identificant els seus elements culturals i lingüístics elementals.</p>	<p>1.1. Participar amb respecte en situacions interculturals, identificant i comparant semblances i diferències elementals entre llengües i cultures, i mostrant rebuig davant discriminacions, prejudicis i estereotips de qualsevol tipus en contextos comunicatius quotidians i habituals.</p> <p>1.2. Reconèixer, comprendre i valorar la diversitat lingüística i cultural pròpia de països on es parla la llengua estrangera com a font d'enriquiment personal, identificant elements culturals i lingüístics elementals que fomentin la cultura de la pau.</p> <p>1.3. Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies bàsiques per a la comprensió dels aspectes més rellevants de la diversitat lingüística i cultural.</p>	<p>1.1. Participar amb estima i respecte en situacions interculturals, construint vincles entre les diferents llengües i cultures, i mostrant rebuig davant discriminacions, prejudicis i estereotips de qualsevol tipus en contextos comunicatius quotidians i habituals.</p> <p>1.2. Reconèixer, comprendre i valorar la diversitat lingüística i cultural pròpia de països on es parla la llengua estrangera com a font d'enriquiment personal, identificant elements culturals i lingüístics bàsics que fomentin la sostenibilitat i la cultura de la pau.</p> <p>1.3. Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies bàsiques per a la comprensió de la diversitat lingüística i cultural.</p>

Aquesta competència se centra en la rellevància i riquesa que la diversitat lingüística, cultural i artística de la societat actual ens aporta. La consciència de la diversitat proporciona l'alumnat la possibilitat de relacionar diferents cultures. A més, afavoreix el desenvolupament d'una sensibilitat artística i cultural, i la capacitat d'identificar i utilitzar una gran varietat d'estratègies que li permetin establir relacions amb persones d'altres cultures. Les situacions interculturals que es poden plantejar en aquesta etapa durant l'ensenyament de la llengua estrangera permeten l'alumnat obrir-se a noves experiències, idees, societats i cultures, mostrant interès cap al diferent; relativitzar la pròpia perspectiva i el propi sistema de valors culturals; a més de distanciar-se i evitar les actituds sustentades sobre qualsevol tipus de discriminació o reforç d'estereotips,

La interculturalitat, que afavoreix l'entesa amb els altres, mereix una atenció específica perquè formi part de l'experiència de l'alumnat i per evitar que la seva percepció sobre aquesta diversitat estigui distorsionada pels estereotips i constitueixi l'origen de certs tipus de discriminació. La valoració crítica i l'adequació a la diversitat ha de permetre a l'alumnat actuar de forma empàtica i respectuosa en situacions interculturals.

El plurilingüisme és un concepte promogut pel Consell d'Europa, que emfasitza el fet que les llengües que una persona coneix o domina no estan disposades en compartiments estancs i separats, sinó que conformen un repertori dinàmic i en constant desenvolupament on s'interrelacionen i interactuen els coneixements lingüístics i les experiències comunicatives de l'individu, per contribuir al desenvolupament de la competència en comunicació lingüística, així com de la competència personal, social i d'aprendre a aprendre. La competència plurilingüe es defineix com la capacitat de tots els parlants d'utilitzar i aprendre, de manera

autònoma o a través de l'ensenyament, més d'una llengua; l'habilitat d'un individu d'utilitzar els seus coneixements parcials de diverses llengües i la seva experiència de diverses cultures per comunicar-se i participar en activitats interculturals; el valor de la convivència, bàsica per a la tolerància lingüística i cultural, és a dir, la conscienciació del propi repertori lingüístic i de la riquesa lingüística i cultural de l'entorn.

En definitiva, aquesta competència té la capacitat d'activar tot el repertori lingüístic i cultural propi i utilitzar les estratègies adquirides de forma transversal, segons la situació d'aprenentatge, amb l'objectiu d'ajudar l'individu a construir la seva pròpia identitat, lingüística i/o cultural, i a desenvolupar la seva capacitat d'aprenentatge.

2. Comprendre i interpretar textos orals i multimodals breus i senzills, en la llengua estàndard, i identificar el sentit general i la informació més rellevant, valorant, de manera progressivament autònoma, aspectes formals i de contingut bàsics, per construir coneixement, formar-se opinió i eixamplar les possibilitats de gaudi i lleure.

criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
<p>2.1. Reconèixer i comprendre paraules i expressions habituals en textos orals i multimodals breus i senzills sobre temes freqüents i quotidians de rellevància personal i pròxims a la pròpia experiència, expressats de forma entenedora, clara, senzilla i directa, en llengua estàndard i en diferents suports.</p> <p>2.2. Seleccionar i aplicar de forma guiada estratègies elementals per captar la idea global i identificar elements específics amb ajuda d'elements lingüístics i no lingüístics del context, en situacions comunicatives quotidianes i de rellevància per a l'alumnat.</p>	<p>2.1. Reconèixer i comprendre paraules, frases així com el sentit global de textos orals i multimodals breus i senzills sobre temes freqüents i quotidians de rellevància personal i pròxims a la pròpia experiència, així com de textos de ficció adequats a el nivell de desenvolupament de l'alumnat, expressats de forma entenedora, clara i en llengua estàndard a través de diferents suports.</p> <p>2.2. Seleccionar i aplicar de forma guiada estratègies adequades en situacions comunicatives quotidianes i de rellevància per a l'alumnat per captar el sentit global i processar informacions explícites en textos breus i senzills sobre temes familiars.</p>	<p>2.1. Reconèixer i interpretar el sentit global, així com paraules i frases específiques de textos orals i multimodals breus i senzills sobre temes freqüents i quotidians de rellevància personal i àmbits pròxims a la pròpia experiència, així com de textos literaris adequats al nivell de desenvolupament de l'alumnat, expressats de forma entenedora, clara i en llengua estàndard a través de diferents suports.</p> <p>2.2. Seleccionar i aplicar de forma guiada estratègies i coneixements adequats en situacions comunicatives quotidianes i de rellevància per a l'alumnat per captar el sentit global i processar informacions explícites en textos diversos.</p>

La comprensió suposa rebre i processar informació, fet que comporta l'enriquiment del repertori lingüístic individual. En l'etapa de l'educació primària, la comprensió és una destresa comunicativa que s'ha de desenvolupar a partir de textos breus i senzills, orals i multimodals, sobre temes quotidians, de rellevància personal per a l'alumnat, i expressats de forma clara i utilitzant la llengua estàndard. La comprensió, en aquest nivell, implica entendre el sentit general i informació específica i predictable per satisfer necessitats comunicatives relacionades amb prioritats immediates de l'alumnat. Per això, s'han d'activar les estratègies més adequades al desenvolupament psicoevolutiu i a les necessitats de l'alumnat, amb el fi de facilitar la comprensió de la informació expressada en els textos i d'entendre enunciats curts i senzills, amb ajuda, si cal, de diferents tipus de suport. Entre les estratègies de comprensió més útils per a l'alumnat es troben el llenguatge no verbal, les imatges o la repetició, fent ús de la informació contextual (elements extralingüístics) i cotextual (elements lingüístics) que li permeti comprovar la hipòtesi inicial sobre el sentit global del text, així com plantejar hipòtesis alternatives si fos necessari. Els processos de comprensió requereixen contextos dialògics, que afavoreixin la construcció d'un saber conjunt i que estimulin la identificació de prejudicis i estereotips de qualsevol tipus, així com l'interès genuí per les diferències i similituds culturals.

3. Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius, i participar en interaccions orals variades, amb autonomia, per expressar idees, sentiments i conceptes, construir coneixement i establir vincles personals.

criteris d'avaluació

1r i 2n	3r i 4t	5è i 6è
---------	---------	---------

ESBORRÀ

<p>.1. Expressar oralment frases curtes amb informació bàsica sobre assumptes quotidians i de rellevància per a l'alumnat, utilitzant de forma guiada recursos verbals i no verbals, a partir de models i estructures prèviament presentats i parant atenció a el ritme, l'accentuació i l'entonació.</p> <p>3.2. Seleccionar i aplicar de forma guiada estratègies bàsiques per produir missatges breus i senzills adequats a les intencions comunicatives utilitzant, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.</p> <p>3.3. Participar, de forma guiada, en situacions interactives elementals sobre temes quotidians, preparats prèviament, a través de diversos suports, com ara la repetició, el ritme pausat o el llenguatge no verbal, i mostrant empatia.</p> <p>3.4. Seleccionar i utilitzar, de forma guiada i en entorns propers, estratègies elementals per saludar, acomiadar-se i presentar-se; expressar missatges senzills i breus, i formular i contestar preguntes bàsiques per a la comunicació.</p>	<p>3.1. Expressar oralment frases curtes amb informació bàsica sobre assumptes quotidians i de rellevància per a l'alumnat, utilitzant de forma guiada recursos verbals i no verbals, parant atenció al ritme, l'accentuació i l'entonació.</p> <p>3.2. Seleccionar i aplicar de forma guiada estratègies per produir missatges breus i senzills adequats a les intencions comunicatives utilitzant, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.</p> <p>3.3. Participar en situacions interactives d'intercanvis d'informació breus i senzills sobre temes quotidians, de rellevància personal i pròxims a la seva experiència, preparats prèviament, a través de diversos suports, com ara la repetició, el ritme pausat o el llenguatge no verbal, i mostrant empatia i respecte per la cortesia lingüística i l'etiqueta digital.</p> <p>3.4. Seleccionar i utilitzar, de forma guiada i en situacions quotidianes, estratègies elementals per saludar, acomiadar-se i presentar-se; expressar missatges breus, i formular i contestar preguntes senzilles.</p>	<p>3.1. Expressar oralment textos breus i senzills, prèviament preparats, sobre assumptes quotidians i de rellevància per a l'alumnat, utilitzant de forma guiada recursos verbals i no verbals, i usant formes i estructures bàsiques i d'ús freqüent.</p> <p>3.2. Seleccionar i aplicar de forma guiada coneixements i estratègies per preparar i produir textos adequats a les intencions comunicatives, les característiques contextuais i la tipologia textual, usant, amb ajuda, recursos físics o digitals en funció de la tasca i les necessitats de cada moment.</p> <p>3.3. Participar en situacions interactives d'intercanvis d'informació breus i senzills sobre temes quotidians, de rellevància personal i pròxims a la pròpia experiència, a través de diversos suports, com ara la repetició, el ritme pausat o el llenguatge no verbal, i mostrant empatia i respecte per la cortesia lingüística i l'etiqueta digital, així com per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors.</p> <p>3.4. Seleccionar i utilitzar, de forma guiada i en situacions quotidianes, estratègies elementals per saludar, acomiadar-se i presentar-se; formular i contestar preguntes senzilles; expressar missatges, i iniciar i acabar la comunicació.</p>
--	---	--

La producció oral i multimodal ha de donar lloc a l'exposició de textos breus i senzills, planificats, sobre temes quotidians i de rellevància personal per l'alumnat, i expressats amb creativitat i claredat. La producció, en diversos formats i suports, pot incloure en aquesta etapa l'exposició d'una petita descripció o anècdota senzilla, una presentació formal d'extensió breu o una narració oral senzilla de textos que expressin fets i sentiments quotidians, mitjançant eines digitals i analògiques, així com la recerca guiada d'informació a internet com a font de documentació. En el format multimodal, la producció inclou l'ús conjunt de diferents recursos per produir significat: la imatge, el so, els gestos, etc.

Les activitats vinculades amb la producció de textos orals i multimodals tenen funcions importants en els àmbits personal i educatiu, i hi ha un valor social i cívic concret associat a

elles. La destresa en les produccions més formals en diferents suports no s'adquireix de forma natural, sinó que és producte del procés d'aprenentatge. En aquesta etapa té lloc el primer acostament a les produccions formals, fet que suposa un aprenentatge guiat d'aspectes formals bàsics de caire més lingüístic, sociolingüístic i pragmàtic; de les expectatives i convencions més comunes associades al gènere emprat; d'eines senzilles de producció, i del suport utilitzat. Les estratègies que permeten la millora de la producció, tant formal com informal, en l'educació primària comprenen, entre d'altres, la planificació i la compensació a través del llenguatge verbal i no verbal.

La interacció implica a dos o més participants en la construcció d'un discurs. La comunicació entre persones es considera l'origen de la comunicació i comprèn funcions interpersonals, cooperatives i transaccionals. En ella entren en joc la cortesia lingüística i l'etiqueta digital, els elements verbals i no verbals de la comunicació, així com l'adequació als diferents gèneres dialògics més freqüents, orals i multimodals, en contextos analògics i virtuals. En aquesta etapa de l'educació s'espera que els intercanvis d'informació siguin breus i senzills i abordin temes quotidians i predictibles, i de rellevància personal per a l'alumnat.

Aquesta competència específica és fonamental en l'aprenentatge, ja que inclou estratègies d'inici, manteniment o finalització de converses bàsiques, així com estratègies elementals per indicar que no s'ha entès el missatge i per sol·licitar repetició. A més, l'adquisició de les normes i principis que regeixen la cortesia lingüística i l'etiqueta digital prepara per a l'exercici d'una ciutadania democràtica, responsable, respectuosa, segura i activa.

4. Comprendre i interpretar textos escrits i multimodals, reconeixent el sentit global, les idees principals i la informació implícita i explícita, i realitzant, de manera progressivament autònoma, reflexions elementals sobre aspectes formals i de contingut, per adquirir i construir coneixement, i respondre a necessitats i interessos comunicatius diversos.

Criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
----------------	----------------	----------------

<p>4.1. Reconèixer i comprendre paraules i expressions habituals en textos escrits i multimodals breus i senzills sobre temes freqüents i quotidians de rellevància personal i pròxims a la pròpia experiència, expressats de forma entenedora, clara, senzilla i directa, i en llengua estàndard.</p> <p>4.2. Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies elementals en situacions comunicatives quotidianes i de rellevància per a l'alumnat que permetin captar la idea global i identificar elements específics amb ajuda d'elements lingüístics i no lingüístics.</p>	<p>4.1. Reconèixer i comprendre el sentit global, així com paraules i frases prèviament indicades en textos escrits i multimodals breus i senzills sobre temes freqüents i quotidians de rellevància personal i pròxims a la seva experiència, així com de textos de ficció adequats a el nivell de desenvolupament de l'alumnat, expressats de forma entenedora, clara i en llengua estàndard a través de diferents suports.</p> <p>4.2. Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies adequades en situacions comunicatives quotidianes i de rellevància per a l'alumnat que permetin captar el sentit global i processar informacions explícites en textos breus i senzills sobre temes familiars.</p>	<p>4.1. Reconèixer i comprendre el sentit global, així com paraules i frases específiques de textos escrits i multimodals breus i senzills sobre temes freqüents i quotidians de rellevància personal i àmbits pròxims a la seva experiència, així com de textos literaris adequats al nivell de desenvolupament de l'alumnat, expressats de forma entenedora, clara i en llengua estàndard a través de diferents suports.</p> <p>4.2. Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies i coneixements adequats en situacions comunicatives quotidianes i de rellevància per a l'alumnat que permetin captar el sentit global i processar informacions explícites en textos diversos.</p>
--	---	--

La comprensió suposa rebre i processar informació, i, per tant, l'enriquiment del repertori lingüístic individual. En l'etapa de l'educació primària, la comprensió és una destresa comunicativa que s'ha de desenvolupar a partir de textos breus i senzills, escrits i multimodals, sobre temes quotidians, de rellevància personal per a l'alumnat, i expressats de forma clara i utilitzant la llengua estàndard. La comprensió, en aquest nivell, implica entendre el sentit general i informació específica i predictable per satisfer necessitats comunicatives relacionades amb prioritats immediates de l'alumnat. Per això, s'han d'activar les estratègies més adequades al desenvolupament psicoevolutiu i a les necessitats de l'alumnat, per tal de facilitar la comprensió de la informació expressada en els textos i d'entendre enunciats curts i senzills, amb ajuda, si cal, de diferents tipus de suport. Entre les estratègies de comprensió més útils per a l'alumnat es troben les imatges, la repetició o la relectura, fent ús de la informació contextual (elements extralingüístics) i cotextual (elements lingüístics) que li permeti comprovar la hipòtesi inicial del sentit global del text, així com plantejar hipòtesis alternatives si fos necessari. A més d'aquestes estratègies, la recerca d'informació, en suports tant analògics com digitals, constitueix un mètode de gran utilitat per a la comprensió, ja que permet contrastar, validar i sustentar la informació. Els processos de comprensió requereixen contextos dialògics, que afavoreixin la construcció d'un saber conjunt i que estimulin la identificació de prejudicis i estereotips de qualsevol tipus, així com l'interès genuí per les diferències i similituds culturals.

5. Produir textos escrits i multimodals amb adequació, coherència i cohesió, aplicant estratègies elementals de planificació, redacció, revisió, correcció i edició, amb regulació dels iguals i autoregulació progressivament autònoma, i atenent les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.

criteris d'avaluació

1r i 2n	3r i 4t	5è i 6è
<p>5.1. Escriure paraules, expressions conegudes i frases, sobre assumptes quotidians i de rellevància personal per a l'alumnat, a partir de models, i amb una finalitat específica, a través d'eines analògiques i digitals, utilitzant estructures i lèxic elemental.</p> <p>5.2. Seleccionar i aplicar de forma guiada estratègies bàsiques per produir missatges breus i senzills adequats a les intencions comunicatives utilitzant, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.</p>	<p>5.1. Redactar textos breus i senzills, sobre assumptes quotidians i de rellevància personal per a l'alumnat, amb adequació a la situació comunicativa proposada, a partir de models, i a través d'eines analògiques i digitals, utilitzant estructures i lèxic elemental.</p> <p>5.2. Seleccionar i aplicar de forma guiada estratègies per produir missatges breus i senzills adequats a les intencions comunicatives utilitzant, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.</p>	<p>5.1. Organitzar i redactar textos breus i senzills, sobre assumptes quotidians i freqüents, de rellevància personal per a l'alumnat i pròxims a la seva experiència, prèviament preparats, amb adequació a la situació comunicativa proposada, a través d'eines analògiques i digitals, i usant estructures i lèxic bàsic d'ús comú.</p> <p>5.2. Seleccionar i aplicar de forma guiada coneixements i estratègies per preparar i produir textos adequats a les intencions comunicatives, les característiques contextuais i la tipologia textual, usant amb ajuda recursos físics o digitals en funció de la tasca i les necessitats de cada moment.</p>

En aquesta etapa, la producció escrita consisteix en la redacció de textos breus i senzills, planificats, sobre temes quotidians i de rellevància personal per l'alumnat, i expressats amb creativitat i claredat. La producció, en diversos formats i suports, pot incloure en aquesta etapa una petita descripció o anècdota senzilla, o una narració senzilla de textos que expressin fets i sentiments quotidians, mitjançant eines digitals i analògiques, així com la recerca guiada d'informació a internet com a font de documentació.

Les activitats vinculades amb la producció de textos escrits compleixen funcions importants en els àmbits personal i educatiu, i hi ha un valor social i cívic concret associat a elles. La destresa en les produccions més formals en diferents suports no s'adquireix de forma natural, sinó que és producte del procés d'aprenentatge. En aquesta etapa té lloc el primer acostament a les produccions formals, fet que suposa un aprenentatge guiat d'aspectes formals bàsics de caire més lingüístic, sociolingüístic i pragmàtic; de les expectatives i convencions més comunes associades al gènere emprat; d'eines senzilles de producció, i del suport utilitzat. Les estratègies que permeten la millora de la producció, tant formal com informal, en l'educació primària comprenen, entre d'altres, la planificació i la compensació a través del llenguatge verbal i no verbal. Fins i tot en les seves formes més espontànies, escriure un text implica planificar -a partir de models o pautes-, revisar -de manera individual o compartida- i editar. Tot això s'ha de treballar a classe. En tot cas, saber escriure al segle XXI vol dir fer-ho en diferents suports i formats. La possibilitat d'edició i difusió digital dels escrits a la xarxa ofereix un context real a les pràctiques comunicatives escrites, alhora que convida a fer el pas cap a l'hipertextual i multimodal. És el moment d'iniciar-se en la reflexió sobre els aspectes elementals de la propietat intel·lectual, el respecte a la privacitat o la responsabilitat en la transmissió de rumors i notícies falses.

6. Cercar, seleccionar i contrastar informació procedent de diverses fonts, de forma planificada i de manera progressivament autònoma, avaluant la seva fiabilitat, reconeixent alguns riscos de manipulació i desinformació i adoptant un punt de vista personal i respectuós amb la propietat intel·lectual, per transformar-la en coneixement i comunicar-la de manera creativa.

criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
<p>6.1. Aplicar estratègies de cerca d'informació (localització, selecció i contrast) en diferents fonts, incloses les digitals, sobre temes propers i d'interès personal, de forma guiada, a la xarxa i a les biblioteques.</p> <p>6.2. Comunicar els resultats d'un procés d'investigació, individual o grupal, realitzat de forma acompanyada, sobre temes propers i d'interès personal.</p> <p>6.3. Adoptar hàbits d'ús segur i saludable de les tecnologies digitals de forma guiada en relació amb l'accés a la informació i a la comunicació en l'entorn immediat.</p>	<p>6.1. Aplicar estratègies de cerca d'informació (localització, selecció i contrast) en diferents fonts, incloses les digitals, sobre temes d'interès personal, ecològic i social, de forma progressivament autònoma, a la xarxa i a les biblioteques.</p> <p>6.2. Comunicar de forma creativa i respectant els drets de la propietat intel·lectual, els resultats d'un procés d'investigació, individual o grupal, realitzat de forma acompanyada, sobre temes d'interès personal, ecològic i social, que incloguin els Objectius de Desenvolupament Sostenible.</p> <p>6.3. Adoptar hàbits d'ús segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals, amb acompanyament, en relació amb l'accés, la fiabilitat i verificació de les fonts d'informació i la comunicació al seu entorn immediat i a la xarxa.</p>	<p>6.1. Aplicar estratègies de cerca d'informació (localització, selecció i contrast) en diferents fonts, incloses les digitals, sobre temes d'interès personal, ecològic i social, de forma progressivament autònoma, a la xarxa i a les biblioteques, valorant-ne críticament el resultat.</p> <p>6.2. Comunicar de forma creativa i respectant els drets de la propietat intel·lectual, els resultats d'un procés d'investigació senzill, individual o grupal, sobre temes d'interès personal, ecològic i social que incloguin els Objectius de Desenvolupament Sostenible.</p> <p>6.3. Adoptar hàbits d'ús crític, segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals, de forma progressivament autònoma, en relació amb la fiabilitat i la verificació de les fonts, la credibilitat de la informació i la comunicació a l'entorn immediat i a la xarxa.</p>

Tenir accés a la informació no garanteix per si mateix el coneixement, entès aquest com a eina essencial per fer front als reptes de segle XXI, inclosos els Objectius de Desenvolupament Sostenible. Per això és imprescindible que l'alumnat s'iniciï en l'adquisició d'habilitats i destreses per accedir a la informació, gestionar-la, avaluar-la i comunicar-la, adoptant un punt de vista crític i personal, i també una actitud ètica i responsable amb la propietat intel·lectual, reconeixent les fonts originals sobre les que elabora el seu treball.

Es proposa així un procés d'acompanyament que vagi guiant l'alumnat per tal que, individualment o de forma cooperativa, progressi cap a una certa autonomia en la planificació i recerca d'informació en contextos personals, ecològics, socials i educatius, per transformar-la, comunicar-la de manera personal i creativa, i utilitzar-la amb diferents finalitats. Aquests processos de recerca han d'anar acompanyats d'una reflexió guiada que permeti avaluar la seva fiabilitat i pertinència, i distingir entre fets i opinions.

S'han de proposar models orientatius sobre les convencions establertes per a la comunicació del coneixement adquirit en diferents formats i suports. La biblioteca, entesa com un espai creatiu d'aprenentatge, serà l'entorn ideal per a l'adquisició d'aquesta competència, mitjançant projectes globals i interdisciplinaris.

7. Seleccionar i llegir de manera autònoma obres diverses atenent els propis gustos i interessos, compartint les experiències de lectura, per iniciar la construcció de la identitat lectora, fomentar el gust per la lectura com a font de plaer i gaudir de la seva dimensió social.

criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
<p>7.1. Llegir de manera autònoma textos de diferents autors i autores que s'adeqüin als propis gustos i interessos, seleccionats de manera acompanyada, des de les diferents etapes del procés evolutiu de la lectura.</p> <p>7.2. Compartir lectures, per mitjà de recomanacions, presentacions i a partir d'interaccions orals, en el marc de la biblioteca d'aula i de centre, per expressar gustos i interessos i iniciar-se en una comunitat lectora.</p>	<p>7.1. Llegir de manera autònoma o acompanyada textos de diversos autors i autores que s'adeqüin als propis gustos i interessos i seleccionats amb autonomia creixent, avançant en la construcció de la identitat lectora.</p> <p>7.2. Compartir lectures per mitjà de recomanacions, presentacions i a partir d'interaccions orals, en el marc de la biblioteca d'aula i de centre, per expressar gustos i interessos, valorar les obres de forma argumentada i que permetin sentir-se membre d'una comunitat lectora.</p>	<p>7.1. Llegir de manera autònoma textos de diversos autors i autores que s'adeqüin als propis gustos i interessos, seleccionats amb criteri propi, progressant en la construcció de la identitat lectora.</p> <p>7.2. Compartir lectures per mitjà de recomanacions, presentacions i a partir d'interaccions orals, per mitjans analògics i digitals, en el marc de la biblioteca d'aula i de centre, per expressar gustos i interessos, valorar les obres de forma crítica i que permetin sentir-se membre d'una comunitat lectora.</p>

Desenvolupar aquesta competència implica iniciar un camí de progrés planificat cap a la construcció de personalitats lectores, que passa per la dedicació d'un temps diari i constant a la lectura individual, acompanyat de les estratègies i bastides adequades per iniciar la configuració de l'autonomia i la identitat lectora, que haurà de desenvolupar-se al llarg de tota la vida. Per això s'ha de partir de la configuració d'un corpus de textos adequat i variat, equilibrant la presència d'autors i autores, i que respongui als interessos i necessitats individuals, i afavoreixi l'apropament cap a la reflexió sobre els grans reptes de segle XXI, inclosos els Objectius de Desenvolupament Sostenible. La biblioteca escolar pot esdevenir un punt de trobada fonamental en el qual compartir, reflexionar i expressar preferències personals entorn a la lectura.

És també recomanable configurar comunitats lectores amb referents compartits; desenvolupar estratègies que ajudin l'alumnat a seleccionar els textos del seu interès, apropiar-se'n i compartir de manera personal i creativa la seva experiència personal de lectura; i establir contextos en què sorgeixin motius per llegir, a partir de reptes d'indagació, i que proposin maneres de vincular afectivament a les lectores i lectors amb els textos. A mesura que s'avanci en l'adquisició de la competència, serà possible anar reduint progressivament l'acompanyament docent.

8. Mediar entre diferents llengües en situacions predictibles, utilitzant estratègies i coneixements per processar i transmetre informació bàsica i senzilla, per tal de facilitar la comunicació.

criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
<p>8.1. Interpretar i explicar informació bàsica de conceptes, comunicacions i textos breus i senzills, de manera guiada, en situacions de comunicació de diversitat lingüística, social i cultural, mostrant empatia i interès per entendre's en un entorn immediat.</p>	<p>8.1. Interpretar i explicar textos, conceptes i comunicacions breus i senzilles, de manera guiada, en situacions de comunicació de diversitat lingüística, social i cultural, mostrant empatia i interès per entendre's en el seu entorn més proper.</p> <p>8.2. Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies elementals que ajudin a crear ponts i que facilitin la comprensió i producció d'informació, així com la comunicació fluïda, fent servir, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.</p>	<p>8.1. Inferir i comunicar textos, conceptes i comunicacions breus i senzilles, de manera guiada, en situacions de comunicació diversitat lingüística i cultural, mostrant respecte i empatia per les persones interlocutores, per les llengües emprades i interès per participar en la solució de malentesos en l'entorn proper.</p> <p>8.2. Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies bàsiques que ajudin a crear ponts i facilitin la comprensió i producció d'informació i la comunicació fluïda, adequats a les intencions comunicatives, les característiques contextuais i la tipologia textual, fent servir, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.</p>

La mediació és l'activitat del llenguatge consistent a explicar i facilitar la comprensió de missatges o textos a partir d'estratègies com la reformulació, de manera oral o escrita. En la mediació, l'alumnat ha d'actuar com a agent social encarregat de crear ponts i ajudar a construir o expressar missatges de forma dialògica o expositiva, no només entre llengües diferents, sinó també entre diferents modalitats o registres dins d'una mateixa llengua. En l'educació primària, la mediació està orientada al processament i la transmissió d'informació bàsica i senzilla entre usuaris o a partir de textos sobre assumptes quotidians i de rellevància personal, coneguts prèviament per l'alumnat, i es poden emprar tant mitjans convencionals com aplicacions o plataformes virtuals per interpretar i compartir continguts.

La mediació afavoreix el desenvolupament del pensament estratègic de l'alumnat, en tant que suposa que aquest triï adequadament destreses i estratègies de seu repertori per aconseguir una comunicació eficaç, però també per afavorir la participació pròpia i d'altres persones en entorns cooperatius d'intercanvis d'informació. Així mateix, implica reconèixer els recursos disponibles i promoure la motivació dels altres i l'empatia, comprenent i respectant les diferents motivacions, idees i circumstàncies personals dels interlocutors. Per això, l'empatia i el respecte són elements clau en la mediació en aquest nivell.

9. Reflexionar de forma guiada sobre el llenguatge i reconèixer i usar els repertoris lingüístics personals i a partir de processos de comprensió i producció de textos orals, escrits i multimodals, utilitzant la terminologia elemental adequada, per iniciar-se en el desenvolupament de la consciència lingüística i millorar les destreses en la posada en pràctica d'aquests processos.

criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
<p>9.1. Comparar i contrastar similituds i diferències evidents entre diferents llengües, reflexionant, de manera guiada, sobre aspectes elementals del seu funcionament.</p> <p>9.2. Identificar i aplicar, de forma guiada, els coneixements i estratègies que formen el propi repertori lingüístic, per millorar la capacitat de comunicar i d'aprendre la llengua estrangera, amb suport d'altres participants i de suports analògics i digitals.</p> <p>9.3. Identificar i explicar, de manera guiada, progressos i dificultats elementals d'aprenentatge de la llengua estrangera.</p>	<p>9.1. Comparar i contrastar les similituds i diferències entre diferents llengües, reflexionant, de manera guiada, sobre aspectes bàsics del seu funcionament.</p> <p>9.2. Utilitzar i diferenciar, de forma guiada, els coneixements i estratègies que formen el propi repertori lingüístic, per millorar la capacitat de comunicar i d'aprendre la llengua estrangera, amb suport d'altres participants i de suports analògics i digitals.</p> <p>9.3. Identificar, registrar i aplicar, de manera guiada, els progressos i dificultats elementals d'aprenentatge de la llengua estrangera, reconeixent els aspectes que ajuden a millorar i participant en activitats d'autoavaluació i coavaluació.</p>	<p>9.1. Comparar i contrastar les similituds i diferències entre diferents llengües, reflexionant, de manera progressivament autònoma, sobre aspectes bàsics del seu funcionament.</p> <p>9.2. Utilitzar i diferenciar de forma progressivament autònoma els coneixements i estratègies que formen el propi repertori lingüístic, per millorar la capacitat de comunicar i d'aprendre la llengua estrangera, amb suport d'altres participants i de suports analògics i digitals.</p> <p>9.3. Identificar, registrar i utilitzar, de manera guiada, els progressos i dificultats d'aprenentatge de la llengua estrangera, reconeixent els aspectes que ajuden a millorar i realitzant activitats d'autoavaluació i coavaluació.</p>

L'ús del repertori lingüístic i la reflexió sobre el seu funcionament estan vinculats a l'enfocament plurilingüe de l'adquisició de llengües. L'enfocament plurilingüe parteix del fet que les experiències de l'alumnat amb les llengües que coneix serveixen de base per a l'ampliació i millora de l'aprenentatge de llengües noves i l'ajuden a desenvolupar i enriquir el seu repertori lingüístic plurilingüe i la seva curiositat i sensibilització cultural. En l'educació primària, l'alumnat s'inicia en aquesta reflexió sobre les llengües i comença a establir les relacions entre les diferents llengües dels seus repertoris individuals, analitzant les semblances i diferències amb la finalitat d'ampliar els coneixements i estratègies en les llengües que hi estan inclosos. D'aquesta manera, s'afavoreix l'aprenentatge de noves llengües i es millora la competència comunicativa. La reflexió sobre les llengües i el seu funcionament implica que l'alumnat n'entengui les relacions, però, a més, contribueix a què identifiqui les fortaleses i mancances pròpies en el terreny lingüístic i comunicatiu, prenent consciència dels coneixements i estratègies propis. En aquest sentit, suposa també la posada en marxa de destreses bàsiques per fer front a la incertesa, el sentit de la iniciativa i la perseverança en la consecució dels objectius o la presa de decisions.

A més, el coneixement de diferents llengües permet reconèixer i apreciar la diversitat lingüística de la societat com un aspecte quotidià i positiu. La selecció, configuració i aplicació dels dispositius i eines tant analògiques com digitals per a la construcció i integració de nous continguts sobre el repertori lingüístic propi pot facilitar l'adquisició i millora de l'aprenentatge d'altres llengües.

Les activitats d'autoavaluació i coavaluació es poden inspirar en les proposades en el Portfolio Europeu de les Llengües (PEL).

10. Posar al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, les pròpies pràctiques comunicatives, utilitzant un llenguatge no discriminatori i desterrant els abusos de poder a través de la paraula, per afavorir un ús eficaç, ètic i democràtic del llenguatge.

criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
<p>10.1. Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris identificats a partir de la reflexió grupal acompanyada sobre els aspectes elementals, verbals i no verbals, que regeixen la comunicació, i tenint en compte la perspectiva de gènere.</p> <p>10.2. Utilitzar, amb l'acompanyament i planificació necessaris, estratègies elementals per a l'escolta activa i el consens, iniciant-se en la gestió dialogada de conflictes.</p>	<p>10.1. Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris i identificar els abusos de poder a través de la paraula, mitjançant la reflexió grupal acompanyada sobre els aspectes bàsics, verbals i no verbals, que regeixen la comunicació, i tenint en compte la perspectiva de gènere.</p> <p>10.2. Utilitzar, amb l'acompanyament i planificació necessaris, estratègies bàsiques per a la comunicació assertiva i el consens, progressant en la gestió dialogada de conflictes.</p>	<p>10.1. Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris i els abusos de poder a través de la paraula identificats mitjançant la reflexió grupal acompanyada sobre diferents aspectes, verbals i no verbals, que regeixen la comunicació, i tenint en compte la perspectiva de gènere.</p> <p>10.2. Utilitzar, amb l'acompanyament i planificació necessaris, estratègies bàsiques per a la deliberació argumentada i la gestió dialogada de conflictes, proposant solucions creatives.</p>

Iniciar-se en l'adquisició d'aquesta competència implica formar persones, no només eficaces a l'hora de comunicar-se, sinó que també posin les paraules al servei d'uns objectius alineats amb un imperatiu ètic: eradicar els usos discriminatoris i manipuladors del llenguatge, així com els abusos de poder a través de la paraula.

En l'àmbit de la comunicació personal, l'educació lingüística ha d'ajudar a establir relacions interpersonals basades en l'empatia i el respecte, que tinguin en compte la perspectiva de gènere. Per a això, s'han de facilitar eines per a l'escolta activa, la comunicació assertiva, la deliberació argumentada i la resolució dialogada dels conflictes. En l'àmbit escolar i social, l'educació lingüística ha de capacitar per prendre la paraula en l'exercici d'una ciutadania activa i compromesa en la construcció de societats més equitatives, més democràtiques i més responsables en relació als grans desafiaments que com a humanitat tenim plantejats: la sostenibilitat del planeta, les infinites violències -en particular, la violència de gènere-, la lluita contra la desigualtat, entre d'altres.

Sabers

Els sabers, entesos com el conjunt de coneixements, destreses, valors i actituds, es formulen amb relació a contextos on es pot desenvolupar el seu aprenentatge competencial. Els i les docents poden incorporar contextos alternatius si ho consideren pertinent.

Per tal de facilitar els aprenentatges i el desenvolupament de les competències específiques corresponents, el professorat pot valorar la possibilitat d'organitzar els sabers de l'àrea o de les diferents àrees coordinades en un àmbit, a partir de situacions.

Les situacions permeten programar el curs de qualsevol nivell, àrea o àmbit a partir d'una col·lecció o seqüència de reptes, contextos, circumstàncies del món real, dels quals deriven preguntes que cal contestar i que entrellacen els sabers, és a dir, els coneixements, les destreses, els valors i les actituds amb les capacitats que sustenten l'enfocament competencial dels aprenentatges. Això modifica la planificació habitual d'adquisició de sabers i competències basada en la lògica acadèmica pròpia de les àrees de coneixement o matèries, plasmada en la seqüència tradicional dels temes disciplinaris. Es pretén acostar-se a la lògica de l'aprenent per donar sentit als seus aprenentatges basant-se en la seqüència de contextos rellevants plasmats en les situacions.

Primer cicle

Les llengües i els seus parlants

- Presa de consciència de la diversitat lingüística per mitjà de la biografia lingüística personal i el mapa lingüístic de l'aula, treballats amb acompanyament.
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències en la vida quotidiana.
- Identificació i ús estratègic dels coneixements que es tenen de les diverses llengües que conformen el repertori lingüístic per superar mancances comunicatives amb acompanyament.
- Reconeixement d'aspectes socioculturals i sociolingüístics elementals i més significatius relatius als costums, la vida quotidiana i les manifestacions culturals i artístiques en països on es parla la llengua estrangera.

Comunicació oral

- Ús de la llengua estrangera a l'aula amb autoconfiança progressiva.
- Comprensió de textos orals de tipologia diversa en diferents formats i mitjans.
- Identificació de la incidència dels components (situació, participants o intenció) en l'acte comunicatiu en diferents situacions comunicatives de l'aula.
- Aplicació d'estratègies lingüístiques elementals amb acompanyament, en contextos propers, per dotar textos breus i senzills d'adequació, coherència, cohesió i correcció.
- Identificació d'elements bàsics de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, imatges) en les produccions orals.
- Reproducció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) en el marc de les propostes didàctiques d'aula.
- Ús de models textuais elementals (narració, descripció, diàleg i exposició) en les produccions orals, de forma progressivament autònoma.
- Interacció oral adequada en situacions d'aula. Reconeixement i utilització d'estratègies bàsiques de cortesia lingüística.

- Aplicació d'estratègies d'escolta activa en la resolució dialogada dels conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere.
- Ús d'eines analògiques i digitals elementals per a la producció oral i multimodal, en el marc de les situacions d'aprenentatge i amb acompanyament.

Comprensió lectora

- Lectura individual i silenciosa, amb fluïdesa adequada al nivell cognitiu, de textos de l'aula i del seu entorn.
- Lectura en veu alta amb entonació i ritme progressivament adequats al nivell cognitiu, amb preparació prèvia.
- Ús d'elements gràfics i paratextuals bàsics que afavoreixen la comprensió abans, durant i després de l'experiència lectora, en textos propers, de la vida quotidiana, de mitjans de comunicació i escolars.
- Aplicació d'estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, inferències...), en textos diversos i amb acompanyament.
- Detecció d'usos clarament discriminadors del llenguatge verbal i icònic, de forma guiada, en contextos quotidians i mitjans de comunicació.

Expressió escrita

- Comprensió i ús de convencions del codi escrit en el marc de les propostes de comprensió o producció de textos d'ús escolar i social.
- Producció de textos propers o viscuts, de tipologia diversa, dirigits a diferents destinataris, amb acompanyament i una intenció concreta
- Aplicació d'estratègies elementals, individuals o grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos escrits i multimodals propers a la seva experiència personal, en diferents suports, amb diferents propòsits i de forma acompanyada.
- Utilització d'elements gràfics i paratextuals adequats al suport, de forma acompanyada, que facilitin l'organització i la comprensió del text produït a l'aula.
- Cura en la presentació de les produccions escrites en qualsevol suport.

Alfabetització informacional

- Aplicació d'estratègies bàsiques per a la recerca guiada d'informació senzilla en fonts documentals variades i amb diferents suports i formats, reconeixent l'autoria.
- Aplicació d'estratègies bàsiques que permetin comparar informació de diferents fonts, reelaborar-la i comunicar-la en situacions properes, amb acompanyament.
- Comunicació creativa del coneixement, de forma acompanyada, amb respecte a la propietat intel·lectual.
- Utilització de la biblioteca i dels recursos digitals de l'aula i del centre, amb guiatge, per dur a terme treballs d'investigació.

Educació literària

- Lectura d'obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil adequats als propis interessos i organitzats en itineraris lectors.

- Comprensió dels elements constitutius essencials de l'obra literària (tema, personatges, trama, escenari) i del diferents gèneres literaris, a partir de la lectura compartida i guiada d'obres de qualitat.
- Establiment de vincles de la literatura amb altres manifestacions artístiques i culturals amb acompanyament.
- Inici de la construcció de la identitat lectora, afavorint l'expressió de gustos i interessos, per mitjà de la lectura autònoma i la lectura compartida i guiada.
- Ús de la biblioteca de l'aula, del centre i de l'entorn proper com a espai de trobada d'activitats literàries compartides i com a element impulsor de comunitats lectores.
- Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre (persones autores, il·lustradores, editorial, col·lecció) en el context de les lectures d'aula i de la biblioteca, amb acompanyament.
- Escripura de textos literaris senzills (rodolins, endevinalles, contes...) a partir de models coneguts i analitzats, amb acompanyament.
- Exploració de les il·lustracions i de la relació que s'estableix amb el text en els àlbums il·lustrats, amb acompanyament.

Reflexió sobre la llengua

- Utilització de metallenguatge específic bàsic en el marc de propostes la producció i comprensió de textos orals, escrits o multimodals.
- Diferències elementals entre llengua oral i llengua escrita en l'ús quotidià
- Discriminació fonètica de sons, síl·labes i accents i correspondència entre els sons i les grafies en la lectura i en les diferents produccions escrites, tenint en compte les diferents etapes del procés evolutiu de la lectura i l'escripura.
- Formulació i comprovació d'hipòtesis (substitució, canvi d'ordre, manipulació) i establiment de generalitzacions sobre aspectes lingüístics elementals, aplicació de l'ortografia de base i de les normes ortogràfiques més senzilles i d'ús més freqüent, prestant especial atenció a la concordança en l'escripura de paraules d'ús habitual a la classe, en els aprenentatges i en els textos propis.
- Ús de signes bàsics de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit.
- Comprensió i ús de les modalitats oracionals en relació amb la intenció comunicativa.
- Comprensió i ús de mecanismes bàsics de cohesió textual, amb especial atenció als connectors temporals i explicatius a partir de la reflexió compartida sobre les produccions escrites.

Segon cicle

Les llengües i els seus parlants.

- Presa de consciència de la biografia lingüística personal i del mapa lingüístic de l'aula, i de l'escola de forma autònoma.
- Explicació de la diversitat lingüística i cultural de l'entorn, com a valor i eina d'aprenentatge.
- Identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i cerca de solucions en l'àmbit personal i escolar.

- Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències en la vida quotidiana.
- Identificació i ús estratègic dels coneixements que es tenen de les diverses llengües que conformen el repertori lingüístic que permeten superar mancances comunicatives, amb acompanyament.
- Reconeixement d'aspectes socioculturals i sociolingüístics elementals relatius als costums, la vida quotidiana i les relacions interpersonals bàsiques en països on es parla la llengua estrangera.
- Aplicació d'estratègies bàsiques d'ús comú per apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, atenent a valors ecosocials i democràtics.
- Construcció i desenvolupament de coneixements, destreses i actituds elementals que permeten iniciar-se en activitats de mediació en situacions quotidianes bàsiques.

Comunicació oral

- Ús de la llengua estrangera a l'aula amb autoconfiança progressiva.
- Acceptació de l'error com a part integrant del procés d'aprenentatge.
- Comprensió de textos orals en diferents contextos: activitats d'aula, situacions d'aprenentatge en qualsevol àrea i en la vida quotidiana i en mitjans de comunicació.
- Descripció de la incidència dels components (situació, participants, propòsit comunicatiu, canal) en l'acte comunicatiu en diferents situacions comunicatives de l'aula i de l'entorn.
- Aplicació d'estratègies lingüístiques elementals, amb acompanyament, en contextos d'aprenentatge per dotar textos senzills d'adequació, coherència, cohesió i correcció.
- Descripció d'elements bàsics de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges) en les produccions orals.
- Reproducció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) en el marc de les propostes didàctiques d'aula.
- Ús de models textuais elementals (narració, descripció, diàleg i exposició) en les produccions orals, de forma progressivament autònoma.
- Interacció oral adequada en situacions d'aula i en contextos formals elementals, amb respecte a les normes bàsiques de cortesia lingüística.
- Aplicació d'estratègies d'escolta activa i assertivitat en la resolució dialogada dels conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere.
- Detecció de possibles usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal en diferents contextos comunicatius
- Aplicació d'estratègies d'identificació i interpretació del sentit global del text i d'integració de la informació explícita de textos socials orals i multimodals senzills.
- Aplicació d'estratègies d'interpretació d'elements bàsics de la comunicació no verbal en les situacions comunicatives.
- Ús d'eines analògiques i digitals bàsiques d'ús comú per a la producció i coproducció oral i multimodal i participació en intercanvis comunicatius planificats

amb estudiants de la llengua estrangera; ús de plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa.

Comprensió lectora

- Lectura amb veu alta, amb entonació i ritme adequats al nivell cognitiu, amb preparació prèvia.
- Ús d'elements gràfics, textuais i paratextuals progressivament complexos que afavoreixen la comprensió abans, durant i després de l'experiència lectora, en textos de la vida quotidiana, mitjans de comunicació, escolars, de fets i esdeveniments d'interès general.
- Aplicació d'estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, inferències...), en textos diversos i de forma progressivament autònoma.
- Aplicació d'estratègies per detectar usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic, de forma progressivament autònoma, en tots els contextos.

Expressió escrita

- Producció de textos escolars i socials, de tipologia diversa, dirigits a diferents destinataris, de forma progressivament autònoma i amb una intenció concreta.
- Aplicació d'estratègies elementals, individuals o grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos escrits i multimodals d'ús escolar i social, en diferents suports, amb diferents propòsits comunicatius. i de forma progressivament autònoma.
- Utilització d'elements gràfics i paratextuals adequats al suport, de forma progressivament autònoma, que facilitin l'organització i la comprensió del text produït a l'aula.
- Ús de bastides i altres suports, amb acompanyament, tant en paper com digitals, per millorar la producció de textos propis.
- Presentació acurada i aplicació de les normes ortogràfiques bàsiques de les produccions escrites en qualsevol suport.

Alfabetització informacional

- Aplicació d'estratègies bàsiques per a la recerca guiada d'informació en fonts documentals variades i amb diferents suports i formats, reconeixent l'autoria i aplicant criteris de fiabilitat.
- Distinció entre fets i opinions en informacions de l'entorn proper i dels mitjans de comunicació.
- Aplicació d'estratègies que permetin comparar i classificar la informació, reelaborar-la i comunicar-la en contextos escolars i amb progressiva autonomia.
- Comunicació creativa del coneixement, amb respecte a la propietat intel·lectual, de forma progressivament autònoma.
- Utilització de la biblioteca i els recursos digitals de l'aula i del centre, de forma progressivament autònoma, per dur a terme treballs d'investigació.

Educació literària

- Lectura d'obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil, adequats als seus interessos i organitzats en itineraris lectors.
- Anàlisi dels elements constitutius essencials de l'obra literària (tema, protagonista, personatges secundaris, trama, escenari, llenguatge) i dels diferents gèneres literaris, a partir de la lectura compartida i guiada d'obres de qualitat.
- Establiment de vincles de la literatura amb altres manifestacions artístiques i culturals, de forma guiada.
- Construcció de la identitat lectora, afavorint de l'expressió de gustos i interessos i la valoració argumentada de les obres, per mitjà de la lectura autònoma i la lectura compartida i guiada.
- Ús de la biblioteca de l'aula, del centre i de l'entorn proper com a espai de trobada d'activitats literàries compartides i com a element impulsor de comunitats lectores.
- Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre (persones autores, traductores, adaptadores, il·lustradores, editorial, col·lecció) en el context de les lectures d'aula i de la biblioteca, de forma progressivament autònoma.
- Escripció de textos narratius i poètics a partir de models coneguts i analitzats, utilitzant recursos literaris, amb progressiva autonomia.
- Exploració i Interpretació de les il·lustracions i de la relació que s'estableix amb el text en els àlbums il·lustrats, amb acompanyament.

Reflexió sobre la llengua

- Utilització de metallenguatge específic bàsic en el marc de propostes la producció i comprensió de textos orals, escrits o multimodals.
- Diferències elementals entre llengua oral i llengua escrita en l'ús quotidià
- Formulació i comprovació d'hipòtesis (substitució, canvi d'ordre, manipulació) i establiment de generalitzacions sobre aspectes ortogràfics i gramaticals bàsics, amb especial atenció a la concordança entre els elements de l'oració en les diferents produccions.
- Ús dels signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit i en relació amb el significat en les diferents produccions.
- Identificació de diferents relacions formals, semàntiques i sintàctiques entre les paraules en la lectura i en les diferents produccions escrites.
- Anàlisi i ús de les modalitats oracionals en relació amb la intenció comunicativa.
- Anàlisi i ús de mecanismes de cohesió, amb especial atenció a les formes verbals, als connectors textuais explicatius i a les substitucions pronominals com a mecanisme gramatical elemental de referència interna, a partir de la reflexió compartida sobre les produccions escrites.
- Ús del lèxic elemental i d'interès per a l'alumnat relatiu a relacions interpersonals properes, habitatge, llocs i entorns propers.

Tercer cicle

Les llengües i els seus parlants

- Presa de consciència de la biografia lingüística personal i del mapa lingüístic de l'entorn geogràfic, de forma autònoma.
- Explicació de la diversitat lingüística i cultural del món com a valor i eina d'aprenentatge.
- Posada en pràctica d'estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i cerca de solucions en comunicacions orals, escrites i multimodals.
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències en la vida quotidiana.
- Identificació i ús estratègic dels coneixements que es tenen de les diverses llengües que conformen el repertori lingüístic per superar mancances comunicatives amb acompanyament.
- Descripció d'aspectes socioculturals i sociolingüístics bàsics i habituals relatius als costums, la vida quotidiana i les relacions interpersonals, convencions socials bàsiques d'ús comú, llenguatge no verbal, cortesia lingüística i etiqueta digital pròpies de països on es parla la llengua estrangera.
- Aplicació d'estratègies bàsiques d'ús comú per apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística atenent a valors ecosocials i democràtics.
- Construcció i desenvolupament de coneixements, destreses i actituds que permeten iniciar-se en activitats de mediació en situacions quotidianes bàsiques.

Comunicació oral

- Ús de la llengua estrangera a l'aula amb autoconfiança progressiva.
- Acceptació de l'error com a part integrant del procés de millora.
- Comprensió de textos orals en diferents contextos: activitats d'aula, situacions d'aprenentatge en qualsevol àrea, en la vida quotidiana i en mitjans de comunicació.
- Anàlisi dels components de fet comunicatiu (situació, participants, propòsit comunicatiu, canal, registre) en qualsevol situació comunicativa.
- Aplicació d'estratègies lingüístiques elementals de forma autònoma, en contextos formals, per dotar textos progressivament complexos d'adequació, coherència, cohesió i correcció.
- Anàlisi d'elements bàsics de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic, inferències d'informació) i forma (estructura, format, títol, imatges, tipografia) en les produccions orals.
- Reproducció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) en el marc de les propostes didàctiques d'aula.
- Ús de models textuais elementals (narració, descripció, diàleg i exposició) en les produccions orals i de forma autònoma.
- Interacció oral adequada en situacions d'aula i en contextos formals pautats, amb respecte a les normes de cortesia lingüística.
- Aplicació d'estratègies d'escolta activa, assertivitat i proposta de solució creativa en la resolució dialogada de conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere.
- Aplicació d'estratègies per a l'ús d'un llenguatge no discriminatori en diferents contextos comunicatius

- Aplicació d'estratègies d'identificació i interpretació del sentit global, la informació rellevant, la integració de la informació explícita i la realització d'inferències per superar el sentit literal de textos socials orals i multimodals.
- Aplicació d'estratègies d'interpretació i ús d'elements bàsics de la comunicació no verbal en les situacions comunicatives.
- Ús d'eines analògiques i digitals bàsiques d'ús comú per a la producció i coproducció oral i multimodal; ús de plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa (aules virtuals, videoconferències, eines digitals col·laboratives...) per a l'aprenentatge, la comunicació i el desenvolupament de projectes amb parlants o estudiants de la llengua estrangera.
- Ús de la llengua estrangera com a mitjà de comunicació i relació amb persones d'altres països, com a forma d'accedir a nova informació i com a mitjà per conèixer cultures i formes de vida diferents.

Comprensió lectora

- Lectura amb veu alta amb entonació i ritme fluids, amb preparació prèvia.
- Ús d'elements gràfics, textuais i paratextuals progressivament complexos que afavoreixen la comprensió abans, durant i després de l'experiència lectora en tot tipus de textos.
- Aplicació d'estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, inferències...), en fonts documentals diverses de forma progressivament autònoma.
- Aplicació d'estratègies per detectar usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic en tots els contextos.

Expressió escrita

- Producció de textos de tipologia diversa, dirigits a diferents destinataris, de forma autònoma i amb una intenció concreta.
- Aplicació d'estratègies elementals, individuals o grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos escrits i multimodals de tipus divers, amb diferents propòsits comunicatius de forma autònoma.
- Utilització d'elements gràfics i paratextuals adequats al suport, de forma autònoma, que facilitin l'organització i la comprensió del text produït a l'aula.
- Ús de bastides i altres suports, de forma progressivament autònoma, tant en paper com digitals, per millorar la producció dels seus textos
- Presentació acurada i aplicació de les normes ortogràfiques bàsiques de les produccions escrites en qualsevol suport.

Alfabetització informacional

- Aplicació d'estratègies de recerca d'informació en fonts documentals variades i amb diferents suports i formats, reconeixent l'autoria i aplicant criteris de fiabilitat, de forma progressivament autònoma.
- Distinció entre fets i opinions i detecció de la manipulació informativa en informacions de l'entorn social i dels mitjans de comunicació.
- Aplicació d'estratègies de comparació, classificació, valoració de la informació, reelaboració i comunicació en tots els contextos i amb progressiva autonomia.

- Comunicació creativa del coneixement, amb respecte per la propietat intel·lectual, de forma progressivament autònoma.
- Utilització de la biblioteca i els recursos digitals de l'aula o del centre, de forma autònoma, per dur a terme treballs d'investigació.

Educació literària

- Lectura d'obres o fragments variats i diversos de la literatura adequats a l'edat i organitzats en itineraris lectors.
- Valoració dels elements constitutius de l'obra literària (tema, protagonista, personatges secundaris, trama, escenari) i dels diferents gèneres literaris, a partir de la lectura compartida i guiada d'obres de qualitat i de forma progressivament autònoma.
- Establiment de vincles de la literatura amb altres manifestacions artístiques i culturals, de forma guiada, si cal
- Progrés en la construcció de la identitat lectora, afavorint l'expressió de gustos i interessos i la valoració crítica elemental de les obres, per mitjà de la lectura autònoma i la lectura compartida i guiada.
- Ús de la biblioteca de l'aula, del centre i de l'entorn proper com a espai de trobada d'activitats literàries compartides i com a element impulsor de comunitats lectores.
- Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre (persones autores, traductores, adaptadores, il·lustradores, editorial, col·lecció, localitat i any d'edició), en contextos variats i de forma autònoma.
- Escripció de textos narratius i poètics a partir de models coneguts i analitzats, utilitzant recursos literaris de manera original i amb riquesa lèxica, de forma autònoma.
- Exploració i interpretació de les il·lustracions i de la relació que s'estableix amb el text en els àlbums il·lustrats, de forma progressivament autònoma.

Reflexió sobre la llengua

- Utilització de metallenguatge específic bàsic en el marc de propostes de producció i comprensió de textos orals, escrits o multimodals.
- Diferències elementals entre llengua oral i llengua escrita en l'ús quotidià
- Formulació i comprovació d'hipòtesis (substitució, inserció, supressió, canvi d'ordre, manipulació) i establiment de generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques, amb especial atenció a les diferents unitats comunicatives en les diferents produccions.
- Ús dels signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit i en relació amb el significat en les diferents produccions.
- Identificació de diferents relacions formals, semàntiques i sintàctiques de les paraules en la lectura i en les diferents produccions escrites.
- Anàlisi i ús de les modalitats oracionals en relació amb la intenció comunicativa.
- Anàlisi i ús de mecanismes de cohesió, amb especial atenció a les formes verbals, als connectors textuais explicatius i a les substitucions pronominals com a mecanisme gramatical elemental de referència interna (repeticions, sinònims), a partir de la reflexió compartida sobre les produccions escrites.

- Ús del lèxic bàsic i d'interès per a l'alumnat, relatiu a identificació personal, relacions interpersonals properes, llocs i entorns propers, oci i temps lliure, vida quotidiana.

Segona Llengua Estrangera

Competències específiques

1. Comprendre la diversitat lingüística i cultural a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la realitat plurilingüe, pluricultural i intercultural per afavorir la transferència lingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics, i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.

Criteris d'avaluació

1.1. Participar amb respecte en situacions interculturals, identificant i comparant semblances i diferències elementals entre llengües i cultures, i mostrant rebuig davant discriminacions, prejudicis i estereotips de qualsevol tipus en contextos comunicatius quotidians i habituals.

1.2. Reconèixer, comprendre i valorar la diversitat lingüística i cultural pròpia de països on es parla la llengua estrangera, identificant elements culturals i lingüístics elementals que fomentin la cultura de la pau.

1.3. Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies elementals per a la comprensió dels aspectes més rellevants de la diversitat lingüística i cultural.

Aquesta competència se centra en la rellevància i riquesa que la diversitat lingüística, cultural i artística de la societat actual ens aporta. La consciència de la diversitat proporciona l'alumnat la possibilitat de relacionar diferents cultures. A més, afavoreix el desenvolupament d'una sensibilitat artística i cultural, i la capacitat d'identificar i utilitzar una gran varietat d'estratègies que li permetin establir relacions amb persones d'altres cultures. Les situacions interculturals que es poden plantejar en aquesta etapa durant l'ensenyament de la segona llengua estrangera permeten l'alumnat obrir-se a noves experiències, idees, societats i cultures, mostrant interès cap al diferent; relativitzar la pròpia perspectiva i el propi sistema de valors culturals; a més de distanciar-se i evitar les actituds sustentades sobre qualsevol tipus de discriminació o reforç d'estereotips.

La interculturalitat, que afavoreix l'entesa amb els altres, mereix una atenció específica perquè formi part de l'experiència de l'alumnat i per evitar que la seva percepció sobre aquesta diversitat estigui distorsionada pels estereotips i constitueixi l'origen de certs tipus de discriminació. La valoració crítica i l'adequació a la diversitat ha de permetre a l'alumnat actuar de forma empàtica i respectuosa en situacions interculturals.

El plurilingüisme és un concepte promogut pel Consell d'Europa, que emfasitza el fet que les llengües que una persona coneix o domina no estan disposades en compartiments estancs i separats, sinó que conformen un repertori dinàmic i en constant desenvolupament on s'interrelacionen i interactuen els coneixements lingüístics i les experiències comunicatives de l'individu, per contribuir al desenvolupament de la competència en comunicació lingüística, així com de la competència personal, social i d'aprendre a aprendre. La competència plurilingüe es defineix com la capacitat de tots els parlants d'utilitzar i aprendre, de manera autònoma o a través de l'ensenyament, més d'una llengua; l'habilitat d'un individu d'utilitzar els seus coneixements parcials de diverses llengües i la seva experiència de diverses cultures per comunicar-se i participar en activitats interculturals; el valor de la

convivència, bàsica per a la tolerància lingüística i cultural, és a dir, la conscienciació del propi repertori lingüístic i de la riquesa lingüística i cultural de l'entorn.

En definitiva, aquesta competència té la capacitat d'activar tot el repertori lingüístic i cultural propi i utilitzar les estratègies adquirides de forma transversal, segons la situació d'aprenentatge, amb l'objectiu d'ajudar l'individu a construir la seva pròpia identitat, lingüística i/o cultural, i a desenvolupar la seva capacitat d'aprenentatge.

2. Comprendre i interpretar textos orals i multimodals breus i senzills, i en la llengua estàndard, i identificar el sentit general i la informació més rellevant, valorant, de manera progressivament autònoma, aspectes formals i de contingut bàsics per construir coneixement, formar-se opinió i eixamplar les possibilitats de gaudi i lleure.

Criteris d'avaluació

2.1. Reconèixer i comprendre paraules, frases així com el sentit global de textos orals i multimodals breus i senzills sobre temes freqüents i quotidians de rellevància personal i pròxims a la seva experiència, així com de textos de ficció adequats al nivell de desenvolupament de l'alumnat, expressats de forma entenedora, clara i en llengua estàndard a través de diferents suports.

2.2. Seleccionar i aplicar de forma guiada estratègies elementals en situacions comunicatives quotidianes i de rellevància per a l'alumnat per captar el sentit global i processar informacions explícites en textos breus i senzills sobre temes familiars.

La comprensió suposa rebre i processar informació, fet que comporta l'enriquiment del repertori lingüístic individual. En l'etapa de l'educació primària, la comprensió és una destresa comunicativa que s'ha de desenvolupar a partir de textos breus i senzills, orals i multimodals, sobre temes quotidians, de rellevància personal per a l'alumnat, i expressats de forma clara i utilitzant la llengua estàndard. La comprensió, en aquest nivell, implica entendre el sentit general i informació específica i previsible per satisfer necessitats comunicatives relacionades amb prioritats immediates de l'alumnat. Per això, s'han d'activar les estratègies més adequades al desenvolupament psicoevolutiu i a les necessitats de l'alumnat, amb el fi de facilitar la comprensió de la informació expressada en els textos i d'entendre enunciats curts i senzills, amb ajuda, si cal, de diferents tipus de suport. Entre les estratègies de comprensió més útils per a l'alumnat es troben el llenguatge no verbal, les imatges o la repetició, fent ús de la informació contextual (elements extralingüístics) i cotextual (elements lingüístics) que li permeti comprovar la hipòtesi inicial sobre el sentit global del text, així com plantejar hipòtesis alternatives si fos necessari. Els processos de comprensió requereixen contextos dialògics, que afavoreixin la construcció d'un saber conjunt i que estimulin la identificació de prejudicis i estereotips de qualsevol tipus, així com l'interès genuí per les diferències i similituds culturals.

3. Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius i participar en interaccions orals variades, amb autonomia, per expressar idees, sentiments i conceptes; construir coneixement; establir vincles personals.

Criteris d'avaluació

3.1. Expressar oralment frases curtes amb informació bàsica sobre assumptes quotidians i de rellevància per a l'alumnat, parant atenció al ritme, l'accentuació i l'entonació.

3.2. Seleccionar i aplicar de forma guiada estratègies elementals per produir missatges breus i senzills adequats a les intencions comunicatives utilitzant, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.

3.3. Participar en situacions interactives d'intercanvis d'informació breus i senzills sobre temes quotidians, de rellevància personal i pròxims a la seva experiència, preparats prèviament, a través de diversos suports i estratègies elementals guiades, i mostrant empatia i respecte per la cortesia lingüística i l'etiqueta digital.

La producció oral i multimodal ha de donar lloc a l'exposició de textos breus i senzills, planificats, sobre temes quotidians i de rellevància personal per l'alumnat, i expressats amb creativitat i claredat. La producció, en diversos formats i suports, pot incloure en aquesta etapa l'exposició d'una petita descripció o anècdota senzilla, una presentació formal d'extensió breu o una narració oral senzilla de textos que expressin fets i sentiments quotidians, mitjançant eines digitals i analògiques, així com la recerca guiada d'informació a internet com a font de documentació. En el format multimodal, la producció inclou l'ús conjunt de diferents recursos per produir significat: la imatge, el so, els gestos, etc.

Les activitats vinculades amb la producció de textos orals i multimodals tenen funcions importants en els àmbits personal i educatiu, i hi ha un valor social i cívic concret associat a elles. La destresa en les produccions més formals en diferents suports no s'adquireix de forma natural, sinó que és producte del procés d'aprenentatge. En aquesta etapa té lloc el primer acostament a les produccions formals, fet que suposa un aprenentatge guiat d'aspectes formals bàsics de caire més lingüístic, sociolingüístic i pragmàtic; de les expectatives i convencions més comunes associades al gènere emprat; d'eines senzilles de producció, i del suport utilitzat. Les estratègies que permeten la millora de la producció, tant formal com informal, en l'educació primària comprenen, entre d'altres, la planificació i la compensació a través del llenguatge verbal i no verbal.

La interacció implica a dos o més participants en la construcció d'un discurs. La comunicació entre persones es considera l'origen de la comunicació i comprèn funcions interpersonals, cooperatives i transaccionals. En ella entren en joc la cortesia lingüística i l'etiqueta digital, els elements verbals i no verbals de la comunicació, així com l'adequació als diferents gèneres dialògics més freqüents, orals i multimodals, en contextos analògics i virtuals. En aquesta etapa de l'educació s'espera que els intercanvis d'informació siguin breus i senzills i abordin temes quotidians i predictibles, i de rellevància personal per a l'alumnat.

Aquesta competència específica és fonamental en l'aprenentatge, ja que inclou estratègies d'inici, manteniment o finalització de converses bàsiques, així com estratègies elementals per indicar que no s'ha entès el missatge i per sol·licitar repetició. A més, l'adquisició de les normes i principis que regeixen la cortesia lingüística i l'etiqueta digital prepara per a l'exercici d'una ciutadania democràtica, responsable, respectuosa, segura i activa.

4. Comprendre i interpretar textos escrits i multimodals, reconeixent el sentit global, les idees principals i la informació implícita i explícita, i realitzant, de manera progressivament autònoma, reflexions elementals sobre aspectes formals i de contingut, per adquirir i construir coneixement, i respondre a necessitats i interessos comunicatius diversos.

Criteris d'avaluació

4.1. Reconèixer i comprendre el sentit global, així com paraules i frases prèviament indicades en textos escrits i multimodals breus i molt senzills sobre temes freqüents i quotidians de rellevància personal i pròxims a la seva experiència, així com de textos de

ficció adequats al nivell de desenvolupament de l'alumnat, expressats de forma entenedora, clara i en llengua estàndard a través de diferents suports.

4.2. Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies elementals en situacions comunicatives quotidianes i de rellevància per a l'alumnat per captar el sentit global i processar informacions explícites en textos breus i senzills sobre temes familiars.

La comprensió suposa rebre i processar informació, i, per tant, l'enriquiment del repertori lingüístic individual. En l'etapa de l'educació primària, la comprensió és una destresa comunicativa que s'ha de desenvolupar a partir de textos breus i senzills, escrits i multimodals, sobre temes quotidians, de rellevància personal per a l'alumnat, i expressats de forma clara i utilitzant la llengua estàndard. La comprensió, en aquest nivell, implica entendre el sentit general i informació específica i predictable per satisfer necessitats comunicatives relacionades amb prioritats immediates de l'alumnat. Per això, s'han d'activar les estratègies més adequades al desenvolupament psicoevolutiu i a les necessitats de l'alumnat, per tal de facilitar la comprensió de la informació expressada en els textos i d'entendre enunciats curts i senzills, amb ajuda, si cal, de diferents tipus de suport. Entre les estratègies de comprensió més útils per a l'alumnat es troben les imatges, la repetició o la relectura, fent ús de la informació contextual (elements extralingüístics) i cotextual (elements lingüístics) que li permeti comprovar la hipòtesi inicial del sentit global del text, així com plantejar hipòtesis alternatives si fos necessari. A més d'aquestes estratègies, la recerca d'informació, en suports tant analògics com digitals, constitueix un mètode de gran utilitat per a la comprensió, ja que permet contrastar, validar i sustentar la informació. Els processos de comprensió requereixen contextos dialògics, que afavoreixin la construcció d'un saber conjunt i que estimulin la identificació de prejudicis i estereotips de qualsevol tipus, així com l'interès genuí per les diferències i similituds culturals.

5. Produir textos escrits i multimodals amb adequació, coherència i cohesió, aplicant estratègies elementals de planificació, redacció, revisió, correcció i edició, amb regulació dels iguals i autoregulació progressivament autònoma, i atenent les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.

criteris d'avaluació

5.1. Redactar textos breus i senzills, sobre assumptes quotidians i de rellevància personal per a l'alumnat, amb adequació a la situació comunicativa proposada, a partir de models, i a través d'eines analògiques i digitals, utilitzant estructures i lèxic elemental.

5.2. Seleccionar i aplicar de forma guiada estratègies elementals per produir missatges breus i senzills adequats a les intencions comunicatives utilitzant, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.

En aquesta etapa, la producció escrita consisteix en la redacció de textos breus i senzills, planificats, sobre temes quotidians i de rellevància personal per l'alumnat, i expressats amb creativitat i claredat. La producció, en diversos formats i suports, pot incloure en aquesta etapa una petita descripció o anècdota senzilla, o una narració senzilla de textos que expressin fets i sentiments quotidians, mitjançant eines digitals i analògiques, així com la recerca guiada d'informació a internet com a font de documentació.

Les activitats vinculades amb la producció de textos escrits compleixen funcions importants en els àmbits personal i educatiu, i hi ha un valor social i cívic concret associat a elles. La destresa en les produccions més formals en diferents suports no s'adquireix de forma

natural, sinó que és producte del procés d'aprenentatge. En aquesta etapa té lloc el primer acostament a les produccions formals, fet que suposa un aprenentatge guiat d'aspectes formals bàsics de caire més lingüístic, sociolingüístic i pragmàtic; de les expectatives i convencions més comunes associades al gènere emprat; d'eines senzilles de producció, i del suport utilitzat. Les estratègies que permeten la millora de la producció, tant formal com informal, en l'educació primària comprenen, entre d'altres, la planificació i la compensació a través del llenguatge verbal i no verbal. Fins i tot en les seves formes més espontànies, escriure un text implica planificar -a partir de models o pautes-, revisar -de manera individual o compartida- i editar. Tot això s'ha de treballar a classe. En tot cas, saber escriure al segle XXI vol dir fer-ho en diferents suports i formats. La possibilitat d'edició i difusió digital dels escrits a la xarxa ofereix un context real a les pràctiques comunicatives escrites, alhora que convida a fer el pas cap a l'hipertextual i multimodal. És el moment d'iniciar-se en la reflexió sobre els aspectes elementals de la propietat intel·lectual, el respecte a la privacitat o la responsabilitat en la transmissió de rumors i notícies falses.

6. Cercar, seleccionar i contrastar informació procedent de diverses fonts, de forma planificada i de manera progressivament autònoma, avaluant la seva fiabilitat, reconeixent alguns riscos de manipulació i desinformació i adoptant un punt de vista personal i respectuós amb la propietat intel·lectual, per transformar-la en coneixement i comunicar-la de manera creativa.

Criteris d'avaluació

- 6.1. Aplicar estratègies de cerca d'informació (localització, selecció i contrast) en diferents fonts, incloses les digitals, sobre temes d'interès personal, amb acompanyament, a la xarxa i a les biblioteques.
- 6.2. Comunicar de forma creativa i respectant els drets de la propietat intel·lectual, els resultats d'un procés d'investigació, individual o grupal, realitzat de forma acompanyada, sobre temes d'interès personal, ecològic i social, que incloguin els Objectius de Desenvolupament Sostenible.
- 6.3. Adoptar hàbits d'ús segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals, amb acompanyament, en relació amb l'accés, la fiabilitat i verificació de les fonts d'informació i la comunicació al seu entorn immediat i a la xarxa.

Tenir accés a la informació no garanteix per si mateix el coneixement, entès aquest com a eina essencial per fer front als reptes de segle XXI, inclosos els Objectius de Desenvolupament Sostenible. Per això és imprescindible que l'alumnat s'iniciï en l'adquisició d'habilitats i destreses per accedir a la informació, gestionar-la, avaluar-la i comunicar-la, adoptant un punt de vista crític i personal, i també una actitud ètica i responsable amb la propietat intel·lectual, reconeixent les fonts originals sobre les que elabora el seu treball.

Es proposa així un procés d'acompanyament que vagi guiant l'alumnat per tal que, individualment o de forma cooperativa, progressi cap a una certa autonomia en la planificació i recerca d'informació en contextos personals, ecològics, socials i educatius, per transformar-la, comunicar-la de manera personal i creativa, i utilitzar-la amb diferents finalitats. Aquests processos de recerca han d'anar acompanyats d'una reflexió guiada que permeti avaluar la seva fiabilitat i pertinència, i distingir entre fets i opinions.

S'han de proposar models orientatius sobre les convencions establertes per a la comunicació del coneixement adquirit en diferents formats i suports. La biblioteca, entesa com un espai creatiu d'aprenentatge, serà l'entorn ideal per a l'adquisició d'aquesta competència, mitjançant projectes globals i interdisciplinaris.

7. Seleccionar i llegir de manera autònoma obres diverses atenent els propis gustos i interessos, compartint les experiències de lectura, per iniciar la construcció de la identitat lectora, fomentar el gust per la lectura com a font de plaer i gaudir de la seva dimensió social.

Criteris d'avaluació

7.1. Llegir de manera acompanyada textos que s'adeqüin als seus gustos i interessos, avançant en la construcció de la seva identitat lectora.

7.2. Compartir lectures per mitjà de recomanacions, presentacions i a partir interaccions orals elementals, en el marc de la biblioteca d'aula i de centre, per expressar gustos i interessos, i per sentir-se membre d'una comunitat lectora.

Desenvolupar aquesta competència implica iniciar un camí de progrés planificat cap a la construcció de personalitats lectores, que passa per la dedicació d'un temps diari i constant a la lectura individual, acompanyat de les estratègies i bastides adequades per iniciar la configuració de l'autonomia i la identitat lectora, que haurà de desenvolupar-se al llarg de tota la vida. Per això s'ha de partir de la configuració d'un corpus de textos adequat i variat, equilibrant la presència d'autors i autores, i que respongui als interessos i necessitats individuals, i afavoreixi l'apropament cap a la reflexió sobre els grans reptes de segle XXI, inclosos els Objectius de Desenvolupament Sostenible. La biblioteca escolar pot esdevenir un punt de trobada fonamental en el qual compartir, reflexionar i expressar preferències personals entorn a la lectura.

És també recomanable configurar comunitats lectores amb referents compartits; desenvolupar estratègies que ajudin l'alumnat a seleccionar els textos del seu interès, apropiant-se'n i compartir de manera personal i creativa la seva experiència personal de lectura; i establir contextos en què sorgeixin motius per llegir, a partir de reptes d'indagació, i que proposin maneres de vincular afectivament a les lectores i lectors amb els textos. A mesura que s'avanci en l'adquisició de la competència, serà possible anar reduint progressivament l'acompanyament docent.

8. Mediar entre diferents llengües en situacions predictibles, utilitzant estratègies i coneixements per processar i transmetre informació bàsica i senzilla, per tal de facilitar la comunicació.

Criteris d'avaluació

8.1. Interpretar i explicar textos, conceptes i comunicacions breus i senzilles, de manera guiada, en situacions de comunicació de diversitat lingüística d'aula, mostrant empatia i interès per entendre's en el seu entorn més proper.

8.2. Seleccionar i aplicar, de forma guiada, estratègies elementals que ajudin a crear ponts i que facilitin la comprensió i producció d'informació, així com la comunicació, fent servir, amb ajuda, recursos i suports físics o digitals en funció de les necessitats de cada moment.

La mediació és l'activitat del llenguatge consistent a explicar i facilitar la comprensió de missatges o textos a partir d'estratègies com la reformulació, de manera oral o escrita. En la mediació, l'alumnat ha d'actuar com a agent social encarregat de crear ponts i ajudar a construir o expressar missatges de forma dialògica o expositiva, no només entre llengües

diferents, sinó també entre diferents modalitats o registres dins d'una mateixa llengua. En l'educació primària, la mediació està orientada al processament i la transmissió d'informació bàsica i senzilla entre usuaris o a partir de textos sobre assumptes quotidians i de rellevància personal, coneguts prèviament per l'alumnat, i es poden emprar tant mitjans convencionals com aplicacions o plataformes virtuals per interpretar i compartir continguts.

La mediació afavoreix el desenvolupament del pensament estratègic de l'alumnat, en tant que suposa que aquest triï adequadament destreses i estratègies de seu repertori per aconseguir una comunicació eficaç, però també per afavorir la participació pròpia i d'altres persones en entorns cooperatius d'intercanvis d'informació. Així mateix, implica reconèixer els recursos disponibles i promoure la motivació dels altres i l'empatia, comprenent i respectant les diferents motivacions, idees i circumstàncies personals dels interlocutors. Per això, l'empatia i el respecte són elements clau en la mediació en aquest nivell.

9. Reflexionar de forma guiada sobre el llenguatge i reconèixer i usar els repertoris lingüístics personals i a partir de processos de comprensió i producció de textos orals, escrits i multimodals, utilitzant la terminologia elemental adequada per iniciar-se en el desenvolupament de la consciència lingüística i millorar les destreses en la posada en pràctica d'aquests processos.

Criteris d'avaluació

9.1. Comparar les similituds i diferències entre diferents llengües, reflexionant, de manera guiada, sobre aspectes bàsics del seu funcionament.

9.2. Utilitzar i diferenciar, de forma guiada, els coneixements i estratègies que formen el propi repertori lingüístic, per millorar la capacitat de comunicar i d'aprendre la llengua estrangera, amb suport d'altres participants i de suports analògics i digitals.

9.3. Identificar i aplicar, de manera guiada, els progressos i dificultats elementals d'aprenentatge de la llengua estrangera, reconeixent els aspectes que ajuden a millorar i participant en activitats d'autoavaluació i coavaluació.

L'ús del repertori lingüístic i la reflexió sobre el seu funcionament estan vinculats a l'enfocament plurilingüe de l'adquisició de llengües. L'enfocament plurilingüe parteix del fet que les experiències de l'alumnat amb les llengües que coneix serveixen de base per a l'ampliació i millora de l'aprenentatge de llengües noves i l'ajuden a desenvolupar i enriquir el seu repertori lingüístic plurilingüe i la seva curiositat i sensibilització cultural. En l'educació primària, l'alumnat s'inicia en aquesta reflexió sobre les llengües i comença a establir les relacions entre les diferents llengües dels seus repertoris individuals, analitzant les semblances i diferències amb la finalitat d'ampliar els coneixements i estratègies en les llengües que hi estan inclosos. D'aquesta manera, s'afavoreix l'aprenentatge de noves llengües i es millora la competència comunicativa. La reflexió sobre les llengües i el seu funcionament implica que l'alumnat n'entengui les relacions, però, a més, contribueix a què identifiqui les fortaleses i mancances pròpies en el terreny lingüístic i comunicatiu, prenent consciència dels coneixements i estratègies propis. En aquest sentit, suposa també la posada en marxa de destreses bàsiques per fer front a la incertesa, el sentit de la iniciativa i la perseverança en la consecució dels objectius o la presa de decisions.

A més, el coneixement de diferents llengües permet reconèixer i apreciar la diversitat lingüística de la societat com un aspecte quotidià i positiu. La selecció, configuració i aplicació dels dispositius i eines tant analògiques com digitals per a la construcció i

integració de nous continguts sobre el repertori lingüístic propi pot facilitar l'adquisició i millora de l'aprenentatge d'altres llengües.

Les activitats d'autoavaluació i coavaluació es poden inspirar en les proposades en el Portfolio Europeu de les Llengües (PEL).

10. Posar al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, les pròpies pràctiques comunicatives, utilitzant un llenguatge no discriminatori i desterrant els abusos de poder a través de la paraula per afavorir un ús no sol eficaç sinó també ètic i democràtic del llenguatge.

Criteris d'avaluació

10.1. Rebutjar els usos lingüístics discriminatoris i identificar els abusos de poder a través de la paraula mitjançant la reflexió grupal acompanyada sobre els aspectes bàsics, verbals i no verbals, que regeixen la comunicació, i tenint en compte la perspectiva de gènere.

10.2. Utilitzar, amb l'acompanyament i planificació necessaris, estratègies bàsiques per a la comunicació i l'entesa.

Iniciar-se en l'adquisició d'aquesta competència implica formar persones, no només eficaces a l'hora de comunicar-se, sinó que també posin les paraules al servei d'uns objectius alineats amb un imperatiu ètic: erradicar els usos discriminatoris i manipuladors del llenguatge, així com els abusos de poder a través de la paraula.

En l'àmbit de la comunicació personal, l'educació lingüística ha d'ajudar a establir relacions interpersonals basades en l'empatia i el respecte, que tinguin en compte la perspectiva de gènere. Per a això, s'han de facilitar eines per a l'escolta activa, la comunicació assertiva, la deliberació argumentada i la resolució dialogada dels conflictes. En l'àmbit escolar i social, l'educació lingüística ha de capacitar per prendre la paraula en l'exercici d'una ciutadania activa i compromesa en la construcció de societats més equitatives, més democràtiques i més responsables en relació als grans desafiaments que com a humanitat tenim plantejats: la sostenibilitat del planeta, les infinites violències -en particular, la violència de gènere-, la lluita contra la desigualtat, entre d'altres.

Sabers

Els sabers, entesos com el conjunt de coneixements, destreses, valors i actituds, es formulen amb relació a contextos on es pot desenvolupar el seu aprenentatge competencial. Els i les docents poden incorporar contextos alternatius si ho consideren pertinent.

Per tal de facilitar els aprenentatges i el desenvolupament de les competències específiques corresponents, el professorat pot valorar la possibilitat d'organitzar els sabers de l'àrea o de les diferents àrees coordinades en un àmbit, a partir de situacions.

Les situacions permeten programar el curs de qualsevol nivell, àrea o àmbit a partir d'una col·lecció o seqüència de reptes, contextos, circumstàncies del món real, dels quals deriven preguntes que cal contestar i que entrellacen els sabers, és a dir, els coneixements, les destreses, els valors i les actituds amb les capacitats que sustenten l'enfocament competencial dels aprenentatges. Això modifica la planificació habitual d'adquisició de sabers i competències basada en la lògica acadèmica pròpia de les àrees de coneixement o matèries, plasmada en la seqüència tradicional dels temes disciplinaris. Es pretén acostar-se a la lògica de l'aprenent per donar sentit als seus aprenentatges basant-se en la seqüència de contextos rellevants plasmats en les situacions.

Les llengües i els seus parlants

- Presa de consciència de la biografia lingüística personal i del mapa lingüístic de l'aula, i de l'escola de forma autònoma.
- Identificació i ús estratègic dels coneixements que es tenen de les diverses llengües que conformen el repertori lingüístic per superar mancances comunicatives, amb acompanyament.
- Reconeixement d'aspectes socioculturals i sociolingüístics elementals relatius als costums, la vida quotidiana i les relacions interpersonals bàsiques en països on es parla la llengua estrangera.
- Aplicació d'estratègies elementals d'ús comú per apreciar la diversitat lingüística i cultural, atenent a valors ecosocials i democràtics, rebutjant prejudicis i estereotips.
- Construcció i desenvolupament de coneixements, destreses i actituds elementals que permeten iniciar-se en activitats de mediació en situacions quotidianes bàsiques.

Comunicació oral

- Ús de la segona llengua estrangera a l'aula amb autoconfiança progressiva i acceptació de l'error com a part integrant del procés d'aprenentatge en qualsevol tipus de situació d'aprenentatge de la llengua.
- Comprensió de missatges quotidians d'intercanvi social —saludar, acomiadar-se, presentar-se—; i missatges d'ús habitual a l'aula: la data, el temps, l'assistència, localització d'objectes.
- Comprensió global d'un text oral, amb un contingut fàcil d'entendre i de predir amb ajut d'elements gestuals i icònics.
- Aplicació d'estratègies lingüístiques elementals amb acompanyament, en contextos d'aprenentatge per dotar textos senzills d'adequació, coherència, cohesió i correcció.
- Reproducció del lèxic bàsic i dels missatges relacionats amb les situacions comunicatives habituals de l'aula.
- Reproducció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) amb la utilització de diferents suports, en el marc de les propostes didàctiques d'aula.
- Ús de models textuais elementals (narració, descripció, diàleg i exposició), i estratègies de producció oral com ara a repetició, el ritme pausat o el llenguatge no verbal, en les produccions orals, amb acompanyament.
- Interacció oral adequada en situacions d'aula i en contextos elementals, amb respecte a les normes bàsiques de cortesia lingüística.
- Aplicació d'estratègies d'interpretació d'elements bàsics de la comunicació no verbal en les situacions comunicatives.
- Ús d'eines analògiques i digitals bàsiques d'ús comú per a la producció i coproducció oral i multimodal i participació en intercanvis comunicatius planificats

amb estudiants de la llengua estrangera; ús de plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa.

Comprensió lectora

- Lectura amb veu alta, amb entonació i ritme adequats al nivell cognitiu, amb preparació prèvia.
- Comprensió de mots i frases senzilles conegudes i treballades àmpliament en els contextos orals de l'aula.
- Aplicació d'estratègies de comprensió lectora, apreses en altres llengües, abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, deduccions...), en textos diversos, amb suport visual o audiovisual.
- Aplicació d'estratègies per detectar usos discriminatoris del llenguatge no verbal i icònic, de forma acompanyada, en tots els contextos.

Expressió escrita

- Escriptura de mots i textos breus a partir de produccions orals relacionades amb les vivències, les experiències i les activitats a l'aula.
- Aplicació d'estratègies elementals, individuals o grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos escrits i multimodals d'ús escolar i social, en diferents suports, amb diferents propòsits comunicatius. i. amb acompanyament.
- Utilització d'elements gràfics i paratextuals adequats al suport, de forma acompanyada, que facilitin l'organització i la comprensió del text produït a l'aula i millorar-lo.
- Presentació acurada i aplicació de les normes ortogràfiques elementals de les produccions escrites en qualsevol suport.

Alfabetització informacional

- Aplicació d'estratègies bàsiques per a la recerca guiada d'informació en fonts documentals variades i amb diferents suports i formats, reconeixent l'autoria i aplicant criteris de fiabilitat.
- Aplicació d'estratègies per seleccionar la informació, per comunicar-la de manera elemental en contextos escolars i amb acompanyament.
- Comunicació creativa del coneixement, amb respecte a la propietat intel·lectual, de forma acompanyada i en contextos escolars.

Educació literària

- Lectura d'obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil o juvenil, adequats als seus interessos i organitzats en itineraris lectors.
- Identificació dels elements constitutius essencials de l'obra literària (tema, protagonista, personatges secundaris, trama, escenari, llenguatge) i dels diferents gèneres literaris, a partir de la lectura compartida i guiada de textos literaris senzills.
- Reproducció oral de textos literaris senzills memoritzats, amb la utilització d'imatges, i dramatització de contes i altres textos literaris senzills.

- Utilització de la biblioteca d'aula i del centre per a la cerca de textos literaris del propi interès de tot tipus i format (àlbums il·lustrats, còmics, contes, poemes...) i en diferents suports.
- Construcció de la identitat lectora, afavorint de l'expressió de gustos i interessos, per mitjà de la lectura compartida i guiada.
- Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre (persones autores, traductores, adaptadores, il·lustradores, editorial, col·lecció) en el context de les lectures d'aula i de la biblioteca, de forma guiada.
- Escripció de textos narratius i poètics a partir de models coneguts i analitzats, utilitzant recursos literaris, amb acompanyament
- Exploració i interpretació de les il·lustracions i de la relació que s'estableix amb el text en els àlbums il·lustrats, amb acompanyament.

Reflexió sobre la llengua

- Estratègies que ajuden a l'aprenentatge de la llengua (memorització, recitació, associació de mots) i reflexió sobre el propi aprenentatge en situacions d'aula.
- Formulació i comprovació d'hipòtesis (substitució, canvi d'ordre, manipulació) i establiment de generalitzacions sobre aspectes ortogràfics i gramaticals elementals, amb especial atenció a la concordança entre els elements de l'oració en les diferents produccions.
- Ús dels signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit i en relació amb el significat en les diferents produccions.
- Ús del lèxic elemental i d'interès per a l'alumnat relatiu a relacions interpersonals properes, habitatge, llocs i entorns propers.
- Valoració de la llengua estrangera com a instrument per a la realització de tasques i com a llengua de comunicació dins l'aula.

Matemàtiques

Introducció

Les matemàtiques tenen un paper indispensable a la nostra societat i són presents en qualsevol activitat humana. El seu caràcter instrumental les vincula amb la majoria de les àrees de coneixement: les ciències de la natura, l'enginyeria, la tecnologia, les ciències socials i fins i tot l'art o la música. A més, les matemàtiques tenen un valor propi, constitueixen un conjunt d'idees i maneres d'actuar que permeten conèixer i estructurar la realitat, analitzar-la i obtenir informació nova i conclusions que inicialment no estaven explícites. Les matemàtiques integren característiques com el domini de l'espai, el temps, la proporció, l'optimització de recursos, l'anàlisi de la incertesa o el maneig de la tecnologia digital; i promouen el raonament, l'argumentació, la comunicació, la perseverança, la presa de decisions o la creativitat.

D'altra banda, en el moment actual adquireixen especial interès elements relacionats amb el maneig de dades i informació i el pensament computacional que proporcionen instruments eficaços per afrontar aquest nou escenari. En aquest sentit, les matemàtiques juguen un paper essencial davant els actuals desafiaments socials i mediambientals als quals l'alumnat haurà d'enfrontar-se en el seu futur, com a instrument per analitzar i comprendre millor l'entorn proper i global, els problemes socials, econòmics, científics i ambientals i per avaluar vies de solució viables. Així, les matemàtiques s'erigeixen en un saber instrumental indispensable al marc del desenvolupament dels Objectius de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides.

En conseqüència amb tot això, la proposta curricular de l'àrea de matemàtiques en Educació Primària persegueix assolir, per una banda, el desenvolupament màxim de les potencialitats a tot l'alumnat des d'una perspectiva inclusiva, independentment de les circumstàncies personals i socials; i, de l'altra part, l'alfabetització matemàtica, és a dir, l'adquisició dels coneixements, les habilitats i les eines necessaris per aplicar la perspectiva i el raonament matemàtics en la formulació d'una situació-problema en termes matemàtics, seleccionar les eines adequades per a la seva resolució, interpretar les solucions en el context i prendre decisions estratègiques. Aquesta comprensió de les matemàtiques ajudarà l'alumnat a emetre judicis fonamentats i a prendre decisions, destreses imprescindibles en la formació d'una ciutadania compromesa i reflexiva capaç d'afrontar els desafiaments del segle XXI.

Les competències específiques, objectiu essencial de l'àrea, es relacionen entre si, constituint un tot interconnectat. S'organitzen en cinc eixos: resolució de problemes, raonament i prova, connexions, comunicació i representació, i destreses socioemocionals. Aquestes orienten els processos i principis metodològics que han de dirigir l'ensenyament i l'aprenentatge de les matemàtiques, i afavoreixen l'enfocament multidisciplinari i la innovació. La resolució de problemes constitueix un dels eixos fonamentals de l'ensenyament de les matemàtiques, ja que són al mateix temps uns dels focus d'aprenentatge i també una metodologia per promoure l'aprenentatge de les matemàtiques. La resolució de problemes és una activitat present a la vida diària i a través de la qual es posen en acció altres eixos de la competència matemàtica com el raonament i el pensament computacional, la representació d'objectes matemàtics i el maneig i la comunicació emprant llenguatge matemàtic.

Les competències s'han de treballar en el context de situacions d'aprenentatge, connectades amb la realitat i que convidin l'alumnat a la reflexió, a la col·laboració i l'acció.

L'adquisició de les competències específiques constitueix la base per a l'avaluació competencial de l'alumnat i es valorarà a través dels criteris d'avaluació. No hi ha una vinculació unívoca i directa entre criteris d'avaluació i sabers, les competències específiques s'avaluaran a través de la posada en acció de diferents sabers, proporcionant la flexibilitat necessària per establir connexions entre ells. Abordant un enfocament competencial, els

critèris d'avaluació i els sabers, graduats a través dels cicles, es vertebraren al voltant de les competències específiques. Aquesta progressió, que parteix d'entorns molt propers i manipulatius connectant amb l'etapa d'Educació Infantil, facilita la transició cap a aprenentatges més formals i afavoreix el desenvolupament de la capacitat de pensament abstracte.

Els criteris d'avaluació, en tant que expliciten l'avaluació de les capacitats i els sabers que cal desenvolupar, concreten els aprenentatges que volem identificar en l'alumnat i la forma de fer-ho. Es vinculen directament a les competències específiques. Els criteris d'avaluació permeten mesurar el grau de desenvolupament d'aquestes competències i el docent pot connectar-los de forma flexible amb els sabers de l'àrea/ la matèria durant el procés d'ensenyament-aprenentatge.

El professorat ha de contextualitzar i flexibilitzar aquests criteris d'acord amb les circumstàncies de la seva activitat. El seu caràcter és marcadament competencial i els converteix en avaluadors tant de les capacitats desplegades com dels diferents tipus de sabers, és a dir, coneixements, destreses, valors i actituds que l'alumnat ha d'adquirir per desenvolupar-se en múltiples situacions pròpies de la societat moderna.

Els sabers d'aquesta àrea s'estructuren en sis sentits al voltant del concepte de «sentit matemàtic» i integren un conjunt de coneixements, destreses i actituds dissenyades d'acord amb el desenvolupament evolutiu de l'alumnat.

El sentit numèric es caracteritza pel desenvolupament d'habilitats i maneres de pensar basades en la comprensió, la representació i l'ús flexible de nombres i operacions per, per exemple, orientar la presa de decisions.

El sentit de la mesura es caracteritza per la comprensió i comparació d'atributs dels objectes del món natural. Entendre i triar les unitats adequades per estimar, mesurar i comparar; utilitzar instruments adequats per realitzar mesuraments; i comprendre les relacions entre magnituds a partir de la seva manipulació són els eixos centrals d'aquest sentit.

El sentit espacial és fonamental per comprendre i apreciar els aspectes geomètrics del món. Identificar, representar i classificar formes, descobrir-ne les propietats i relacions, descriure els seus moviments i raonar amb aquestes formes constitueixen els elements clau d'aquest sentit.

El sentit algebraic proporciona el llenguatge en què es comuniquen les matemàtiques. Reconèixer patrons i relacions entre variables, expressar regularitats o modelitzar situacions amb expressions simbòliques en són les característiques més rellevants.

El sentit estocàstic s'orienta cap al raonament i la interpretació de dades i la valoració crítica i la presa de decisions a partir d'informació estadística, a més de la comprensió i la comunicació de fenòmens aleatoris en situacions de la vida quotidiana.

El sentit socioemocional integra coneixements, destreses i actituds essencials per entendre les emocions. Manejar correctament aquestes habilitats millora el rendiment de l'alumnat en matemàtiques, combat actituds negatives cap a elles, contribueix a erradicar idees preconcebudes relacionades amb el gènere o el mite del talent innat indispensable i promou un aprenentatge actiu. Per reforçar aquesta finalitat, resultarà essencial donar a conèixer a l'alumnat les contribucions de les dones a les matemàtiques al llarg de la història.

L'àrea ha d'abordar-se de forma experiencial, concedint una rellevància especial a la manipulació, especialment en els primers nivells, i impulsant progressivament la utilització

contínua de recursos digitals, proposant a l'alumnat situacions d'aprenentatge que propiciïn la reflexió, el raonament, l'establiment de connexions, la comunicació i la representació.

De la mateixa manera, es recomana combinar diferents metodologies didàctiques, que afavoreixin la motivació per aprendre i generin a l'alumnat la curiositat i la necessitat per adquirir els coneixements, destreses i actituds per al desenvolupament de les competències. Les metodologies actives i de la indagació són especialment adequades en un enfocament competencial, ja que permeten construir el coneixement i dinamitzar l'activitat d'aula mitjançant l'intercanvi d'idees. El treball per projectes possibilita la interdisciplinarietat i afavoreix la reflexió, crítica, elaboració d'hipòtesis i la tasca investigadora.

Competència específica 1.

Traduir problemes i interpretar situacions quotidianes fent-ne una representació matemàtica personal a través de conceptes, eines i estratègies per analitzar-ne els elements més rellevants.

Criteris d'avaluació

<i>1r-2n</i>	<i>3r-4t</i>	<i>5è-6è</i>
1.1. Iniciar-se en la interpretació de la informació d'un problema i d'una situació de la vida quotidiana responent a les preguntes plantejades o fent noves preguntes.	1.1. Interpretar la informació d'un problema i d'una situació de la vida quotidiana responent a les preguntes plantejades o fent noves preguntes.	1.1. Interpretar i reformular de forma verbal i gràfica, problemes i situacions de la vida quotidiana, responent a les preguntes plantejades o fent noves preguntes.
1.2. Proposar representacions matemàtiques, amb recursos manipulatiu, gràfics i digitals, orientades a la resolució de problemes i de situacions de la vida quotidiana.	1.2. Proposar representacions matemàtiques, amb recursos manipulatiu, gràfics i digitals, que ajudin en la resolució de problemes i de situacions de la vida quotidiana.	1.2. Elaborar representacions matemàtiques eficaces, amb recursos manipulatiu, gràfics i digitals, que portin a la resolució de problemes i de situacions de la vida quotidiana.

La comprensió d'una situació problematitzada en què s'intervé des de l'àmbit matemàtic és sempre el primer pas cap a la resolució. Una bona representació o visualització del problema ajuda a la seva interpretació, així com la identificació de les dades i les relacions més rellevants. Parlar de comprensió de situacions problematitzades no se centra només en l'entesa de missatges verbals escrits, sinó que cal recórrer a un ventall més ampli com poden ser els missatges orals; missatges visuals a través de dibuixos, imatges o fotografies; situacions quotidianes o missatges amb materials manipulatiu concrets que suposin un repte. Amb això, es persegueix que l'alumnat compregui l'entorn proper, i es pretén dotar-lo d'eines perquè pugui establir una correcta representació del món que l'envolta i pugui afrontar i resoldre les situacions problemàtiques que se li presentin, tant a l'escola com a la seva vida diària.

Els contextos en la resolució de problemes proporcionen moltes possibilitats per a la integració de les diferents experiències i aprenentatges de l'alumnat, així com de les diferents competències amb una perspectiva global, fomentant el respecte mutu i la cooperació entre iguals amb especial atenció a la igualtat de gènere, la inclusió i la diversitat personal i cultural. Aquests contextos hauran de ser variats incloent almenys, el personal, l'escolar, el social, el

científic i l'humanístic. Ofereixen una oportunitat per integrar les vuit competències clau i incloure el plantejament dels grans problemes mediambientals i socials del nostre món o problemes de consum responsable en la seva realitat propera, fomentant que l'alumnat es faci partícip dels mateixos i desenvolupi l'actitud necessària per implicar-se activament en el seu futur.

Competència específica 2.

Resoldre problemes, aplicant diferents tècniques, estratègies i formes de raonament, per explorar i compartir diferents maneres de procedir, obtenir solucions i assegurar la seva validesa des d'un punt de vista formal i en relació amb el context plantejat.

Criteris d'avaluació

<i>1r-2n</i>	<i>3r-4t</i>	<i>5è-6è</i>
<p>2.1. Emprar estratègies i formes pròpies de raonar per resoldre un problema i explicar el procés.</p> <p>2.2. Explorar, compartir i resoldre un mateix problema a partir de diferents propostes, parlant-ne. Sense biaix de gènere.</p> <p>2.3. Comprovar que les solucions obtingudes es corresponen amb la pregunta formulada relacionant les solucions amb la pregunta.</p>	<p>2.1. Emprar estratègies i formes de raonament diverses per resoldre un problema i explicar-ne el procés.</p> <p>2.2. Explorar, compartir i resoldre un mateix problema a partir de diferents propostes, parlant-ne. Sense biaix de gènere.</p> <p>2.3. Demostrar la correcció matemàtica de les solucions d'un problema i la seva coherència en el context plantejat.</p>	<p>2.1. Seleccionar entre diferents estratègies per resoldre un problema compartint i justificant l'estratègia seleccionada.</p> <p>2.2. Compartir i obtenir possibles solucions d'un problema seleccionant d'entre diverses opcions compartides justificant l'escollida sense biaix de gènere.</p> <p>2.3. Argumentar la correcció matemàtica de les solucions d'un problema i la seva coherència en el context plantejat.</p>

La resolució de problemes constitueix una part fonamental de l'aprenentatge de les matemàtiques: com a objectiu en si mateix i com a eix metodològic per a la construcció del coneixement matemàtic. Com a objectiu en si mateix, entren en joc diferents estratègies per a obtenir les possibles solucions: analogia, assaig i error, resolució inversa, tempteig, descomposició en problemes més senzills... Conèixer una varietat d'estratègies permet abordar amb seguretat els reptes i facilita l'establiment de connexions. Les estratègies no s'han de centrar únicament a la resolució aritmètica, sinó que també es facilitaran situacions que puguin ser resoltes a través de la manipulació de materials, el disseny de representacions gràfiques o l'argumentació verbal. L'elecció de l'estratègia i la seva revisió periòdica durant la resolució del problema implica prendre decisions, anticipar la resposta, seguir les pautes establertes, assumir riscos i transformar l'error en una oportunitat d'aprenentatge. Com a eix metodològic proporciona noves connexions entre els coneixements de l'alumnat, construint així nous significats i coneixements matemàtics. Assegurar la validesa de les solucions suposa raonar sobre el procés seguit i avaluar-les quant a la correcció matemàtica. No obstant això, també cal fomentar la reflexió crítica sobre l'adequació de les solucions al context plantejat i les implicacions que tindrien des de diversos punts de vista (consum responsable, salut, medi ambient, etc.).

Competència específica 3.

Explorar, formular i comprovar conjetures senzilles, reconeixent el valor del raonament espacial, raonament lògic, d'altres i l'argumentació per integrar i generar nou coneixement matemàtic.

Criteris d'avaluació

<i>1r-2n</i>	<i>3r-4t</i>	<i>5è-6è</i>
<p>3.1. Iniciar-se en la realització de conjetures matemàtiques investigant patrons i propietats, fent deduccions i comprovant-les.</p> <p>3.2. Proposar exemples de problemes i situacions explicant com es poden resoldre matemàticament.</p> <p>3.3. Incorporar la utilització de la visualització i del raonament geomètric com a forma de raonament per entendre i gestionar la informació referida a l'espai</p>	<p>3.1. Analitzar conjetures matemàtiques senzilles investigant patrons, propietats i relacions, així com fent deduccions i comprovant-les.</p> <p>3.2. Proposar exemples de problemes i situacions explicant com es poden resoldre raonant i argumentant en les situacions on calgui aplicar-ho.</p> <p>3.3. Incorporar la utilització de la visualització i del raonament geomètric com a forma de raonament per entendre i gestionar la informació referida a l'espai</p>	<p>3.1. Formular conjetures matemàtiques senzilles investigant patrons, propietats i relacions, així com fent deduccions i comprovant-les.</p> <p>3.2. Crear exemples de problemes i situacions justificant que es poden resoldre oferint els propis raonaments i arguments</p> <p>3.3. Incorporar la utilització de la visualització i del raonament geomètric com a forma de raonament per entendre i gestionar la informació referida a l'espai</p>

El raonament i el pensament analític incrementen la percepció de patrons, estructures i regularitats, així com l'observació i identificació de característiques, relacions i propietats d'objectes que permeten formular conjetures o afirmacions tant en contextos quotidians com en situacions matemàtiques, desenvolupant idees, explorant fenòmens, argumentat conclusions i generant nous coneixements. L'anàlisi matemàtica contribueix, per tant, al desenvolupament del pensament crític, ja que implica analitzar i aprofundir en la situació o problema, explorar-lo des de diferents perspectives, plantejar les preguntes adequades i ordenar les idees de manera que tinguin sentit. Aconseguir que l'alumnat detecti elements matemàtics a l'entorn que l'envolta o en situacions de la seva vida quotidiana, plantejant-se preguntes o formulant conjetures, desenvolupa una actitud activa davant del treball, així com una actitud proactiva davant de l'aprenentatge. D'aquesta manera, es contribueix a l'increment del raonament i anàlisi crítica a través de l'observació i la reflexió i al desenvolupament de destreses comunicatives en expressar el fet observat, les preguntes plantejades i el procés de prova dut a terme.

Competència específica 4.

Utilitzar el pensament computacional descomponent en parts més petites, reconeixent patrons i dissenyant algorismes per solucionar problemes i situacions de la vida quotidiana.

Criteris d'avaluació

<i>1r-2n</i>	<i>3r-4t</i>	<i>5è-6è</i>
--------------	--------------	--------------

<p>4.1. Descriure rutines i activitats senzilles que es realitzin pas a pas, en situacions de l'aula i de la vida quotidiana.</p> <p>4.2. Descompondre un problema o situació de la vida quotidiana en tasques concretes, abordant-les d'una en una per poder trobar la solució global.</p> <p>4.3. Reconèixer patrons, similituds i tendències en els problemes o situacions que es volen solucionar.</p> <p>4.4. Explicar instruccions pas a pas per resoldre un problema i d'altres similars provant i duent a terme possibles solucions amb i sense dispositius digitals.</p>	<p>4.1. Descriure rutines i activitats senzilles que es realitzin pas a pas, en situacions de l'aula i de la vida quotidiana.</p> <p>4.2. Descompondre un problema o situació de la vida quotidiana en tasques concretes, abordant-les d'una en una per poder trobar la solució global.</p> <p>4.3. Reconèixer patrons, similituds i tendències en els problemes o situacions que es volen solucionar.</p> <p>4.4. Definir instruccions pas a pas per resoldre un problema i d'altres similars provant i duent a terme possibles solucions amb i sense dispositius digitals.</p>	<p>4.1. Descompondre un problema o situació de la vida quotidiana en tasques, abordant-les d'una en una per poder trobar la solució global entre d'altres amb dispositius digitals.</p> <p>4.2. Reconèixer patrons, similituds i tendències en els problemes o situacions que es volen solucionar.</p> <p>4.3. Trobar els principis que generen els patrons d'un problema descartant les dades irrelevantes tot identificant les parts més importants.</p> <p>4.4. Definir instruccions pas a pas per resoldre un problema i d'altres similars provant i duent a terme possibles solucions amb dispositius digitals.</p>
---	--	--

El pensament computacional es presenta com una de les habilitats clau en el futur de l'alumnat, ja que entronca directament amb la resolució de problemes i amb el plantejament de procediments. Requereix l'abstracció per identificar els aspectes més rellevants i la descomposició en tasques més simples per arribar a les possibles solucions que puguin ser executades per un sistema informàtic, una persona humana o una combinació de tots dos. Portar el pensament computacional a la vida diària suposa relacionar els aspectes fonamentals de la informàtica amb les necessitats de l'alumnat. D'aquesta manera, se'l prepara per a un futur cada cop més tecnològic, millorant les seves habilitats intel·lectuals i fent ús d'abstraccions per resoldre problemes complexos. Aquest pensament s'hauria de potenciar i desenvolupar-se específicament amb metodologies i estratègies guiades.

Competència específica 5.

Reconèixer i utilitzar connexions entre diferents idees matemàtiques, així com identificar les matemàtiques implicades en altres àrees o amb la vida quotidiana, interrelacionant conceptes i procediments per interpretar situacions i contextos diversos.

Criteris d'avaluació

1r-2n	3r-4t	5è-6è
-------	-------	-------

<p>5.1. Reconèixer connexions entre els diferents elements matemàtics relacionant i ampliant coneixements en un context matemàtic.</p> <p>5.2. Reconèixer les matemàtiques presents en la vida quotidiana i en altres àrees en situacions en què se'n pugui fer ús.</p>	<p>5.1. Realitzar connexions entre els diferents elements matemàtics valorant-ne la utilitat per raonar i fixar coneixements en un context matemàtic.</p> <p>5.2. Interpretar situacions en contextos diversos reconeixent les connexions entre les matemàtiques i la vida quotidiana en situacions en què se'n pugui fer ús (se'n faci ús)</p>	<p>5.1. Connectar diferents elements de les matemàtiques valorant-ne la utilitat per relacionar i ampliar coneixements en un context matemàtic.</p> <p>5.2. Utilitzar les connexions entre les matemàtiques i altres àrees i també entre les matemàtiques i situacions de contextos no matemàtics en què se'n pugui fer ús, desenvolupant la capacitat crítica, creativa i innovadora.</p>
---	---	--

La connexió entre els diferents objectes matemàtics (conceptes, procediments, sistemes de representació...) aporta una compressió més profunda i duradora dels sabers adquirits, proporcionant una visió més àmplia sobre el propi coneixement. Aquesta visió global i interrelacionada dels coneixements contribueix a la creació de connexions amb altres àrees, així com amb la vida diària de l'alumnat. Aquesta gestió integrada dels coneixements matemàtics es mostra, per exemple, en la planificació i gestió de la seva pròpia economia personal o en la interpretació d'informació gràfica a diversos mitjans. Comprendre que les idees matemàtiques no són elements aïllats, sinó que s'interrelacionen entre si donant lloc a un tot, desenvolupa la capacitat de comprensió de l'entorn i dels successos que hi tenen lloc, creant una base sòlida on assentar nous coneixements i afrontar nous reptes i adoptar decisions informades. D'altra banda, el reconeixement de la connexió de les matemàtiques amb altres àrees, amb la vida real o amb la seva pròpia experiència augmenta el bagatge matemàtic de l'alumnat. És important que aquest tingui l'oportunitat d'experimentar les matemàtiques en diferents contextos (personals, escolars, socials, científics i humanístics) per habituar-se a identificar aspectes matemàtics en múltiples situacions.

Competència específica 6. Comunicar i representar, de forma individual i col·lectiva, conceptes, procediments i resultats matemàtics utilitzant el llenguatge oral, escrit, gràfic, multimodal, en diferents formats i la terminologia matemàtica adequada, per donar significat i permanència a les idees matemàtiques.

Criteris d'avaluació

<i>1r-2n</i>	<i>3r-4t</i>	<i>5è-6è</i>
<p>6.1. Seleccionar el llenguatge matemàtic bàsic present en la vida quotidiana donant-li significat.</p> <p>6.2. Explicar idees i processos matemàtics utilitzats en la resolució d'un problema o justificant la solució obtinguda de forma verbal, amb l'ajuda del gest o de la representació gràfica.</p>	<p>6.1. Reconèixer i usar llenguatge matemàtic present en el seu entorn donant-li significat</p> <p>6.2. Explicar idees i processos matemàtics utilitzats en la resolució d'un problema o justificant la solució obtinguda de forma verbal, amb l'ajuda del gest, la representació gràfica i també la representació digital.</p>	<p>6.1. Interpretar i usar llenguatge matemàtic adequat donant-li significat</p> <p>6.2 Representar conceptes, procediments i resultats matemàtics utilitzant diferents eines i formes de representació, inclosa la digital, per visualitzar idees i estructurar processos matemàtics</p>

		6.3. Explicar idees i processos matemàtics utilitzats en la resolució d'un problema o argumentant la solució obtinguda de forma verbal, amb l'ajuda del gest, la representació gràfica i també la representació digital.
--	--	--

La comunicació i l'intercanvi d'idees és una part essencial de l'educació científica i matemàtica. A través de la comunicació, les idees, conceptes i procediments es converteixen en objectes de reflexió, perfeccionament, discussió, rectificació i validació. La capacitat d'analitzar verbalment i expressar allò sobre el que s'ha raonat es veu com una necessitat per a desenvolupar-se socialment, recorrent al vocabulari matemàtic adequat, exposant i organitzant les idees que es volen transmetre o acceptant i rebatent arguments contraris. Comunicar el pensament matemàtic amb claredat, coherència i de forma adequada al canal de comunicació contribueix a cooperar, refermar i generar nous coneixements. D'altra banda, la representació matemàtica, com a element comunicatiu, utilitza una varietat de llenguatges com el verbal, gràfic, simbòlic o tabular, entre d'altres, a través de mitjans tradicionals o digitals, que permeten expressar idees matemàtiques amb precisió en contextos diversos (personals, escolars, socials, científics i humanístics). A més, l'alumnat ha de reconèixer i comprendre el llenguatge matemàtic present en diferents formats i contextos, partint d'un llenguatge proper i adquirint progressivament la terminologia precisa i el rigor científic que caracteritza les matemàtiques; i, alhora, ha de transmetre informació matemàtica adequant el format del missatge a l'audiència i el propòsit comunicatiu.

Competència específica 7.

8. Desenvolupar destreses personals que ajudin a identificar i gestionar emocions, aprenent de l'error i afrontant les situacions d'incertesa com una oportunitat, per perseverar i gaudir del procés d'aprendre matemàtiques.

Criteris d'avaluació

<i>1r-2n</i>	<i>3r-4t</i>	<i>5è-6è</i>
<p>7.1. Reconèixer les pròpies emocions en abordar nous reptes matemàtics essent proactiu en la cerca de possibles solucions, demanant ajuda només després d'un primer intent de solució.</p> <p>7.2 Expressar actituds positives davant de nous reptes matemàtics, com ara la predisposició i la receptivitat, entenent l'error com una oportunitat d'aprenentatge</p>	<p>7.1. Identificar les pròpies emocions en abordar nous reptes matemàtics essent proactiu en la cerca de solucions, demanant ajuda, si cal, formulant clarament la pregunta.</p> <p>7.2. Mostrar actituds positives davant de nous reptes matemàtics com ara l'esforç i la flexibilitat, entenent l'error com una oportunitat d'aprenentatge.</p>	<p>7.1. Regular les pròpies emocions i desenvolupar l'autoconfiança per encarar nous reptes matemàtics, reconeixent les pròpies fortaleces i debilitats.</p> <p>7.2 Mantenir actituds positives davant de nous reptes matemàtics, com ara la perseverança i la flexibilitat, entenent l'error com una oportunitat d'aprenentatge.</p>

Resoldre problemes matemàtics o reptes més globals en què intervenen les matemàtiques ha de ser una tasca gratificant. L'adquisició de destreses emocionals dins l'aprenentatge de les matemàtiques fomenta el benestar de l'alumnat i l'interès per la disciplina i la motivació per les matemàtiques. Alhora que es desenvolupa la resiliència i una actitud proactiva davant de nous reptes matemàtics, en entendre l'error com una oportunitat d'aprenentatge i la varietat d'emocions com una ocasió per créixer de manera personal. Per això, l'alumnat ha d'identificar i gestionar les seves emocions, reconèixer les fonts d'estrès, mantenir una actitud positiva, ser perseverant i pensar de forma crítica i creativa. A aquesta competència també hi contribueix l'estudi del protagonisme de les aportacions de les dones al desenvolupament de les matemàtiques al llarg de la història. Amb tot això, es posa les bases perquè l'alumnat tingui una predisposició envers l'aprenentatge que fomenti la transferència de les destreses adquirides a altres àmbits de la vida, afavorint l'aprenentatge i el benestar personal com a part integral del procés vital de totes les persones.

Competència específica 8. Desenvolupar destreses socials, participant activament en els equips de treball i reconeixent la diversitat i el valor de les aportacions dels altres, per compartir i construir coneixement matemàtic de manera col·lectiva.

Criteris d'avaluació

<i>1r-2n</i>	<i>3r-4t</i>	<i>5è-6è</i>
8.1. Participar en el treball en equip, tant en entorn presencial com virtual, escoltant a les altres persones reconeixent les seves aportacions, en situacions on es comparteixi i construeixi coneixement matemàtic de manera conjunta.	8.1. Col·laborar en el treball en equip, tant en entorn presencial com virtual, assumint-ne responsabilitats per a construir coneixement matemàtic. 8.2. Implicar-se amb el grup, amb empatia i respecte, compartint les pròpies opinions, maneres de fer, estratègies i pensaments tot escoltant i reconeixent les aportacions de les altres persones per enriquir l'aprenentatge propi i col·lectiu.	8.1. Col·laborar i aportar estratègies i raonaments matemàtics en el treball en equip, tant en entorn presencial com virtual, construint coneixement matemàtic de manera conjunta. 8.2. Equilibrar les necessitats personals amb les del grup, des de l'empatia i el respecte, reconeixent la diversitat i el valor de les aportacions de les altres persones per generar nou aprenentatge matemàtic, tant individual com col·lectiu.

La importància del treball en equip en el procés d'aprenentatge de les matemàtiques rau en el fet que davant d'una situació problema, cada infant l'observa des d'una perspectiva pròpia, diferent de la dels altres. La posada en comú d'aquests diferents enfocaments individuals permet descobrir alternatives al propi pensament, adquirir mecanismes i estratègies que desvetllen noves maneres d'arribar a una mateixa solució a través de camins diferents i enriquir el propi bagatge per afrontar aprenentatges futurs que el treball individual no pot oferir.

En conseqüència es requereix activar habilitats personals com l'actitud crítica, l'empatia, la flexibilitat, el respecte i la creativitat entre d'altres, així com treballar destreses en comunicació efectiva, planificació, indagació, motivació i confiança per crear relacions i entorns saludables de treball.

Des d'aquesta competència específica es pretén compartir i construir coneixement emprant un llenguatge inclusiu i no violent i resolent els possibles conflictes de manera positiva.

Sabers

Els sabers, entesos com el conjunt de coneixements, destreses, valors i actituds, es formulen amb relació a contextos on es pot desenvolupar el seu aprenentatge competencial. Els i les docents poden incorporar contextos alternatius si ho consideren pertinent.

Per tal de facilitar els aprenentatges i el desenvolupament de les competències específiques corresponents, el professorat pot valorar la possibilitat d'organitzar els sabers de l'àrea o de les diferents àrees coordinades en un àmbit, a partir de situacions.

Les situacions permeten programar el curs de qualsevol nivell, àrea o àmbit a partir d'una col·lecció o seqüència de reptes, contextos, circumstàncies del món real, dels quals deriven preguntes que cal contestar i que entrellacen els sabers, és a dir, els coneixements, les destreses, els valors i les actituds amb les capacitats que sustenten l'enfocament competencial dels aprenentatges. Això modifica la planificació habitual d'adquisició de sabers i competències basada en la lògica acadèmica pròpia de les àrees de coneixement o matèries, plasmada en la seqüència tradicional dels temes disciplinaris. Es pretén acostar-se a la lògica de l'aprenent per donar sentit als seus aprenentatges basant-se en la seqüència de contextos rellevants plasmats en les situacions.

Primer i segon cursos

Sentit numèric

- **Comptatge**
 - Ús d'estratègies variades de comptatge i recompte sistemàtic en situacions de la vida quotidiana amb quantitats fins al 199 adquirint una base sòlida en la comprensió i maneig d'aquestes quantitats.
- **Quantitat**
 - Realització d'estimacions raonades de quantitats en contextos de resolució de problemes.
 - Domini de la lectura, representació (inclosa la recta numèrica), composició, descomposició de números naturals fins al 199.
 - Exploració de la representació d'una mateixa quantitat de diferents maneres (manipulativa, gràfica o numèrica) i estratègies d'elecció de la representació adequada per a cada situació problema fent especial esment al número 10.
- **Sentit de les operacions**
 - Familiarització d'estratègies de càlcul mental amb números naturals fins al 199, posant especial atenció al rang 1-20 en situacions en què es treballi la descomposició de dígitos especialment el 10, dobles i quasi dobles.
 - Pràctica de la suma i la resta de números naturals amb flexibilitat i sentit en situacions contextualitzades, usant estratègies i eines de resolució i propietats.
- **Relacions**
 - Aplicació de les relacions que es generen en les operacions fent ús del sistema de numeració de base deu fins al 199
 - Comparació i ordenació dels números naturals en contextos de la vida quotidiana.
 - Identificació de les relacions entre la suma i la resta descobrint la seva aplicació en contextos quotidians.
- **Educació financera**

- Reconeixement del sistema monetari europeu: monedes i bitllets d'euro (1, 2, 5, 10, 20 i 50), valor i equivalència.

Sentit de la mesura

- Magnitud
 - Apreciació dels atributs mesurables dels objectes (longitud, massa, capacitat), distàncies i temps.
 - Introducció de les unitats convencionals (metre, quilo i litre) i no convencionals en situacions on es facin mesuraments en el context escolar o de la vida quotidiana.
 - Reconeixement de les unitats de mesura del temps (any, mes, setmana, dia i hora) en situacions de la vida quotidiana.
- Mesura
 - Aplicació de processos de mesura a través d'una repetició d'una unitat i a través de la utilització d'instruments no convencionals.
 - Experimentació de processos de mesura amb instruments convencionals (regles, cintes mètriques, balances, calendaris...) en contextos quotidians.
- Estimació i relacions
 - Selecció d'estratègies de comparació directa i ordenació de mesures de la mateixa magnitud segons la demanda del problema.
 - Estimació de mesures (distàncies, tamanys, masses, capacitats...) cercant formes de comparar-les amb altres mesures.

Sentit espacial

- Formes geomètriques de dues o tres dimensions
 - Identificació i classificació de formes geomètriques de dues dimensions en objectes de la vida quotidiana tenint en compte els seus elements.
 - Introducció d'estratègies i tècniques de construcció de composició i descomposició de formes geomètriques senzilles d'una, dues o tres dimensions de forma manipulativa.
 - Introducció del vocabulari geomètric bàsic en la descripció verbal dels elements i les propietats de formes geomètriques senzilles.
 - Reconeixement de les propietats de formes geomètriques de dues i tres dimensions explorant amb materials manipulables (mecanos, tangram, jocs de figures...) i també amb eines digitals.
- Localització i sistemes de representació
 - Descripció de la posició relativa d'objectes en l'espai amb relació a un mateix amb el vocabulari adequat (a dalt, a baix, davant, darrere, entremig, a prop, lluny...) i també de dos objectes entre si (junts, separats, un sobre l'altre, etc.) en situacions d'interpretació de moviments.
 - Representació i elaboració d'itineraris senzills amb referents de l'entorn proper.
- Moviments i transformacions
 - Construcció de figures a partir de moviments, girs, fent simetries, superposant figures per comprovar semblances, diferències, encaixos, fer noves agrupacions..
- Raonament, modelització i visualització geomètrica
 - Utilització de models geomètrics en la resolució de problemes relacionats amb els altres sentits.
 - Reconeixement de l'entorn a través de les relacions geomètriques.
 - Reconeixement i representació d'una figura en tres dimensions a partir d'una fotografia o fent una predicció de la part oculta d'un cos.
 - Representació d'un espai conegut de manera que es pugui identificar.

- Reconeixement d'objectes des de diverses perspectives.
- Composició i descomposició de figures manipulant-les.

Sentit algebraic

- Patrons
 - Agrupació d'elements a partir de semblances i diferències d'objectes, en aspectes diversos, i ordenació seguint criteris qualitius i quantitius
 - Exploració d'estratègies per identificar, descriure, completar i estendre seqüències a partir de regularitats en una col·lecció de números, figures o imatges.
- Model matemàtic
 - Descoberta d'estratègies de modelització de situacions de la vida quotidiana mitjançant dibuixos, esquemes, diagrames, objectes manipulables, dramatitzacions...
- Relacions i funcions
 - Comprensió de l'expressió de relacions d'igualtat i desigualtat amb els signes $=$ i \neq , $<$ i $>$ entre expressions que inclouin operacions.
 - Comprensió i representació de la igualtat com a expressió d'una relació d'equivalència entre dos elements i obtenció de dades senzilles desconegudes (representades a través d'un símbol) en qualsevol dels dos elements.
 - Identificació dels canvis que es produeixen com a resultat d'una acció.
- Pensament computacional
 - Descoberta i comprensió d'estratègies quan s'interpreten algorismes senzills a través de rutines, d'instruccions ordenades, regles de jocs, instruccions seqüencials, bucles, patrons repetitius, robòtica educativa...

Sentit estocàstic

- Inferència: recollir dades per resoldre preguntes
 - Reconeixement i formulació de preguntes en situacions properes que es resolen recollint dades.
 - Organització i estratègies per a la recollida de dades.
- Distribució: criteris per organitzar les dades
 - Representació gràfica i interpretació de les dades recollides (tenint en compte la classificació de les dades, la durada de la recollida i el context)
 - Introducció a la lectura i interpretació de la freqüència absoluta
 - Identificació dels elements que intervenen en els gràfics estadístics de fets o situacions de la vida quotidiana.
- Predictibilitat i incertesa: atzar i probabilitat
 - Reconeixement en situacions concretes de si un esdeveniment és impossible, possible o segur, i fins a quin punt és més o menys possible.

Sentit socioemocional

- Creences, actituds i emocions pròpies
 - Identificació i expressió de les pròpies emocions en situacions d'aprenentatge de les matemàtiques amb curiositat i iniciativa envers aquests aprenentatges.
 - Adquisició d'autonomia i estratègies per a la presa de decisions en situacions de resolució de problemes tant per donar resposta a la situació plantejada com per fer-se altres preguntes i continuar aprenent.

- Identificació de la contribució de les matemàtiques (numeració, geometria, estadística...) als diversos àmbits de coneixement humà des d'una perspectiva de gènere.
- Treball en equip, inclusió, respecte i diversitat
 - Participació activa en el treball en equip en matemàtiques valorant i incorporant les idees de tots i totes.
 - Identificació i rebuig d'actituds discriminatòries mostrant sensibilitat i respecte envers les diferències individuals, també les referents a la diversitat de gènere, presents a l'aula

Tercer i quart cursos

Sentit numèric

- Comptatge
 - Ús d'estratègies variades del comptatge, recompte sistemàtic i adaptació del comptatge al tamany dels números en situacions de la vida quotidiana amb quantitats de fins al 9999.
- Quantitat
 - Aplicació d'estratègies i tècniques d'interpretació i manipulació de l'ordre de magnitud dels números (desenes, centenes i milers).
 - Realització d'estimacions i aproximacions raonades de quantitats en contextos de resolució de problemes.
 - Domini de la lectura, representació (inclosa la recta numèrica), composició, descomposició de números naturals fins al 9999.
 - Familiarització amb les fraccions pròpies amb denominador fins al número 10 aprofitant els contextos de la vida quotidiana en els que s'ha de descriure una situació.
- Sentit de les operacions
 - Posada en pràctica d'estratègies de càlcul mental amb números naturals.
 - Reconeixement d'estratègies de càlcul mental amb fraccions senzilles ($\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$ o $\frac{3}{4}$), com a part d'una col·lecció.
 - Ús estratègic de les operacions (suma, resta, multiplicació, divisió) per resoldre situacions contextualitzades.
 - Construcció de les taules de multiplicar recolzant-se en la idea del "número de vegades", suma repetida o disposició en quadrícules i combinacions diverses
 - Automatització dels resultats més freqüents i estratègies per trobar la resta.
 - Maneig de la suma, resta, multiplicació i divisió de números naturals resoltes amb flexibilitat i sentit, mentalment, de manera escrita o amb calculadora en situacions contextualitzades, usant estratègies i eines de resolució i propietats.
 - Aplicació d'estratègies per fer càlculs aproximats de sumes, restes, multiplicacions i divisions amb nombres naturals.
- Relacions
 - Aplicació de les relacions que es generen en les operacions fent ús del sistema de numeració de base deu fins al 9999.
 - Comparació i ordenació dels números naturals en contextos de la vida quotidiana cospant el patró que segueix el sistema de numeració decimal.
 - Ús de les relacions entre les operacions per ajudar a la comprensió de les mateixes i per agilitzar el càlcul, mental o escrit.
- Educació financera

- Aplicació del càlcul i l'estimació de quantitats i canvi (euros i cèntims d'euro) en la vida quotidiana (ingressos, despeses i estalvi), promovent decisions per una gestió responsable dels diners.

Sentit de la mesura

- Magnitud
 - Utilització dels atributs mesurables dels objectes (longitud, massa, capacitat, superfície, volum i amplitud de l'angle).
 - Maneig de les unitats convencionals (km, m, cm, mm; kg, g; l i ml) i no convencionals en situacions de la vida quotidiana.
 - Aplicació de la mesura del temps (any, mes, setmana, dia, hora i minuts) i referències de la durada de períodes de temps.
- Mesura
 - Pràctica d'estratègies per fer mesuraments amb instruments i unitats no convencionals (repetició d'una unitat, ús de quadrícules...) i convencionals.
 - Realització de mesuraments mitjançant instruments convencionals (regla, cinta mètrica, balança, rellotge analògic i digital).
- Estimació i relacions
 - Ús d'estratègies de comparació i ordenació de mesures de la mateixa magnitud (km, m, cm, mm; kg, g; l i ml) i aplicació d'equivalències entre unitats en problemes de la vida quotidiana que impliquin convertir unitats.
 - Estimació per comparació de mesures de longitud, massa i capacitat.
 - Avaluació de resultats de mesuraments i estimacions o càlculs de mesures.

Sentit espacial

- Formes geomètriques de dues i tres dimensions
 - Identificació i classificació de formes geomètriques de dues o tres dimensions en objectes de la vida quotidiana atenent als seus elements i a les relacions que entre ells.
 - Utilització d'estratègies i tècniques de construcció de formes geomètriques de dues dimensions per composició i descomposició, a través de materials manipulables, instruments de dibuix (regle i esquadra) i aplicacions informàtiques.
 - Ús del vocabulari geomètric en la descripció verbal dels elements i les propietats de formes geomètriques.
 - Experimentació amb les propietats de les formes geomètriques de dues i tres dimensions amb materials manipulables (quadrícules, geoplans, polícubs...) i també amb eines digitals (programes de geometria dinàmica, realitat augmentada, robòtica educativa...).
- Localització i sistemes de representació
 - Descripció de la posició relativa d'objectes en l'espai o representacions d'aquests utilitzant vocabulari geomètric adequat (paral·lel, perpendicular, obliqua, dreta, esquerra, etc.)
 - Descripció i interpretació de moviments, amb relació a un mateix o a altres punts de referència utilitzant vocabulari geomètric adequat.
 - Interpretació d'itineraris en plànols fent servir suports físics i virtuals.
- Moviments i transformacions
 - Identificació de figures transformades mitjançant translacions, gir, ampliacions/reduccions i simetries en elements de l'entorn que ens envolta.
 - Generació de figures transformades a partir de simetries i translacions d'un patró inicial i predicció del resultat.

- Raonament, modelització i visualització geomètrica
 - Identificació de models geomètrics en la resolució de problemes semblants.
 - Aplicació d'estratègies en el càlcul de perímetres de figures planes utilitzant-les en la resolució de problemes de la vida quotidiana.
 - Reconeixement de relacions geomètriques en l'art, les ciències i la vida quotidiana.
 - Ús de punts de referència per indicar una posició o bé un desplaçament fet en un context conegut.
 - Ús de les visualitzacions dels moviments d'un cos per identificar una figura raonant els resultats obtinguts.

Sentit algebraic

- Patrons
 - Identificació, descripció verbal, representació i predicció raonada de termes a partir de les regularitats en una col·lecció de números, figures o imatges.
 - Exploració i adquisició d'estratègies per identificar, descriure, completar i estendre seqüències a partir de regularitats en una col·lecció de números, figures o imatges.
- Model matemàtic
 - Modelització de situacions de la vida quotidiana de forma pautada usant representacions matemàtiques (gràfiques, taules...).
- Relacions i funcions
 - Utilització de relacions d'igualtat i desigualtat i ús dels signes $=$ i \neq entre expressions que incloquin operacions i les seves propietats.
 - Expressió de la igualtat com a equivalència entre dos elements i obtenció de dades senzilles desconegudes (representats a través d'un símbol) en qualsevol dels dos elements.
 - Representació de la relació "major que" i "menor que", i ús dels signes $<$ i $>$.
 - Identificació del canvi com a resultat d'una acció i de l'acció que pot revertir-la.
- Pensament computacional
 - Comprensió i aplicació d'estratègies quan s'interpreten i/o modifiquen algorismes senzills (regles de jocs, instruccions seqüencials, bucles, patrons repetitius, programació per blocs, robòtica educativa...)

Sentit estocàstic

- Inferència: recollir dades per resoldre preguntes
 - Reconeixement i formulació de preguntes en situacions properes que es resolen recollint dades.
 - Organització i estratègies per a la recollida de dades.
 - Presa de decisions a partir de les dades.
- Distribució: criteris per organitzar les dades
 - Representació gràfica i interpretació de les dades recollides (tenint en compte la classificació de les dades, la durada de la recollida i el context).
 - Iniciació en la representació de dades amb eines digitals entre d'altres.
 - Interpretació de la freqüència absoluta i la moda de la situació a analitzar.
 - Utilització de la lectura i de la interpretació de gràfics estadístics de la vida quotidiana (pictogrames, gràfics de barres, histogrames...)
- Predictibilitat i incertesa: atzar i probabilitat
 - Discriminació de situacions susceptibles de ser predites per poder saber si un fenomen és impossible, possible o segur.
 - Comparació de la probabilitat de dos successos de forma intuïtiva.

Sentit socioemocional

- Creences, actituds i emocions
 - Identificació de les pròpies emocions i de les dels altres en contextos d'aprenentatge de les matemàtiques, fomentant la iniciativa i tolerància en l'alumnat quan s'enfronten a aquestes situacions.
 - Foment de l'autonomia i estratègies per a la presa de decisions en situacions de resolució de problemes tant per donar resposta a la situació plantejada com per fer-se altres preguntes i continuar aprenent.

 - Valoració de la contribució de les matemàtiques (numeració, geometria, estadística...) als diferents àmbits del coneixement humà des d'una perspectiva de gènere.
- Treball en equip, inclusió, respecte i diversitat
 - Descoberta i ús de les tècniques cooperatives en el treball en equip en matemàtiques, escolta activa i respecte pel treball dels altres.
 - Identificació i rebuig d'actituds discriminatòries mostrant sensibilitat i respecte envers les diferències individuals, també les referents a la diversitat de gènere, presents a l'aula.

Cinquè i sisè cursos

Sentit numèric

- Comptatge
 - Ús d'estratègies variades de comptatge, recompte sistemàtic (ús de taules de doble entrada i diagrames d'arbre) i adaptació del comptatge al tamany dels números en situacions de la vida quotidiana.
- Quantitat
 - Aplicació d'estratègies i tècniques d'interpretació i manipulació de l'ordre de magnitud dels números.
 - Realització d'estimacions i aproximacions raonades de quantitats en contextos de resolució de problemes.
 - Domini de la lectura, interpretació i representació de números naturals i decimals (inclosa la recta numèrica) i reflexió sobre les característiques del sistema de numeració decimal.
 - Ús amb seguretat de la composició i descomposició de números naturals i decimals fins a les mil·lèsimes.
 - Utilització de fraccions, percentatges i decimals per expressar quantitats en contextos de la vida quotidiana i elecció de la millor representació per a cada situació o problema.
- Sentit de les operacions
 - Utilització d'estratègies de càlcul mental amb números naturals i decimals.
 - Aplicació d'estratègies de càlcul mental amb fraccions senzilles com a part d'una col·lecció.
 - Ús estratègic d'operacions simples o combinades (suma, resta, multiplicació, divisió) per resoldre situacions contextualitzades.
 - Reconeixement de la potència com a producte de factors iguals. Quadrats i cubs.
 - Domini de les estratègies de resolució d'operacions aritmètiques, simples o combinades i de les propietats, amb números naturals i decimals (fins a les

mil·lèsimes), amb flexibilitat i sentit mentalment, de forma escrita o amb calculadora en situacions contextualitzades.

- Aplicació d'estratègies per fer càlculs aproximats de sumes, restes, multiplicacions i divisions amb nombres naturals, decidint quin tipus de càlcul és el pertinent.

- Relacions
 - Reflexió envers les característiques del sistema de numeració de base deu (números naturals i decimals fins a les mil·lèsimes) i aplicació de les relacions que es generen en les operacions.
 - Comparació i ordenació de nombres naturals, fraccions i decimals fins a les mil·lèsimes en contextos de la vida quotidiana.
 - Identificació i aplicació de les relacions entre les operacions aritmètiques en contextos quotidians.
 - Coneixement de la relació entre fraccions senzilles, decimals i percentatges.
 - Ús de les relacions i propietats de les operacions per ajudar a la comprensió de les mateixes i per agilitzar el càlcul, mental o escrit.
 - Identificació i ús de les relacions entre nombres naturals basats en la divisibilitat, divisors i múltiples.
- Educació financera
 - Resolució de problemes relacionats amb el consum responsable (valor/preu, qualitat/preu i el millor preu) i amb els diners (preus, interessos, impostos i rebaixes).
- Raonament proporcional
 - Identificació de situacions proporcionals i no proporcionals en problemes de la vida quotidiana: identificació com a comparació multiplicativa entre magnituds.
 - Resolució de problemes de proporcionalitat, percentatges i escales de la vida quotidiana, a través de la comparació multiplicativa entre magnituds.

Sentit de la mesura

- Magnitud
 - Selecció i ús de les unitats adequades de longitud, massa, capacitat i superfície, volum, magnituds informàtiques bàsiques, temps i graus (angles) en contextos de la vida quotidiana.
- Mesura
 - Selecció i ús d'instruments (analògics o digitals) i unitats adequades per mesurar longituds, objectes (massa, capacitat, superfície...), angles i temps.
- Estimació i relacions.
 - Ús d'estratègies de comparació i ordenació de mesures de la mateixa magnitud aplicant les equivalències entre unitats (sistema mètric decimal) en problemes de la vida quotidiana.
 - Identificació de la relació entre el sistema mètric decimal i el sistema de numeració decimal.
 - Estimació per comparació de la mesura d'angles i superfícies.
 - Avaluació de resultats de mesuraments i estimacions o càlculs de mesures, raonant si són o no possibles.

Sentit espacial

- Formes geomètriques de dues i tres dimensions
 - Identificació i classificació de formes geomètriques en objectes de la vida quotidiana en funció dels seus elements i a les relacions que hi ha entre aquests.

- Coneixença de tècniques de construcció de formes geomètriques per composició i descomposició, amb materials manipulables, instruments de dibuix i aplicacions informàtiques.
- Domini del vocabulari geomètric en la descripció verbal dels elements i les propietats de formes geomètriques.
 - Aprofundiment en les propietats de formes geomètriques transformant-les, a partir de materials manipulables (quadrícules, geoplans, polícubs...) i també amb eines digitals (programes de geometria dinàmica, realitat augmentada, robòtica educativa ...).
- Localització i sistemes de representació
 - Domini en la localització i desplaçaments en plànols i mapes a partir de punts de referència (inclosos els punts cardinals), direccions i càlcul de distàncies (escales).
 - Disseny i interpretació de plànols amb suports físics i virtuals usant un vocabulari adient.
- Moviments i transformacions
 - Identificació de figures transformades a partir de girs, translacions, simetries i de patrons inicials i també fent una predicció dels resultats en elements de l'entorn que ens envolta.
 - Generació de figures transformades a partir de patrons inicials i fent una predicció del resultat.
 - Identificació de figures semblants, generació a partir de patrons inicials i predicció del resultat en situacions de la realitat propera.
- Raonament i modelització i visualització geomètrica
 - Aplicació d'estratègies per al càlcul d'àrees i perímetres de figures planes en situacions de la vida quotidiana.
 - Posada en pràctica de models geomètrics en la resolució de problemes relacionats amb els altres sentits matemàtics.
 - Elaboració de conjectures sobre propietats geomètriques utilitzant instruments de dibuix (compàs i transportador d'angles) i programes de geometria dinàmica.
 - Identificació de les idees i les relacions geomètriques en l'art, les ciències i la vida quotidiana.
 - Representació de recorreguts dels quals es té una vivència personal.
 - Modificació mental d'un cos o d'una figura quan fem prediccions sobre el resultat.

Sentit algebraic

- Patrons
 - Creació de patrons recurrents a partir de regularitats o d'altres patrons utilitzant números, figures o imatges.
 - Aplicació d'estratègies d'identificació, representació (verbal, taules, gràfics i notacions inventades) i predicció raonada de termes a partir de les regularitats en una col·lecció de números, figures o imatges.
- Model matemàtic
 - Modelització de problemes de la vida quotidiana usant representacions matemàtiques.
- Relacions i funcions
 - Utilització de relacions d'igualtat i desigualtat usant els signes $<$ i $>$ en expressions senzilles relacionades a través d'aquests signes i els signes $=$ i \neq .
 - Construcció d'igualtats on observar i determinar dades senzilles desconegudes representades a través d'una lletra o símbol.
 - Identificació del canvi com a resultat d'una acció i de l'acció que pot revertir-la així com dels símbols que ho indiquen.

- Pensament computacional
 - Aplicació d'estratègies quan s'interpreten, modificació i creen algorismes senzills (seqüències de passes ordenades, esquemes, simulacions, patrons repetitius, bucles, instruccions anidades i condicionals, representacions computacionals, programació per blocs, robòtica educativa...).

Sentit estocàstic

- Inferència recollir dades per resoldre preguntes
 - Reconeixement i formulació de preguntes en situacions properes que es resolen recollint dades.
 - Organització i estratègies per a la recollida de dades.
 - Presa de decisions a partir de les dades, tenint en compte la mesura de la mostra.
- Distribució: criteris per organitzar les dades
 - Representació gràfica i interpretació de les dades recollides (tenint en compte la classificació de les dades, la durada de la recollida i el context).
 - Representació de dades amb eines digitals entre d'altres.
 - Interpretació de la freqüència absoluta, la moda, la mitjana i la mediana de la situació a analitzar.
 - Descripció, interpretació i anàlisi crítica de conjunts de dades i gràfics estadístics de la vida quotidiana.
- Predictibilitat i incertesa: atzar i probabilitat
 - Descripció de successos i discussió del seu grau de probabilitat
 - Realització de prediccions i discussió si els resultats obtinguts concorden o no amb les prediccions.

Sentit socioemocional

- Creences, actituds i emociones
 - Identificació d'estratègies de millora de la perseverança i el sentit de la responsabilitat envers l'aprenentatge de les matemàtiques tant per donar resposta al repte inicial com per continuar fent-se preguntes i seguir aprenent.
 - Treball de la flexibilitat cognitiva, l'adaptació i el canvi d'estratègia en cas necessari. Valorar l'error com a oportunitat d'aprenentatge.
 - Valoració de la contribució de les matemàtiques (numeració, geometria, estadística...) als diferents àmbits del coneixement humà des d'una perspectiva de gènere.
- Treball en equip, inclusió, respecte i diversitat
 - Aplicació de tècniques cooperatives per al treball en equip en matemàtiques. i estratègies per a la gestió de conflictes,
 - Promoció de conductes empàtiques i inclusives i acceptació de la diversitat, també les referents a la diversitat de gènere, present en l'aula i en la societat.

Coneixement del medi natural, social i cultural

L'àrea del Coneixement del Medi natural, social i cultural es concep amb l'objectiu de proporcionar a l'alumnat noves maneres de sentir, de pensar i d'actuar, i alhora, dotar-lo de les eines i coneixements, per tal d'esdevenir persones actives, responsables i respectuoses amb el món en el qual viuen i d'aquesta manera puguin transformar-lo, d'acord amb principis ètics i sostenibles fonamentats en els valors democràtics, d'una societat cada vegada més diversa i canviant.

Des d'aquesta realitat social, l'alumnat ha d'adquirir conceptes, destreses i actituds relacionades amb l'ús segur i fiable de les fonts d'informació, la cohesió social, el respecte i reconeixement de la diversitat com a riquesa multicultural, la resolució pacífica de conflictes i l'aplicació crítica dels mecanismes democràtics de participació ciutadana, l'esperit emprenedor, la valoració i conservació del patrimoni, l'educació per al desenvolupament sostenible i la ciutadania global, que inclou entre altres el coneixement i impuls per a treballar a favor de la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, l'emprenedoria social i ambiental i la defensa de la igualtat i l'equitat efectiva entre persones, fonamentada en la Declaració Universal dels Drets Humans, en els Drets del Nen, en els valors democràtics, els principis constitucionals i el compromís cívic i social.

El descobriment del seu esdevenir a través del temps i la interpretació de l'acció humana com a responsable de canvi, facilita que l'alumnat connecti el coneixement de si mateix i de l'entorn que l'envolta des d'una perspectiva més sistèmica, faci representacions del món i aprengui a elaborar explicacions personals sobre allò que l'envolta, per tal de construir un món just, solidari, igualitari i sostenible.

El treball multidisciplinari i la relació dels diferents sabers i destreses d'aquesta àrea afavoreixen el desenvolupament d'una cultura científica basada en la indagació i el pensament crític. Des d'aquesta òptica, proporcionar una base científica sòlida i ben estructurada a l'alumnat l'ajudarà a comprendre el món en el qual viu, l'animarà a cuidar-lo, respectar-lo i valorar-lo, propiciant el camí cap a la transició ecològica justa.

En un altre ordre de coses, la digitalització dels entorns d'aprenentatge fa necessari que l'alumnat faci un ús segur, eficaç i responsable de la tecnologia, que juntament amb la promoció de l'esperit emprenedor i el desenvolupament de les destreses i tècniques bàsiques del procés tecnològic, facilitaran la realització de projectes interdisciplinaris cooperatius en els quals es resolgui un problema o es doni resposta a una necessitat de l'entorn pròxim, de manera que, l'alumnat pugui aportar solucions creatives i innovadores.

Les competències s'han de treballar en el context de situacions d'aprenentatge, connectades amb la realitat i que convidin l'alumnat a la reflexió, a la col·laboració i l'acció. L'adquisició de les competències específiques constitueix la base per a l'avaluació competencial de l'alumnat i es valorarà a través dels criteris d'avaluació. No hi ha una vinculació unívoca i directa entre criteris d'avaluació i sabers, les competències específiques s'avaluaran a través de la posada en acció de diferents sabers, proporcionant la flexibilitat necessària per establir connexions entre ells.

Abordant un enfocament competencial, els criteris d'avaluació i els sabers, graduats a través dels cicles, es vertebren al voltant de les competències específiques. Aquesta progressió, que parteix d'entorns molt propers i manipulatius connectant amb l'etapa d'Educació Infantil, facilita la transició cap a aprenentatges més formals i afavoreix el desenvolupament de la capacitat de pensament abstracte.

Els criteris d'avaluació, en tant que expliciten l'avaluació de les capacitats i els sabers que cal desenvolupar, concreten els aprenentatges que volem identificar en l'alumnat i la forma de fer-ho. Es vinculen directament a les competències específiques. Els criteris d'avaluació permeten mesurar el grau de desenvolupament d'aquestes competències i el docent pot

connectar-los de forma flexible amb els sabers de l'àrea/ la matèria durant el procés d'ensenyament-aprenentatge.

El professorat ha de contextualitzar i flexibilitzar aquests criteris d'acord amb les circumstàncies de la seva activitat. El seu caràcter és marcadament competencial i els converteix en avaluadors tant de les capacitats desplegades com dels diferents tipus de sabers, és a dir, coneixements, destreses, valors i actituds que l'alumnat ha d'adquirir per desenvolupar-se en múltiples situacions pròpies de la societat moderna.

Els sabers s'estructuren en tres blocs: bloc Cultura científica, bloc Tecnologia i digitalització i bloc Societats i territoris.

El bloc, Cultura científica, pretén que l'alumnat desenvolupi destreses i estratègies pròpies del pensament científic, tot fent recerques sobre una àmplia varietat de temes. D'aquesta manera, s'inicia en els principis bàsics del mètode científic que propicia la indagació i el descobriment del món que els envolta. Valorant l'impacte de la ciència en la nostra societat des d'una perspectiva de gènere i fomentant la cultura científica analitzant l'ús que es fa diàriament d'objectes, principis i idees amb una base científica. També ofereix una visió sobre el funcionament del cos humà i l'adquisició d'hàbits saludables, les relacions que s'estableixen entre els éssers vius amb l'entorn en el qual viuen, així com l'efecte de les forces i l'energia sobre la matèria i els objectes de l'entorn.

El bloc, Tecnologia i digitalització, permet, d'una banda, capacitar a l'alumnat en el maneig bàsic d'una varietat d'eines i recursos digitals com a mitjà per a satisfer les seves necessitats d'aprenentatge, de buscar i comprendre informació, de crear contingut, comunicar-se de manera efectiva i desenvolupar-se en un entorn digital de manera responsable i segura. D'altra banda, promou el desenvolupament de les estratègies pròpies del pensament de disseny i del pensament computacional per a resoldre problemes tant a nivell individual com cooperativament, que donin solució a una necessitat concreta.

El bloc, Societats i territoris, permet a l'alumnat elaborar una interpretació personal del món, utilitzant el pensament històric i les relacions de causalitat, simultaneïtat i successió com a mitjà per a entendre l'evolució de les societats al llarg del temps i de l'espai. Posa esment als reptes i situacions del present i de l'entorn local i global, introduint-se en el món en què vivim d'una manera més cívica, democràtica, solidària, sostenible i compromesa. Finalment, ajuda al fet que l'alumnat conegui les interaccions entre les activitats humanes i el medi natural i social, així com l'impacte ambiental que generen, per a involucrar a l'alumnat en l'adquisició d'hàbits de vida sostenible i en la participació d'activitats que posin en valor les cures i permetin avançar cap als Objectius de Desenvolupament Sostenible de manera conscient i contextualitzada.

La gradació d'aquests sabers, la seva programació i seqüenciació no ha de seguir necessàriament un ordre cronològic determinat, sinó que han d'adaptar-se a les necessitats formatives de l'alumnat en cada cicle.

Tots aquests sabers, com a aprenentatges s'han d'aplicar a contextos i situacions reals i problemàtiques actuals, han de permetre de revisar i avaluar idees, pensaments o raonaments, fent propostes d'acció justificades i coherents amb els arguments enunciats i fonamentades en la ciència. En aquest sentit, les problemàtiques que posen de manifest els Objectius de Desenvolupament Sostenible proporcionen els contextos que, a més d'apropar i sensibilitzar l'alumnat en aquesta realitat, ofereixen escenaris actuals per a un aprenentatge motivat, rellevant i significatiu.

L'àrea de Coneixement del Medi natural, social i cultural engloba diferents camps de coneixement i es relaciona amb altres àrees del currículum, la qual cosa afavoreix un aprenentatge holístic i competencial.

Competència específica 1.

Seleccionar i utilitzar dispositius i recursos digitals de forma responsable i eficient per tal de buscar informació, comunicar-se i treballar col·laborativament i en xarxa i per crear continguts segons les necessitats digitals del context.

criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
<p>1.1 Fer ús, de forma responsable i guiada, de diferents fonts digitals per la cerca d'informació, tant en grup com individualment.</p> <p>1.2 Utilitzar dispositius i recursos digitals per a comunicar-se amb els altres i com a suport per donar a conèixer els propis aprenentatges.</p> <p>1.3 Crear, de manera guiada, continguts digitals senzills per construir el coneixement segons la necessitat del context.</p>	<p>1.1 Fer ús, de forma responsable, de diferents fonts digitals per la cerca d'informació, tant en grup com individualment.</p> <p>1.2 Utilitzar dispositius i recursos digitals per a comunicar-se amb els altres i per donar a conèixer els propis aprenentatges.</p> <p>1.3 Crear continguts digitals senzills per construir el coneixement segons la necessitat del context.</p>	<p>1.1 Fer ús de diferents fonts digitals, tant en grup com individualment, per identificar i seleccionar la informació adient, i verificant la fiabilitat de la font en funció de l'autoria i de la data d'actualització.</p> <p>1.2 Utilitzar dispositius i recursos digitals de forma responsable i eficient, per contrastar, organitzar i comunicar la informació i per donar a conèixer els propis aprenentatges.</p> <p>1.3 Crear continguts digitals per construir el coneixement seleccionant i utilitzant dispositius i recursos digitals, segons la necessitat del context.</p> <p>1.4 Participar en la realització de tasques col·laboratives fent ús de recursos digitals en entorns de treball col·laboratiu dins i fora del centre.</p>

En les últimes dècades, l'ús de les tecnologies s'ha anat incorporant en les nostres vides, i s'han integrat a tots els àmbits de la nostra societat, proporcionant coneixements i nombrosos recursos que ajuden en una infinitat de tasques de la vida quotidiana. La varietat de dispositius i aplicacions que existeixen en l'actualitat, fa necessari introduir el concepte de digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge, entès com el conjunt de dispositius i recursos digitals que l'alumnat usa d'acord amb les seves necessitats d'aprenentatge i que li permeten, dur a terme aquest procés de manera eficient, responsable i segura. Per tant, aquesta competència pretén preparar a l'alumnat per a desenvolupar-se en un ambient digital que va més enllà del mer maneig de dispositius i la cerca d'informació en la xarxa.

El desenvolupament de la competència digital permet comprendre i valorar l'ús que es dona a la tecnologia; augmentar les possibilitats i l'eficiència en el propi treball; desenvolupar habilitats d'interpretació, organització i anàlisi de la informació; crear contingut; comunicar-se a través de mitjans informàtics i treballar de manera cooperativa per a fer un ús crític i segur

de l'entorn digital, prenent consciència dels riscos, aprenent a com evitar-los o minimitzar-los, demanant ajuda quan calgui i resolent els possibles problemes tecnològics de la forma més autònoma possible.

Competència específica 2.

Plantejar-se preguntes sobre el món, aplicant les diferents formes de raonament i mètodes del pensament científic, per interpretar, respondre i predir els fets i fenòmens del medi natural, social i cultural i per prendre decisions i decidir actuacions ètiques i socialment sostenibles.

Criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
<p>2.1 Demostrar curiositat, formulant-se preguntes i realitzant prediccions possibles per conèixer objectes, fets i fenòmens.</p> <p>2. 2 Buscar informació de fonts digitals i analògiques, segures i fiables, seleccionades de manera pautada per utilitzar-la en investigacions relacionades amb el coneixement del medi.</p> <p>2. 3 Planificar experiments amb ajuda, usant tècniques d'indagació i fer servir instruments simples de forma segura per registrar les observacions i les dades per respondre la pregunta plantejada.</p> <p>2.4 Comparar i relacionar les informacions i els resultats obtinguts amb les prediccions realitzades per formular possibles respostes a les qüestions plantejades.</p> <p>2.5 Comunicar el resultat de les investigacions realitzades de manera oral, corporal i gràfica explicant el procés seguit amb ajuda d'un guió</p>	<p>2.1 Demostrar curiositat, formulant-se preguntes investigables i fer prediccions raonades per conèixer objectes, fets i fenòmens.</p> <p>2.2 Buscar i seleccionar de forma autònoma informació de diferents fonts digitals i analògiques segures i fiables per emprar-la en les investigacions relacionades amb el coneixement del medi.</p> <p>2.3 Dissenyar i realitzar experiments senzills, utilitzant diferents tècniques d'indagació, emprant de forma segura instruments i dispositius analògics i digitals, per realitzar observacions, fent mesuraments precisos i registres per respondre la pregunta plantejada.</p> <p>2.4 Comparar i Interpretar la informació, les dades obtingudes en la investigació i les prediccions realitzades per proposar respostes possibles a les qüestions plantejades.</p> <p>2.5 Presentar els resultats de les investigacions utilitzar diferents tipus de formats, fent ús també, de dispositius i recursos digitals i amb un llenguatge</p>	<p>2.1 Demostrar i mantenir la curiositat, formulant-se preguntes investigables i fer prediccions raonades sobre temes d'actualitat relacionats amb el medi.</p> <p>2.2 Buscar, seleccionar i contrastar informació, de fonts digitals i analògiques segures i fiables per usar-la en investigacions relacionades amb el coneixement del medi.</p> <p>2.3 Dissenyar i realitzar experiments, fent ús de la indagació, seleccionant els instruments i dispositius analògics i digitals necessaris per fer observacions i prendre mesures precises, decidint el tipus de registre a utilitzar per respondre la pregunta plantejada.</p> <p>2.4 Analitzar i interpretar la informació, les dades obtingudes en la investigació i les prediccions realitzades per valorar la coherència de possibles solucions a les qüestions plantejades.</p> <p>2.5 Adaptar el missatge i el format a l'audiència a què va dirigit, fent ús també, dispositius i recursos digitals fent servir un llenguatge acurat i precís per justificar els</p>

	acurat per explicar els resultats i el procés de les investigacions realitzades.	resultats aconseguits i el procés de les investigacions realitzades.
--	--	--

Els enfocaments didàctics per a l'ensenyament-aprenentatge de les ciències han de partir de la curiositat de l'alumnat per comprendre el món que l'envolta i afavorir la participació activa en els diferents processos d'indagació i d'exploració propis del pensament científic. Per tant, l'alumnat ha de poder identificar i plantejar petits problemes, generar hipòtesis, fer prediccions, obtenir, analitzar i classificar informació i fer comprovacions, interpretant i comunicant els resultats. Perquè aquesta forma de treball generi veritables aprenentatges, el docent ha de facilitar i guiar el procediment, proporcionant a l'alumnat les condicions, pautes, estratègies i materials didàctics que afavoreixin aquestes destreses. A més, cal contextualitzar les activitats inicialment a l'entorn més proper de manera que l'alumnat sigui capaç d'aplicar progressivament allò que s'ha après a diferents contextos i situacions. D'aquesta manera, a més, s'estimula l'interès per l'adquisició de nous aprenentatges i per la cerca de solucions a problemes que es puguin plantejar a la vida quotidiana.

Competència específica 3.

Resoldre problemes i reptes generant cooperativament, un producte creatiu i innovador a partir de projectes interdisciplinaris, utilitzant diferents formes de raonament com el pensament de disseny i el pensament computacional, per respondre a necessitats concretes.

Criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
3.1 Reconèixer necessitats o identificar reptes concrets de l'entorn proper i participar en projectes interdisciplinaris cooperatius, de manera guiada, per a la creació de prototips que els resolguin.	3.1 Identificar i analitzar necessitats o reptes de l'entorn proper i establir objectius senzills per a la creació de prototips o solucions digitals que les resolgui.	3.1 Avaluar les necessitats de l'entorn i establir objectius concrets per a la creació de prototips o solucions digitals que les resolgui.
3.2 Aportar idees que puguin donar resposta a un problema o necessitat d'acord amb diferents formes de raonament, com el pensament de disseny o el pensament computacional, compartint-les a través de descripcions orals, representacions i models i establir cooperativament criteris per avaluar el projecte i la gestió del treball conjunt.	3.2 Proposar possibles solucions que puguin donar resposta a un problema o necessitat d'acord amb diferents formes de raonament, com el pensament de disseny o el pensament computacional, compartint-les a través de descripcions orals, representacions i models i establir cooperativament criteris per avaluar el projecte i la gestió del treball conjunt.	3.2 Dissenyar possibles solucions a problemes plantejats d'acord amb diferents formes de raonament, com el pensament de disseny o el pensament computacional, mitjançant estratègies bàsiques de gestió de projectes cooperatius, tenint en compte els recursos necessaris, les fases d'execució i establint criteris concrets per avaluar la seva viabilitat.
		3.3 Elaborar i desenvolupar un producte final que doni solució

<p>3.3 Construir un producte final senzill que doni solució a un repte o necessitat d'acord amb diferents formes de raonament, com el pensament de disseny o el pensament computacional i provant, en equip, els diferents prototips fent ús de forma segura de les eines i els materials adequats.</p>	<p>3.3 Elaborar un producte final senzill que doni solució a un repte o necessitat d'acord amb diferents formes de raonament, com el pensament de disseny o el pensament computacional i provant, en equip, els diferents prototips o solucions digitals fent ús de forma segura els dispositius, les eines i els materials adequats.</p>	<p>a un repte o necessitat d'acord amb diferents formes de raonament, com el pensament de disseny o el pensament computacional i provant, en equip, els diferents prototips o solucions digitals fent ús de forma segura i responsable els dispositius, eines, tècniques i materials adequats.</p>
<p>3.4 Mostrar, de forma oral o gràfica, el producte final explicant el procés seguit, amb ajuda d'un guió.</p>	<p>3.4 Presentar els resultats obtinguts explicant el procés seguit i justificant perquè el prototip o solució digital compleix amb els requisits del projecte.</p>	<p>3.4 Comunicar els resultats obtinguts i el procés seguit, adaptant el missatge i el format a l'audiència, justificant perquè el prototip o solució digital compleix amb els requisits del projecte i suggerir possibles reptes per futurs projectes.</p>

L'elaboració de projectes interdisciplinaris basats en activitats cooperatives suposa el desenvolupament coordinat del conjunt dels sabers essencials de les diferents àrees per donar resposta a un repte o problema de l'entorn físic, natural, social, cultural o tecnològic, utilitzant tècniques pròpies del pensament de disseny o el pensament computacional. La detecció de necessitats, el disseny, la creació i la prova de prototips i l'avaluació dels resultats són requeriments bàsics en l'obtenció d'un producte final, fomentant el valor ecosocial, com a part del pensament de disseny.

D'altra banda, el pensament computacional utilitza la descomposició d'un problema en parts més senzilles, el reconeixement de patrons, la realització de models, la selecció de la informació rellevant i la creació d'algorismes per automatitzar processos de la vida quotidiana. Les estratègies dels diferents tipus de pensament i formes de raonament de l'àmbit científicotecnològic no són excloents i poden ser utilitzades conjuntament d'acord amb les necessitats del projecte.

La realització d'aquest tipus de projectes fomenta, a més, la creativitat i la innovació en generar situacions d'aprenentatge on cal imaginar solucions i no hi ha una única solució correcta, sinó que tota decisió, es presenta com una oportunitat per obtenir informació vàlida que ajudarà a elaborar una resposta millor. Aquestes situacions propicien, a més, un entorn excel·lent per al treball cooperatiu, on es desenvolupen destreses com l'argumentació, la comunicació efectiva d'idees complexes, la presa de decisions compartides, la col·laboració i la resolució de conflictes de manera pacífica.

Competència específica 4.

Conèixer i prendre consciència del propi cos, de les emocions i sentiments propis i aliens, a partir de l'adquisició d'hàbits fonamentats en coneixements científics, per aconseguir el benestar físic i emocional i afavorir la convivència.

Criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
4.1 Reconèixer i adoptar hàbits de vida saludable seguint pautes donades sobre higiene, alimentació variada i equilibrada, exercici físic i descans.	4.1 Adoptar de forma autònoma, hàbits de vida saludable valorant la importància de la higiene, l'alimentació variada i equilibrada, l'exercici físic i el descans.	4.1 Analitzar i fer propostes de millora justificades dels hàbits personals i col·lectius de vida saludables valorant la importància d'una alimentació variada i equilibrada, l'exercici físic, el descans i la higiene.
4.2 Prendre decisions personals sobre higiene i salut a partir de coneixements i criteris científics bàsics, per la prevenció i guariment de malalties pròpies i usuals.	4.2 Prendre decisions personals i col·lectives sobre higiene i salut a partir de coneixements i criteris científics, per la prevenció i guariment de malalties en el context proper.	4.2 Prendre decisions personals i col·lectives sobre higiene i salut relacionant diferents coneixements i criteris científics, per la prevenció i guariment de malalties en l'àmbit global.
4.3. Diferenciar accions que afavoreixin el benestar i equilibri emocional i social, reconeixent les emocions pròpies i alienes per generar relacions de respecte.	4.3. Mostrar actituds que fomenten el benestar i equilibri emocional i social, identificar les emocions pròpies i alienes, mostrant empatia i establint relacions afectives i saludables.	4.3 Promoure actituds que fomenten el benestar i equilibri emocional i social, validant les emocions que activen relacions afectives saludables i resoldre amb criteri situacions diverses també relacionades amb l'ús de la tecnologia i la gestió del temps lliure.

La presa de consciència del propi cos des d'edats primerenques permet a l'alumnat conèixer-lo i controlar-lo, millorar l'execució dels moviments i la seva relació amb l'entorn, essent la via d'expressió dels sentiments i les emocions. La seva regulació i expressió enforteix l'optimisme, la resiliència, l'empatia i la recerca de propòsits i permet gestionar constructivament els reptes i els canvis que sorgeixen al seu entorn.

El coneixement científic que adquireix l'alumnat sobre el funcionament del cos humà i els riscos de certes conductes per a la salut, ha de vincular-se a accions de prevenció mitjançant el desenvolupament d'hàbits, estils i comportaments de vida saludables, i a l'educació afectivosexual, adaptada al nivell maduratiu, que són imprescindibles per al creixement, desenvolupament i benestar d'una persona sana en totes les seves dimensions físiques, emocionals i socials.

Competència específica 5.

Analitzar les característiques de diferents elements o sistemes del medi natural, social i cultural, identificant la seva organització i propietats, establint relacions entre aquests, per tal de reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural i emprendre accions per a un ús responsable, la seva conservació i millora.

Criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
<p>5.1. Reconèixer les característiques, propietats i l'organització dels elements del medi natural, social i cultural a través de metodologies d'indagació i utilitzant les eines i processos adequats de manera pausada.</p> <p>5.2. Reconèixer connexions directes entre diferents elements del medi natural, social i cultural.</p> <p>5.3. Mostrar actituds de respecte cap al patrimoni natural i cultural reconeixent-lo com bé comú.</p>	<p>5.1. Identificar les característiques, propietats i l'organització dels elements del medi natural, social i cultural a través de metodologies d'indagació i utilitzant les eines i processos adequats.</p> <p>5.2 Reconèixer connexions entre diferents elements del medi natural social i cultural comprenent les relacions que s'estableixen i fent prediccions dels possibles efectes.</p> <p>5.3 Valorar i protegir el patrimoni natural i cultural considerant-lo com bé comú i adoptant conductes respectuoses pel seu gaudiment i proposant accions per la seva conservació i millora.</p>	<p>5.1. Identificar i analitzar les característiques, propietats i l'organització dels elements del medi natural, social i cultural a través de metodologies d'indagació i utilitzant les eines i processos adequats.</p> <p>5.2 Establir connexions entre diferents elements del medi natural social i cultural analitzant les relacions que s'estableixen i fer prediccions dels possibles efectes.</p> <p>5.3 Valorar i proposar accions de conservació, protecció i millora del patrimoni natural i cultural, a través de compromisos i conductes a favor de la sostenibilitat.</p>

Conèixer els diferents elements i sistemes que formen el medi natural, social i cultural és el primer pas per comprendre i valorar-ne la riquesa i diversitat. Per això, aquesta competència pretén que l'alumnat, no sols conegui els diferents elements del medi que l'envolta, de manera rigorosa i sistèmica, sinó que a més a més estableixi quines són les relacions que mantenen entre si la societat, la natura i l'economia. D'aquesta manera, es persegueix l'objectiu que l'alumnat conegui, compregui, respecti, valori i prengui decisions tot protegint el medi natural, social i cultural des de la perspectiva de l'espai i el temps. Això li permetrà adquirir un coneixement científic connectat i la capacitat de mobilitzar-lo enfront de les investigacions o projectes que realitzi. També ajuda a visibilitzar els problemes relacionats amb l'ús de l'espai i les seves transformacions, els canvis i les adaptacions protagonitzades pels humans a través del temps per a les seves necessitats, així com les diferents organitzacions socials que s'han anat desenvolupant. La presa de consciència del continu ús i explotació dels recursos del territori han d'afavorir que l'alumnat desenvolupi accions d'ús, conservació i millora del patrimoni natural i cultural, considerant-ho com a bé comú, ja que el respecte per la naturalesa s'inicia en la incorporació d'un model de desenvolupament econòmic diferent. A més, ha de promoure el compromís i la proposta d'actuacions ètiques que responguin a reptes naturals, socials i culturals plantejats en els objectius de desenvolupament sostenible.

Competència específica 6.

Analitzar críticament les causes i conseqüències de la intervenció humana a l'entorn integrant els vessants social, econòmic, cultural, tecnològic i ambiental definits en els Objectius de Desenvolupament Sostenible, per tal de promoure la capacitat d'afrontar els problemes, aportar solucions i actuar de manera individual i

col·laborativa en la seva resolució, posant en pràctica hàbits de vida i de consum responsable i sostenible.

Criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
6.1 Identificar la relació de l'ésser humà amb el món que l'envolta en l'ús i aprofitament dels elements i recursos de l'entorn.	6.1 Identificar i analitzar la intervenció humana en el món, en problemes ecosocials, proposant solucions possibles a escala local.	6.1 Analitzar la intervenció humana en el món i aportar opinions fonamentades per fer front a problemes ecosocials i involucrar-se en la seva resolució.
6.2 Participar en activitats que permeten avançar cap als objectius de desenvolupament sostenible de manera conscient i contextualitzada.	6.2 Escollir i realitzar accions cooperatives que facilitin afrontar els reptes i desafiaments proposats en els objectius de desenvolupament sostenible de manera crítica i contextualitzada.	6.2 Dissenyar propostes o activitats, cooperativament, per avançar cap a la consecució dels objectius de desenvolupament sostenible de manera crítica i contextualitzada.
6.3 Mostrar comportaments i actituds de vida sostenible, conseqüents amb el respecte, la cura i la protecció del planeta.	6.3 Adquirir hàbits de vida sostenible i conseqüents amb el respecte, la cura i la protecció de les persones i del planeta	6.3 Participar en la construcció de models de convivència sostenibles en el temps basats en la cooperació, la cura i protecció de l'entorn i el respecte a les persones i al planeta.

Conèixer com ha evolucionat la interacció de l'ésser humà amb el món que l'envolta en l'ús i l'aprofitament dels béns comuns mitjançant processos tecnològics cada cop més avançats resulta essencial per a què l'alumnat reflexioni i sigui conscient dels límits de la biosfera, dels problemes associats al consum accelerat de béns i de l'establiment d'un model energètic basat en els combustibles fòssils. D'aquesta manera poder afrontar els reptes i els desafiaments de la societat contemporània des de la perspectiva de la sostenibilitat. Comprendre les relacions d'interdependència i ecodpendència, així com la importància que tenen per a nosaltres, com a éssers socials dependents, les cures que ens aporta la comunitat, és el punt de partida per poder identificar i aprofundir les diferents problemàtiques que planteja el model de societat actual i el seu impacte a escala local i global. Cal, per tant, dotar l'alumnat d'eines que en facilitin l'apoderament com a agents de canvi ecosocial des d'una perspectiva emprenedora i una actitud crítica i cooperativa. Això suposa que dissenyin, participin i s'involucrin en activitats que permetin avançar cap als objectius de desenvolupament sostenible de manera conscient i contextualitzada. Així seran partícips de la construcció de models de relació i convivència basats en l'empatia, la cooperació i el respecte a les persones i al planeta.

Competència específica 7.

Observar, detectar, comprendre i interpretar canvis i continuïtats del medi natural, social i cultural, analitzant relacions de causalitat, simultaneïtat i successió, per explicar i valorar les relacions entre diferents elements i esdeveniments que permeten entendre el present i imaginar futurs possibles.

Criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
7.1. Detectar i contextualitzar temporalment esdeveniments propis i propers emprant nocions de mesura i successió bàsiques.	7.1 Identificar i contextualitzar temporalment, esdeveniments de l'entorn proper per poder interpretar el present com a producte del passat i comprendre la incidència de les decisions actuals en el futur.	7.1 Relacionar i contextualitzar temporalment, esdeveniments rellevants per poder interpretar els canvis el present com a producte del passat i comprendre la incidència de les decisions actuals en el futur.
7.2 Observar i detectar canvis i continuïtats del medi en l'entorn proper en el pas del temps.	7.2 Interpretar canvis i continuïtats del medi establint relacions de causalitat en diferents moments històrics.	7.2 Analitzar els canvis i les continuïtats a partir de les relacions de causalitat, simultaneïtat i successió de diferents moments històrics, culturals, socials i en el medi natural on les societats es desenvolupen.
7.3 Mostrar curiositat per la vida quotidiana de les persones al llarg del temps.	7.3 Conèixer els trets de les diferents societats al llarg del temps i el paper que les persones han desenvolupat en la història.	7.3 Relacionar les diferents èpoques de la història i identificar les accions i fets humans més destacats valorant els canvis que han provocat.

Els elements i esdeveniments de cada societat són l'expressió de la complexitat de les relacions econòmiques, socials i polítiques, així com dels valors, creences i idees que les sustenten, però també de les seves múltiples identitats, del talent dels seus integrants, i de les relacions amb altres cultures. La investigació i la contextualització d'esdeveniments rellevants, des d'un punt de vista històric és fonamental per a que l'alumnat compregui, establint relacions de causalitat, simultaneïtat i successió entre ells, i identificant els aspectes dinàmics i els més estables, la manera com contribueix el passat en la configuració del present. Aquesta xarxa dinàmica d'interaccions és el rerefons de tot valor crític i interpretació del passat.

Conèixer els trets de les diferents societats al llarg del temps i el paper que hi han exercit les persones com a protagonistes individuals i col·lectius de la història, ha de servir a l'alumnat per relacionar les diferents èpoques i identificar les accions i fets més destacats a cadascuna, adquirint una comprensió més gran i millor de si mateix, de les seves relacions amb els altres i amb l'entorn, i adoptar una actitud objectiva i analítica pel que fa a l'actualitat i per assumir un compromís responsable i conscient pel que fa als reptes del futur

Competència específica 8.

Reconèixer, valorar i defensar la diversitat i la igualtat de gènere reflexionant sobre qüestions ètiques i mostrant empatia i respecte, per tal de construir una societat diversa, equitativa i contribuir al benestar individual i col·lectiu i a la consecució dels valors dels drets humans.

Criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
8.1. Mostrar actituds que fomenten l'equitat, la igualtat de gènere i les conductes no sexistes reconeixent models positius en l'entorn pròxim.	8.1. Promoure actituds d'equitat, igualtat de gènere i conductes no sexistes, analitzant i contrastant diferents models en la nostra societat.	8.1. Posicionar-se críticament cap a actituds d'equitat, igualtat de gènere i conductes no sexistes, analitzant i contrastant diferents models en la nostra societat.
8.2. Promoure actituds d'equitat, igualtat de gènere i conductes no sexistes, detectant i contrastant diferents models en l'entorn pròxim.	8.2. Contribuir al benestar individual i col·lectiu de la societat, amb accions que fomenten l'equitat, la igualtat de gènere i les conductes no sexistes reconeixent models positius al llarg de la història.	8.2 Actuar per a la igualtat efectiva de les persones i desmuntar estereotips i rols en tots els àmbits.
8.3. Reconèixer les manifestacions i la diversitat cultural des d'una perspectiva de gènere.	8.3. Valorar les manifestacions i la diversitat cultural i relacionar-les amb qui les ha creat des d'una perspectiva de gènere.	8.3. Valorar les manifestacions culturals i relacionar-les amb qui les ha creat i la seva època, per interpretar les diverses cosmovisions i la seva finalitat.

L'alumnat ha d'adquirir comportaments i actituds basades en el respecte, la tolerància i l'empatia, per incloure la diversitat i la igualtat de gènere com un eix de riquesa i de transformació global. Tots aquests comportaments i valors s'han de desplegar a l'entorn familiar i social de l'alumnat, a través de l'exercici d'una ciutadania activa, responsable i compromesa amb la igualtat entre dones i homes.

Atenint-nos a la realitat de les societats contemporànies hem de vetllar per tal que l'alumnat superi els estereotips de gènere i contribueixi a promoure una societat igualitària des de la perspectiva dels valors dels drets humans.

Competència específica 9.

Participar de la vida social de manera eficaç i constructiva respectant i aprofundint en el desenvolupament dels drets humans i dels infants i de les minories, per tal d'aconseguir una ciutadania activa, responsable i implicada.

Criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
9.1 Participar de l'entorn social i de la comunitat escolar, de manera assertiva i constructiva, amb responsabilitat, utilitzant un llenguatge inclusiu i no violent.	9.1 Participar dins de la comunitat escolar i la vida social realitzant activitats, assumint responsabilitats i establint acords de forma dialogada i democràtica, emprant un llenguatge inclusiu i no violent.	9.1 Participar activament dins la comunitat escolar, la vida social i l'entorn, assumint responsabilitats, establint acords i presentant propostes de millora de la vida a centre, des de l'exercici dels principis democràtics, que emanen dels

<p>9.2. Respectar a les persones, valorant la seva diversitat i riquesa, i apreciand-la com a font d'aprenentatge.</p> <p>9.3 Conèixer i interioritzar normes bàsiques de circulació, com a vianants i usuaris dels mitjans de locomoció implicats en el desenvolupament sostenible de la mobilitat de les persones.</p>	<p>9.2 Contribuir al benestar individual i col·lectiu de la societat, analitzant la importància demogràfica, cultural i econòmica de les migracions en l'actualitat, valorant la diversitat i mostrant empatia i respecte per les cultures.</p> <p>9.3. Prendre decisions responsables com a vianants i usuaris dels mitjans de locomoció, de la importància de la mobilitat sostenible de les persones, coneixent les normes i els senyals de trànsit fent-ne un bon ús.</p>	<p>drets humans i dels infants i de les minories.</p> <p>9.2 Contribuir al benestar individual i col·lectiu i a l'assoliment dels valors de la integració europea a través del coneixement dels processos geogràfics, històrics i culturals que han conformat la societat actual, valorant la diversitat cultural, i mostrant empatia i respecte per les minories.</p>
--	---	--

La societat demana una ciutadania implicada i crítica que participi de manera activa tant en l'àmbit escolar com en altres activitats per afavorir en el benestar de la comunitat. En aquest marc de convivència, l'alumnat ha de prendre consciència de la importància de les normes de conducta social, juntament amb els principis i els valors, que impliquen l'exercici d'una ciutadania responsable a favor de la dignitat humana, la llibertat, la igualtat, l'Estat de Dret i el respecte dels drets humans i de les minories. L'adopció expressa de valors com la justícia, la solidaritat i la igualtat entre persones preparen l'alumnat per afrontar els reptes i els desafiaments del segle XXI.

La interconnexió mundial, els processos d'integració cultural i els moviments migratoris connecten amb la realitat múltiple i diversa, que cal fer front des dels principis d'equitat, de respecte als drets humans i dels infants, per prevenir prejudicis i actituds discriminatòries i afavorir la integració i la cohesió social.

Competència específica 10.

Valorar el funcionament de les administracions públiques, a partir dels principis i els valors que es desprenen de l'ordenament jurídic que regula la nostra convivència, per protegir els drets civils i polítics i generar interaccions respectuoses i equitatives promovent la resolució pacífica i dialogada dels conflictes.

Criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
<p>10.1. Identificar institucions properes, assenyalant i valorant les funcions desenvolupades que promouen una bona convivència.</p>	<p>10.1. Conèixer els òrgans de govern de diferents institucions municipals, i valorar els seus mecanismes de funcionament per a la participació ciutadana i democràtica.</p>	<p>10.1 Identificar i analitzar el funcionament dels òrgans de govern de les comunitats autònomes, de l'Estat Espanyol i de la Unió Europea, valorant les seves accions en la gestió</p>

10.2 Conèixer els propis drets i deures per promoure la cohesió social i els valors de la cultura de la pau.	10.2 Actuar en defensa dels drets i deures propis i dels altres per promoure la cohesió social i els valors de la cultura de la pau.	dels serveis públics per la ciutadania. 10.2 Actuar per protegir els drets i deures propis i dels altres, reconèixer conductes no favorables i reaccionar en conseqüència per promoure la cohesió social i els valors de cultura de la pau.
--	--	--

L'anàlisi comparativa entre diferents societats i territoris al món mostra la coexistència de diferents formes d'organització social i política derivades de diversos factors geogràfics, econòmics i culturals. Comprendre i donar valor al funcionament d'una societat a partir de les administracions públiques és fonamental per a l'educació ciutadana. En aquest sentit, l'alumnat ha de ser capaç de respondre amb certesa a la distribució de drets i responsabilitats entre les persones de manera igualitària i dialogada, desenvolupant habilitats de comunicació, escolta activa, pensament crític i de resolució pacífica de conflictes.

Sabers

Els sabers, entesos com el conjunt de coneixements, destreses, valors i actituds, es formulen amb relació a contextos on es pot desenvolupar el seu aprenentatge competencial. Els i les docents poden incorporar contextos alternatius si ho consideren pertinent.

Per tal de facilitar els aprenentatges i el desenvolupament de les competències específiques corresponents, el professorat pot valorar la possibilitat d'organitzar els sabers de l'àrea o de les diferents àrees coordinades en un àmbit, a partir de situacions.

Les situacions permeten programar el curs de qualsevol nivell, àrea o àmbit a partir d'una col·lecció o seqüència de reptes, contextos, circumstàncies del món real, dels quals deriven preguntes que cal contestar i que entrellacen els sabers, és a dir, els coneixements, les destreses, els valors i les actituds amb les capacitats que sustenten l'enfocament competencial dels aprenentatges. Això modifica la planificació habitual d'adquisició de sabers i competències basada en la lògica acadèmica pròpia de les àrees de coneixement o matèries, plasmada en la seqüència tradicional dels temes disciplinaris. Es pretén acostar-se a la lògica de l'aprenent per donar sentit als seus aprenentatges basant-se en la seqüència de contextos rellevants plasmats en les situacions.

Primer i segon cursos

Cultura científica

- Iniciació a l'activitat científica
- Selecció de tècniques d'indagació adequades (observació, formulació de preguntes i prediccions, planificació i realització d'experiments, mesura, cerca de patrons, comunicació...) a les necessitats de la investigació.
- Utilització d'instruments i dispositius apropiats per l'observació i la mesura d'acord amb les necessitats de les diferents preguntes, problemes i investigacions plantejades.
- Construcció i ús del vocabulari científic relacionat amb les diferents investigacions i temàtiques plantejades.

- Valoració dels coneixements científics com a mitjà per entendre els fets i fenòmens de l'entorn natural i de la vida quotidiana.

- Reconeixement de la ciència i la tecnologia com a activitats humanes, similituds i diferències en les professions relacionades amb la ciència i la tecnologia des d'una perspectiva de gènere.

- La vida al nostre planeta

- Comprensió dels aspectes bàsics de les funcions vitals dels éssers vius des d'una perspectiva integrada: obtenció d'energia, relació amb l'entorn i perpetuació de l'espècie, per distingir-los dels objectes inerts.

- Identificació dels nutrients, l'aigua i l'aire com les substàncies imprescindibles per a la vida.

- Anàlisi de les adaptacions dels éssers vius a l'hàbitat per tal de classificar-los segons les característiques observables.

- Valoració de les relacions entre els éssers humans, els animals i les plantes per aplicar normes de cura i respecte als éssers vius i a l'entorn en què viuen.

- Identificació i ús d'hàbits saludables relacionats amb el benestar físic de l'ésser humà: higiene, alimentació variada i equilibrada, exercici físic, descans i cura del propi cos per prevenir possibles malalties.

- Identificació i ús d'hàbits saludables relacionats amb el benestar emocional i social: estratègies d'identificació de les pròpies emocions per respectar i acceptar la diversitat present a l'aula i a l'entorn proper.

- Matèria, forces i energia

- Reconeixement de la llum i el so com a formes d'energia que es poden percebre i de les seves propietats descobrint i experimentant el seu funcionament i ús en situacions de la vida quotidiana.

- Distinció dels materials, les seves característiques, propietats i procedència en objectes de la vida quotidiana per justificar el seu ús.

- Interpretació dels canvis d'estat de la matèria en interaccionar amb la calor per explicar fenòmens naturals.

- Comprensió de l'efecte de les forces de càrrega sobre estructures construïdes amb materials d'ús comú amb diferents seccions i geometria, per construir estructures resistents, estables i útils.

Tecnologia i digitalització

- Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge

- Ús de les funcionalitats dels dispositius i recursos digitals d'aprenentatge d'acord amb les necessitats del context educatiu (cerca d'informació, representació del coneixement, creació de continguts digitals...).

- Utilització de recursos digitals de forma segura per compartir contextos d'aprenentatge a través de la comunicació amb persones o entitats.

- Projectes de disseny i pensament computacional

- Identificació de les fases del pensament computacional en reptes simples: aplicació d'ordres i seqüències bàsiques per la resolució d'un problema senzill.

- Aplicació de manera guiada i col·laborativa de les fases del projecte de disseny: empatitza, defineix, idea, prototipa i avalua.

- Utilització de materials, objectes, eines i recursos analògics i digitals (plataformes digitals d'iniciació a la programació, robòtica educativa...) adequats per a la consecució del projecte.
- Aplicació d'estratègies bàsiques pel treball en equip.

Societats i territoris

- Reptes del món actual

- Percepció dels elements, moviments i dinàmiques de La Terra a l'Univers, recollint dades per interpretar les seqüències temporals i els canvis estacionals en la vida diària i en l'entorn.
- Apreciació de les diferències i semblances en els elements geològics que constitueixen l'entorn proper per entendre les dinàmiques que es produeixen i els seus efectes en la vida quotidiana.
- Creació guiada d'itineraris, trajectes, desplaçaments i viatges utilitzant el pensament espacial i temporal i les interaccions amb el medi.
- Observació dels fenòmens atmosfèrics fent un registre de dades per determinar alguna regularitat i valorar la repercussió en els cicles biològics i en la vida diària.
- Introducció als objectius de desenvolupament sostenible a partir de l'anàlisi de problemes i de les accions quotidianes.
- Identificació i anàlisi dels rols de gènere en l'entorn proper per fomentar conductes no sexistes.

- Lliçons del passat

- Reflexió sobre els pas i la mesura del temps en el cicle vital i les relacions intergeneracionals des del present cap al passat per entendre els canvis en els fets i esdeveniments quotidians.
- Ús de recursos i mitjans analògics i digitals, de les fonts orals, i de la memòria col·lectiva per conèixer la història local i la biografia familiar.
- Iniciació a la investigació i als mètodes de treball per a la realització de projectes, que analitzin fets, esdeveniments i temes de rellevància personal per explicar la seva història.
- Coneixement del patrimoni material i immaterial de la seva localitat per a valorar-lo i preservar-lo.

- Alfabetització cívica

- Valoració de la diversitat familiar com a element on aprofundir en els drets de les persones i els valors dels drets humans.
- Adquisició de compromisos de participació i acceptació de normes en l'entorn familiar, veïnal i escolar, per la prevenció, gestió i resolució dialogada de conflictes.
- Reconeixement d'identitat i diversitat cultural: l'existència de realitats diferents i aproximació a les diferents ètnic-cultures presents en l'entorn, per afavorir la integració i rebutjar les actituds discriminatòries tot afavorint la cultura de pau i no-violència.
- Identificació de les principals activitats professionals i laborals d'homes i dones del seu entorn, valorant l'ocupació i el treball per entendre els agents econòmics i els drets laborals des d'una perspectiva de gènere.
- Identificació de les normes bàsiques en els desplaçaments com a vianants i usuaris dels mitjans de transport, per afavorir una mobilitat sostenible i segura.

- Consciència ecosocial

- Coneixement de l'entorn, dels paisatges naturals, dels humanitzats i dels seus elements, i estudi de les accions per a la conservació, millora i sostenibilitat dels béns comuns.
- Comprensió de la relació del cicle natural i humà de l'aigua, per aconseguir un ús sostenible del recurs.
- Reconeixement d'actuacions responsables orientades a la reducció, reutilització i reciclatge de residus en l'entorn proper.

Tercer i quart cursos

Cultura científica

- Iniciació a l'activitat científica

- Selecció de tècniques d'indagació (observacions, identificació i classificació, formulació de preguntes i prediccions, planificació i realització d'experiments i recerques, cerca de patrons, creació de models, investigació a través de la cerca d'informació i de dades, experiments amb control de variables, comunicació dels resultats...) adequades a les necessitats de la investigació.
- Utilització d'instruments i dispositius (analògics i digitals) apropiats per l'observació i la mesura precises d'acord amb les necessitats de les diferents preguntes, problemes i investigacions.
- Construcció i ús del vocabulari científic relacionat amb les diferents investigacions i temàtiques estudiades.
- Reconeixement dels avenços en el passat i en el present relacionats amb la ciència i la tecnologia que contribueixen a transformar la nostra societat tot mostrant models des d'una perspectiva de gènere.
- Valoració de l'ús de la ciència i la tecnologia per ajudar a comprendre les causes de les pròpies accions, prendre decisions raonades i executar tasques de forma més eficient.

- La vida al nostre planeta

- Estudi i anàlisi de les característiques dels diferents ecosistemes com espais, on els factors abiòtics i biòtics es mantenen en equilibri per tal d'entendre i prendre bones decisions respecte a l'ús dels recursos naturals del planeta.
- Identificació de les característiques pròpies de les plantes i els animals que permeten la classificació i diferenciació en subgrups relacionats amb la capacitat adaptativa al medi: obtenció d'energia, relació amb l'entorn i perpetuació l'espècie.
- Comprensió els aspectes bàsics de les funcions vitals de l'ésser humà des d'una perspectiva integrada: obtenció d'energia, relació amb l'entorn i perpetuació de l'espècie.
- Aplicació de pautes per una alimentació saludable: menús saludables i equilibrats, importància del cistell de la compra i de l'etiquetatge dels productes alimentaris per conèixer els nutrients i el suport energètic i així prendre decisions raonades.
- Identificació i ús d'hàbits saludables relacionats amb el benestar emocional i social: estratègies d'identificació i gestió de les pròpies emocions per respectar i acceptar la diversitat present a l'aula i a la societat.

- Matèria, forces i energia

- Reconeixement de les diferents fonts i formes de producció de calor, les interaccions amb diferents materials (conductors i aïllants) i la utilització d'instruments de mesura per aplicar aquests coneixements en la prevenció de riscos a la vida quotidiana.
- Identificació i anàlisi de les propietats de l'aigua a partir de l'experimentació per entendre el seu paper vital en el medi i la necessitat de fer-ne un ús responsable.
- Separació, mitjançant diferents mètodes, de mesclures heterogènies, distingint aquestes de les mesclures homogènies i de substàncies pures identificant-les en el medi ambient.
- Anàlisi de les forces de contacte i distància per entendre el seu efecte sobre els objectes, en funció de la seva mida, massa i forma i la interacció entre ells.
- Comprensió de les propietats de les màquines simples i els seus efectes sobre les forces per establir relacions amb la natura i usos en la vida quotidiana.

Tecnologia i digitalització

- Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge
 - Selecció i utilització de dispositius i recursos digitals d'acord amb les necessitats del context educatiu
 - Utilització de les funcionalitats dels dispositius i recursos digitals d'aprenentatge (cerca d'informació, representació del coneixement, creació de continguts digitals...).
 - Aplicació guiada d'estratègies de cerca, fent valoració, discriminació, selecció i organització de les informacions més segures i eficients.
 - Utilització de les normes bàsiques de seguretat, protecció i privacitat per a navegar per Internet i per protegir l'entorn personal d'aprenentatge (contrasenyes segures, identitat digital...).
 - Aplicació de les regles bàsiques d'etiqueta digital, cortesia i respecte en establir comunicació digital amb altres persones.
 - Projectes de disseny i pensament computacional
 - Identificació i aplicació de les fases del pensament computacional en reptes simples: descomposició d'un repte en parts més senzilles, reconeixement de patrons i elaboració de seqüències per la resolució del problema o la creació d'un producte.
 - Identificació i aplicació de les fases del projecte de disseny: empatitza, defineix, idea, prototipa i avalua per donar resposta a una necessitat concreta.
 - Utilització de materials, d'eines i recursos adequats per a la consecució del projecte.
 - Selecció i utilització de materials, objectes, eines i recursos analògics i digitals (plataformes digitals de programació per blocs, robòtica educativa, sensors...) adequats en la consecució del projecte.
 - Aplicació de tècniques cooperatives pel treball en equip i estratègies per a la gestió de conflictes i promoció de conductes empàtiques i inclusives també en entorns digitals.

Societats i territoris

- Reptes del món actual
 - Relacions entre els diferents elements que componen l'Univers i les seves dinàmiques per interpretar fenòmens físics que afecten la Terra i repercuteixen en la vida diària i l'entorn.
 - Representació de l'espai i de la terra en mapes i plànols a diferents escales emprant, entre altres, els recursos digitals. Utilització de diferents tècniques analògiques i digitals i

estratègies d'orientació, a partir de l'observació dels elements del medi en la localització espacial.

- Interacció entre la superfície terrestre i els agents externs (aigua, vent, éssers vius...) per entendre com canvien els paisatges en els diferents territoris al llarg del temps i anàlisi de la influència de l'activitat humana.

- Anàlisi i registre de les dades meteorològiques a partir de la representació gràfica i visual i la utilització de les tecnologies de la informació geogràfica per entendre fenòmens i fer prediccions.

- L'organització territorial de Catalunya, Espanya i Europa, estudi de les variables que influeixen en l'ocupació i distribució de la població en l'espai fent representacions gràfiques i cartogràfiques que posin de manifest els principals problemes i reptes demogràfics.

- Comprensió del pas de la supervivència, economia de subsistència, a la sobreproducció, economia de consum global, analitzant les activitats productives, el valor, el control dels diners i mitjans de pagament per tendir a la igualtat social i garantir l'accés universal als recursos com a resposta a les problemàtiques subjacents als objectius de desenvolupament sostenible.

- Identificació dels rols i els estereotips relacionats amb el gènere en diferents contextos com la publicitat, pel·lícules, etc. i fer actuacions per eliminar conductes sexistes i tendir a la igualtat de gènere.

- Lliçons del passat

- Ubicació i relació de fets i esdeveniments de l'entorn proper en eixos cronològics, digitals i analògics, per entendre el temps històric.

- Classificació i ús de les fonts històriques: orals, escrites i patrimonials, com a via per a l'anàlisi dels canvis i les continuïtats a la localitat al llarg de la història.

- Ús de la investigació i als mètodes de treball científic per a la realització de projectes, que analitzin fets, esdeveniments de la localitat amb perspectiva històrica, contextualitzant-los a l'època corresponent (Prehistòria i Edat Antiga), de la vida quotidiana de l'entorn.

- Interpretació de les accions de les persones com a subjectes en la història, dels diferents grups socials, relacions, conflictes, creences i condicionants per entendre que el present és el resultat de les accions del passat.

- Coneixement de les expressions culturals i artístiques de l'entorn per a comprendre l'època en què va ser creat com a resultat d'una manera d'entendre el món en el seu context temporal.

- Coneixement del patrimoni natural i cultural per valorar-lo i preservar-lo.

- Alfabetització cívica

- Aplicació de compromisos i normes per a la vida en societat per promoure una ciutadania que busqui una sortida als conflictes de forma pacífica i dialogada.

- Identificació i valoració dels costums, tradicions i manifestacions ètnic-culturals de l'entorn, mostrant respecte per la diversitat cultural que conviu entorn de la cohesió social per afavorir la cultura de pau i no-violència.

- Identificació de l'estructura administrativa de l'Estat a partir de l'anàlisi de les principals institucions i entitats de l'entorn local, regional i nacional i els serveis que presten per entendre l'organització social.

- Identificació de les normes de circulació, senyals i marques viàries, per afavorir una mobilitat segura com a vianants i usuaris dels mitjans de transport col·lectius o personals.

- **Consciència ecosocial**

- Introducció a les causes i conseqüències del canvi climàtic, i el seu impacte en els paisatges de la Terra identificant alhora, mesures de mitigació relacionades amb l'activitat de les persones.

- Coneixement de com l'activitat humana actua en la transformació i la degradació dels ecosistemes naturals per aportar mesures de conservació i protecció presents i futures.

- Desenvolupament d'actituds de consum responsable dels recursos naturals i de les fonts d'energia, en diverses facetes de la vida.

- Esmert i ús dels hàbits de consum responsable, els avantatges dels productes de proximitats i la defensa dels drets com a consumidor.

Cinquè i sisè cursos

Cultura científica

- **Iniciació a l'activitat científica**

- Selecció de tècniques d'indagació (observacions, formulació de preguntes i prediccions, planificació i realització d'experiments i recerques, creació de models, investigació a través de la cerca d'informació i de dades, comunicació dels resultats) adequades a les necessitats de la investigació

- Utilització d'instruments i dispositius (analògics i digitals) apropiat per l'observació i la mesura precises d'acord amb les necessitats de les diferents preguntes, problemes i investigacions.

- Construcció i ús del vocabulari científic relacionat amb les diferents investigacions i temàtiques estudiades.

- Reconeixement de la ciència, la tecnologia, l'enginyeria i les matemàtiques com a activitats humanes, les professions relacionades amb aquests camps de coneixement en l'actualitat des d'una perspectiva de gènere.

- Valoració de l'ús de la ciència, la tecnologia, les matemàtiques, i l'enginyeria per a comprendre les causes de les accions pròpies i col·lectives i prendre decisions raonades.

- **La vida al nostre planeta**

- Estudi del cicle de la matèria i del flux d'energia en els ecosistemes, reconeixement de les xarxes de relacions entre productors, herbívors, carnívors i descomponedors, per comprendre les dinàmiques de les poblacions.

- Entesa dels aspectes bàsics de les funcions vitals de l'ésser humà des d'una perspectiva integrada: obtenció d'energia, relació amb l'entorn i perpetuació de l'espècie.

- Coneixença dels canvis físics, emocionals i socials que comporta la pubertat i l'adolescència per acceptar-los de forma positiva tant en un mateix com d'altri

- Aplicació de pautes que fomenten una salut emocional i social adequada: higiene de la son, gestió de l'oci del lleure, ús adequat de dispositius digitals i estratègies pel foment de relacions socials saludables.

- **Matèria, forces i energia**

- Experimentació amb la flotabilitat dels objectes, investigant la relació entre massa i volum utilitzant instruments de mesura per construir el concepte de densitat i aplicar-ho a situacions quotidianes.

- Experimentació amb els canvis reversibles i irreversibles que afecten la matèria des d'un estat inicial a un final per reconèixer els processos i transformació que passen a la matèria en situacions properes a l'alumnat.

-Comprensió del funcionament de l'energia elèctrica amb relació a les fonts, les transformacions i la transferència, a través de l'experimentació de circuits elèctrics i estructures robotitzades, presents en l'entorn quotidià.

-Anàlisi de les diferents fonts d'energia i la seva influència en la contribució al desenvolupament sostenible de la societat.

- Identificació dels principis bàsics de l'aerodinàmica, indagant amb les propietats de l'aire, i la interacció amb objectes de diferents formes mides i materials per entendre les forces implicades en el vol.

Tecnologia i digitalització

- Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge

- Selecció i utilització de dispositius i recursos de digitals d'acord amb les necessitats del context educatiu.

- Aplicació d'estratègies avançades per a la planificació i la cerca d'informació (processos de millora de cerca, operadors lògics, etc.) fent valoració, discriminació, selecció i organització de les informacions més segures, eficients i respectuoses amb la propietat intel·lectual.

- Domini de les regles bàsiques de recollida, emmagatzematge, organització i representació de dades per facilitar la comprensió i anàlisi

- Utilització de les normes bàsiques de seguretat, protecció i privacitat per a navegar per Internet i per protegir l'entorn personal d'aprenentatge (contrasenyes segures, identitat digital...)

- Compliment de les regles bàsiques de seguretat, protecció de privadesa per navegar per Internet i per protegir l'entorn personal d'aprenentatge (contrasenyes segures, identitat digital...) i integració de les eines bàsiques d'etiqueta digital, cortesia i respecte en establir comunicació digital amb altres persones.

- Projectes de disseny i pensament computacional

- Aplicació de les fases del pensament computacional en reptes complexos: descomposició del repte en parts més senzilles, reconeixement de patrons i elaboració de seqüències per la resolució del problema o la creació d'un producte.

- Planificació i aplicació de les fases del projecte de disseny: empatitza, defineix, idea, prototipa i avalua per donar resposta a una necessitat concreta.

- Selecció i utilització de materials, objectes, eines (simuladors, editors de programació per blocs) i recursos analògics i digitals (senyors i actuadors, programes de disseny 2D i 3D...) adequats per la consecució del projecte.

- Utilització d'estratègies de resolució de problemes en situacions d'incertesa: adaptació i canvi d'estratègia quan calgui, valoració de l'error propi i dels altres com a oportunitat d'aprenentatge en el desenvolupament cooperatiu del projecte.

Societats i territoris

- Reptes del món actual

- Anàlisi crítica d'accions humanes a la Terra i l'Univers com l'exploració, la contaminació espacial i lumínica per poder desenvolupar un criteri per actuar en conseqüència.

- Anàlisi de la Terra com a sistema, relacionant els elements que la conformen, les interaccions entre ells i els canvis que aquestes provoquen en la vida quotidiana i en l'entorn.
- Introducció a la dinàmica atmosfèrica i les grans àrees climàtiques per relacionar la distribució dels ecosistemes i paisatges.
- Coneixement de la diversitat geogràfica de Catalunya, d'Espanya i d'Europa. Representació gràfica, visual i cartogràfica a través de mitjans i recursos analògics i digitals usant les Tecnologies de la Informació Geogràfica.
- Utilització de les principals variables demogràfiques i la seva representació gràfica que permeten analitzar els comportaments de la població i la seva evolució, els moviments migratoris, l'apreciació de la diversitat cultural i el contrast entre zones urbanes i despoblació rural.
- Identificació dels fonaments i principis per a l'organització política i gestió del territori de l'Estat espanyol adequats per afavorir la participació social i ciutadana i la possibilitat de l'exercici d'una ciutadania activa.
- Valoració dels efectes de l'economia global en la consecució dels objectius de desenvolupament sostenible.
- Anàlisi crítica dels estereotips i rols en els àmbits acadèmic, professional, social i cultural actuant per la igualtat efectiva de gènere i l'eliminació de conductes sexistes.
 - Lliçons del passat
- Ubicació i relació de fets i esdeveniments de les grans etapes històriques en eixos cronològics, digitals i analògics, per entendre el temps històric.
- Anàlisi de diferents fonts històriques: orals, escrites i patrimonials per interpretar les accions individuals i col·lectives, de fets i esdeveniments rellevants de la història
- Ús de la investigació per a la realització de projectes, que analitzin fets, esdeveniments i temes de rellevància actual amb perspectiva històrica, contextualitzant-los a l'època Medieval, Moderna i Contemporània.
- Reflexió sobre el paper dels invisibles (dones, infants, pobres...) a la història per entendre els principals moviments en defensa dels seus drets, la situació actual i els reptes de futur.
- Anàlisi multicausal del procés d'instauració de la democràcia de l'Estat Espanyol, amb l'aprovació de la Constitució de 1978, per entendre les fórmules per a la participació de la ciutadania en la vida pública.
- Interpretació i anàlisi de les expressions artístiques i culturals contemporànies i de la seva evolució per valorar la funció de l'art i la cultura al món actual.
- Valoració del patrimoni natural i cultural com un bé i un recurs per fer-ne ús des de la cura i la seva conservació.
 - Alfabetització cívica
- Valoració de la diversitat d'identitats, ètnic-cultural i llengües de l'Estat Espanyol, per afavorir una ciutadania més implicada en la defensa de les minories.
- Identificació dels principis i valors dels drets humans i del nen i la Constitució espanyola, drets i deures de la ciutadania, per valorar la contribució de l'Estat i les seves institucions a la pau, la seguretat i la cooperació internacional per al desenvolupament.
- Aplicació de la cultura de pau i no-violència i ús del pensament crític com a eina per a l'anàlisi dels conflictes d'interessos.

- Reconeixement de l'organització política, les principals entitats polítiques i administratives de l'entorn local, autonòmic i nacional a l'Estat Espanyol i els sistemes de representació i de participació política, per promoure i protegir els drets civils i polítics.

- Distinció de les principals institucions de l'Estat Espanyol i de la Unió Europea, dels seus valors i de les seves funcions, els seus àmbits d'acció i la seva repercussió en l'entorn, en la cohesió social i en els valors de cultura de la pau.

- Consciència ecosocial

- Identificació i anàlisi de les causes i conseqüències del canvi climàtic, a escala local i global proposant mesures de mitigació i adaptació.

- Anàlisi de l'empremta ecològica en diferents parts del món i interpretació les interrelacions entre les persones, l'economia i la natura amb criteri d'ecodependència.

- Coneixement dels recursos limitats que ofereix el planeta, l'explotació que se'n fa i l'esgotament d'aquests.

- L'activitat econòmica i la distribució de la riquesa com a font de les desigualtats socials i regionals en el món.

- Valoració d'actuacions que contribueixen a la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.

- Coneixement del valor social dels impostos en relació amb els drets i deures de la ciutadania.

- Estudi del funcionament dels mercats (de béns i serveis, financer i laboral) analitzant la responsabilitat ambiental i social de les empreses, de les cooperatives, l'economia verda i el consum responsable i de productes de proximitat.

Educació física

L'educació física a l'etapa de l'educació primària ha de contribuir al desenvolupament integral de l'alumnat emprant com a mitjà prioritari i fonamental el cos i el moviment.

Això implica donar resposta a una sèrie de reptes que estan relacionats amb el coneixement i domini del propi cos en moviment que permeti articular els diferents components que intervenen en la realització de qualsevol tipus d'activitat física, l'adopció d'un estil de vida actiu i saludable, la capacitat de relacionar-se satisfactòriament amb les altres persones per mitjà del joc i de l'expressivitat del cos, l'ocupació del temps de lleure a través de la pràctica d'activitats físiques que siguin sostenibles per combatre el sedentarisme o la consolidació d'eines de gestió emocional, valors cívics i habilitats socials necessàries per convida en societat.

Tots aquests reptes contribueixen a construir i consolidar una sèrie de competències que utilitzen el cos i el moviment com a instruments d'aprenentatge, però que van molt més enllà del que és motriu per a bastir un veritable desenvolupament integral de l'alumnat, incorporant tot un seguit d'aprenentatges que han de perdurar al llarg de la vida.

I tot això s'ha de fer a través d'un clima afectiu de grup centrat en els aprenentatges, però que a la vegada aconsegeixi que l'alumnat gaudeixi, que tingui una actitud favorable, que estigui motivat i interessat per esforçar-se, per aprendre, per participar i per col·laborar amb els altres. Aquest fet constituirà un facilitador dels progressos educatius i contribuirà a obtenir millors resultats en els aprenentatges de l'alumnat.

Les competències establertes al perfil competencial de sortida de l'alumnat a l'acabament de l'educació bàsica, en la seva adequació a l'etapa de l'educació primària, juntament amb els objectius generals de l'etapa són el marc de concreció per a definir les competències específiques de l'àrea. Les competències específiques de l'àrea són el referent a seguir per desenvolupar una educació física significativa, competencial, innovadora i alineada amb les necessitats actuals de la societat.

Les competències específiques de l'àrea d'educació física a l'etapa de l'educació primària donen continuïtat als aprenentatges adquirits per l'alumnat a l'etapa de l'educació infantil. El descobriment i l'exploració de la corporalitat que es desenvolupen des de l'enfocament de la psicomotricitat donen pas a un tractament més precís i en profunditat del cos.

El cos i el moviment, a partir de l'articulació de les capacitats perceptivomotrius, juntament amb les habilitats motrius bàsiques i específiques s'han de desenvolupar a través de situacions motrius riques pel que fa a la motricitat, de tipologia diversa, amb diferents variants i lògiques internes, amb objectius variats i en contextos de certesa i incertesa. Han de ser fites que cadascú pugui assolir, tenint en compte el seu punt de partida, les seves potencialitats i les seves motivacions. S'han de dissenyar de manera que siguin de dificultat variable i prou obertes i flexibles per permetre diferents solucions i maneres diverses de donar-hi resposta de tal manera que cadascú pugui adaptar-les a les seves característiques.

L'establiment dels fonaments per a l'adquisició d'un estil de vida actiu i saludable que contribueixi al benestar físic, mental i social en aquesta etapa ha de permetre a l'alumnat arribar a consolidar hàbits en l'etapa de l'educació secundària per incorporar-los posteriorment al llarg de la seva vida adulta. La conscienciació de la necessitat de seguir un estil de vida actiu i saludable i de conèixer els seus beneficis també implica, per contraposició, el fet d'haver de ser capaç de reconèixer i rebutjar altres hàbits i conductes de risc socialment estesos, que en lloc de produir beneficis per a la salut li són perjudicials.

La utilització de les activitats motrius, el joc en totes les seves variants i tipologies i la capacitat d'expressió i comunicació corporal d'una manera satisfactòria han d'esdevenir instruments per afavorir l'autoconeixement i la consolidació d'una autoimatge positiva que pugui fer front a possibles opinions negatives en relació amb la pròpia identitat. Tanmateix, també han de ser eines que puguin servir per a aprofundir en la comprensió i coneixement de les altres persones, estimulant les relacions interpersonals positives, de tal manera que l'alumnat disposi de més eines per a la participació en la vida col·lectiva, la convivència es vegi reforçada i s'afavoreixi la creació d'un entorn més just i tolerant.

Per arribar a utilitzar l'entorn com a espai de trobada per a la pràctica d'activitats físiques individuals i col·lectives saludables i sostenibles és necessari proporcionar a l'alumnat una base de sabers relacionats amb el seu barri, poble o ciutat i el medi natural, tot identificant i donant a conèixer activitats i espais que permetin complementar les tipologies d'activitats que es donen en contextos escolars i que es puguin practicar i fer-ne ús dins i fora de l'horari lectiu, fomentant i promovent la seva pràctica i utilització. I tot això de manera sostenible en relació amb els mitjans i recursos emprats i respectuosa amb el medi on es duguin a terme.

Per abordar exitosament les nombroses situacions motrius a les que haurà de donar resposta l'alumnat al llarg de la seva vida cal ajudar-lo a desenvolupar de manera integral capacitats motrius, cognitives, afectives, motivacionals, de relacions interpersonals i d'inserció social. L'alumnat també ha d'aprendre a gestionar les seves emocions i comprendre les de les altres persones, autoregular el seu comportament i emprar habilitats socials en contextos de pràctica motriu.

L'avaluació ha de ser contínua, formadora, formativa i compartida i amb una funció reguladora orientada a afavorir l'aprenentatge, la competència i el desenvolupament de l'alumnat. Per aconseguir que l'avaluació sigui útil per aprendre cal donar protagonisme a tots els agents que hi intervenen a través de l'autoavaluació, la coavaluació i l'heteroavaluació així com utilitzar instruments d'avaluació de tipologia diversa i que siguin fiables.

Els criteris d'avaluació són el referent per a dur a terme el procés d'avaluació, en concretar el desenvolupament de les competències específiques de l'àrea. La relació que s'estableix entre els criteris d'avaluació i els sabers permet integrar i contextualitzar l'avaluació en el sí de les situacions d'aprenentatge que es vagin plantejant al llarg de les diferents unitats didàctiques o projectes de l'etapa.

Les unitats didàctiques o projectes han d'integrar de forma planificada els elements orientats a l'adquisició de les competències específiques com ara opcions metodològiques actives en les que l'alumnat sigui protagonista del seu aprenentatge, estratègies organitzatives i de gestió de grup que afavoreixin l'autoestima i un clima afectiu de grup i tipologia variada i intencionalitat clara de les activitats plantejades.

També és important tenir en compte el foment de les relacions interpersonals, l'aprofitament d'espais i materials en oportunitats d'aprenentatge i la transferència dels aprenentatges adquirits a altres contextos que permetin comprovar la seva pertinença i el valor del que s'ha après.

Les competències de l'àrea d'educació física a l'etapa de l'educació primària estableixen lligams amb les de les altres àrees, especialment amb les de l'àrea de coneixement del medi natural, social i cultural, de l'àrea d'educació artística i de l'àrea d'educació en valors cívics i ètics. Per això és recomanable que el desenvolupament de les diferents situacions d'aprenentatge incorpori enfocaments interdisciplinaris en la mesura que sigui possible.

La materialització de tot aquest conjunt d'intencions es pot fer a través de l'aplicació o hibridació de diferents models pedagògics consolidats o emergents, entenent els models

pedagògics com plantejaments que formen part de les unitats didàctiques o projectes i que proporcionen un pla d'ensenyament comprensiu i coherent per assolir uns objectius d'aprenentatge a través de plans, decisions i accions d'acord amb un context i uns sabers. Els models pedagògics proporcionen estructures al professorat per integrar adequadament estratègies i estils d'ensenyament a cada moment, però des d'una visió global de les unitats didàctiques o projectes. Sovint es pot fer necessari l'aplicació de diferents models pedagògics o la seva hibridació per optimitzar el seu funcionament.

Alguns d'aquests models pedagògics poden ser l'aprenentatge cooperatiu, l'ensenyament comprensiu, l'educació esportiva, la responsabilitat personal i social, l'estil actitudinal, l'educació física relacionada amb la salut, l'aprenentatge servei, l'educació d'aventura, l'autoconstrucció de materials o la gamificació, entre d'altres, sempre adaptats al context, a les característiques de l'alumnat i als sabers que es desenvolupen en aquesta etapa.

Aquests models pedagògics s'han de seleccionar en funció dels objectius plantejats i de les finalitats educatives perseguides, del context i de la tipologia d'alumnat i en general de tots aquells elements que acaben definint de quina manera es poden dur a terme les sessions d'educació física.

La tecnologia, que en la societat actual sovint contribueix al fet que l'alumnat mostri en ocasions comportaments cada vegada més sedentaris, sobretot vinculats a l'ús de pantalles, també pot ser una eina molt útil al servei de l'educació física. La utilització responsable d'aparells, recursos i aplicacions digitals com ara dispositius mòbils, polseres d'activitat, codis QR, aplicacions orientades a la salut, de geolocalització, de realitat virtual o augmentada o de caire més escolar entre d'altres per part del professorat i de l'alumnat pot proporcionar un seguit de beneficis i utilitats com ara estimular la motivació i la participació, reforçar i avaluar els aprenentatges, afavorir la reflexió, difondre i donar valor a pràctiques, registrar i recollir evidències qualitatives i quantitatives de pràctiques d'activitats físiques dins i fora de l'escola entre altres aspectes.

Abordant un enfocament competencial, els criteris d'avaluació i els sabers, graduats a través dels cicles, es vertebraren al voltant de les competències específiques. L'adquisició de les competències específiques constitueix la base per a l'avaluació competencial de l'alumnat i es valorarà a través dels criteris d'avaluació.

El currículum de l'àrea d'educació física a l'etapa de l'educació primària s'estructura en cinc blocs de sabers que han de desenvolupar-se en diferents contextos per tal de generar situacions d'aprenentatge globals, riques i variades. A conseqüència d'aquest plantejament, les unitats didàctiques o projectes que es dissenyin no han d'estar centrades exclusivament en un únic bloc de sabers, sinó que han d'integrar sabers procedents de diferents blocs.

El bloc Resolució de problemes en situacions motrius, incorpora els sabers que intervenen en la pràctica de les activitats motrius com són la seva planificació i autoregulació, l'ús eficaç dels components qualitatiu i quantitatiu de la motricitat i els processos de creativitat motriu.

El bloc Vida activa i saludable, incorpora els sabers relacionats amb diferents comportaments i hàbits que poden contribuir al manteniment o a la millora del benestar físic, mental i social i a la identificació dels que poden perjudicar-lo.

El bloc Activitats motrius lúdiques, culturals i expressives, incorpora els sabers relacionats amb l'aprofitament del component lúdic, cultural i d'expressió i comunicació de l'activitat motriu des d'una perspectiva integradora.

El bloc Interacció amb l'entorn en el temps de lleure, incorpora els sabers relacionats amb l'aprofitament de les possibilitats que ofereixen des d'un punt de vista motriu i de manera

sostenible el barri, el poble, la ciutat o el medi natural com una forma d'ocupació del temps de lleure.

El bloc Autoregulació emocional i interacció social en situacions motrius, incorpora els sabers relacionats amb el desenvolupament de processos d'autoregulació de la resposta emocional de l'alumnat, l'adquisició d'habilitats socials, el foment de relacions constructives i inclusives i el rebuig a les conductes contràries a la convivència. Tot això en el marc de situacions derivades de la pràctica d'activitats físiques.

Competència específica 1.

Resoldre situacions motrius diverses de forma eficaç i creativa, articulant capacitats, habilitats i destreses motrius per a donar resposta a projectes i pràctiques d'activitats físiques de la vida quotidiana.

Criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
1.1 Establir reptes possibles d'aconseguir a l'hora de desenvolupar projectes i pràctiques d'activitats físiques variades individuals i col·lectives, valorant-ne la consecució.	1.1 Desenvolupar projectes i pràctiques d'activitats físiques variades individuals i col·lectives, establint reptes possibles d'aconseguir, planificant les accions i valorant-ne la consecució tot identificant en què es pot millorar.	1.1 Desenvolupar projectes i pràctiques d'activitats físiques variades individuals i col·lectives, establint reptes possibles d'aconseguir, planificant les accions tot introduint canvis durant el procés per a assolir-los, si cal.
1.2 Adoptar decisions eficaces en la pràctica d'activitats físiques individuals i de col·laboració amb l'ús d'estratègies conegudes.	1.2 Adoptar decisions eficaces en la pràctica d'activitats físiques individuals, de cooperació, de col·laboració, d'oposició i de col·laboració-oposició amb l'ús d'estratègies conegudes i modificades.	1.2 Prendre decisions eficaces en la pràctica d'activitats físiques individuals, de cooperació, de col·laboració, d'oposició i de col·laboració-oposició amb l'ús d'estratègies conegudes, modificades i inèdites.
1.3 Emprar capacitats, habilitats i destreses motrius pròpies per a resoldre situacions motrius millorant progressivament el control corporal.	1.3 Emprar capacitats, habilitats i destreses motrius pròpies i apreses de manera eficaç per a resoldre situacions motrius millorant progressivament el control i el domini corporal.	1.3 Emprar capacitats, habilitats i destreses motrius pròpies i apreses de manera eficaç i creativa per a resoldre situacions motrius millorant progressivament el control i la coordinació corporal.

Aquesta competència específica fa referència al fet de ser capaç d'articular una sèrie de capacitats, habilitats i destreses motrius pròpies i apreses per tal de donar resposta a

problemes motrius entesos com a reptes que cal superar, de tal manera que l'alumnat hagi de posar en joc els diferents elements que intervenen quan es duu a terme una activitat motriu.

Comporta prendre decisions, establir metes possibles d'assolir, elaborar plans senzills, planificar un conjunt d'actuacions, executar el que s'ha planificat, analitzar què passa durant el procés, canviar d'estratègia si cal i valorar-ne finalment el resultat. La solució aportada als reptes ha de ser eficaç i creativa i aplicable en altres àmbits i contextos quotidians de la vida diària i no només en les activitats pròpies de les classes d'educació física, fent així una autèntica transferència dels aprenentatges.

Totes aquestes estratègies s'han de desenvolupar en el sí de situacions motrius que estiguin a l'abast de tothom, que siguin de dificultat variable i prou obertes i flexibles per permetre diferents solucions i maneres diverses de donar-hi resposta de tal manera que cadascú pugui adaptar-les a les seves característiques, de tipologia diversa, amb diferents variants i lògiques internes (individual, de col·laboració, de cooperació, d'oposició o de col·laboració-oposició) i amb amplitud de propostes que incloguin objectius i contextos de pràctica diferents i situacions de certesa i incertesa.

L'assoliment d'aquesta competència específica es pot aconseguir a partir del que ha de ser necessàriament un ampli ventall de pràctiques: jocs, contes motors, desafiaments físics cooperatius, projectes motrius relacionats amb diferents elements com ara cordes, malabars, circ, material autoconstruït, acrosport, activitats sobre rodes amb bicicletes, patins o patinets, circuits, ambients d'aprenentatge, espais d'acció i aventura ...

Els jocs preesportius, reduïts i esports adaptats i alternatius encaminats a la iniciació dels esports més institucionalitzats, que es presentaran amb tota la seva normativa i característiques durant l'etapa de l'educació secundària i que es troben a mig camí entre el joc lliure i el joc esportiu estàndard o esport també poden ser un bon recurs. Parteixen d'unes regles inicials, però tenen un gran marge de canvi i de modificació mentre es practiquen, així com la possibilitat de construir i donar lloc a nous jocs. El professorat i l'alumnat poden introduir modificacions en diferents elements dels jocs pel que fa a l'espai, el temps, els participants, el material i les normes. Aquestes modificacions han de permetre afavorir la participació activa de tot l'alumnat evitant eliminacions i temps d'espera amb independència del nivell d'habilitat, integrar tots els gèneres en les mateixes activitats, reduir la competitivitat i fomentar la cooperació.

En tot cas cal defugir de la pràctica assimilada als esports, especialment d'aquells coneguts i de molta difusió, sobretot sense adaptacions.

Competència específica 2.

Desenvolupar un estil de vida actiu i saludable, incorporant la pràctica habitual d'activitats físiques i altres comportaments beneficiosos per a la salut durant la vida quotidiana per a adquirir hàbits que contribueixin al benestar físic, mental i social.

Criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
2.1 Identificar la pràctica habitual d'activitats físiques durant la vida quotidiana, la higiene personal, l'educació	2.1 Incorporar la pràctica habitual d'activitats físiques durant la vida quotidiana, la higiene personal, l'educació	2.1 Integrar la pràctica habitual d'activitats físiques durant la vida quotidiana, la higiene personal, l'educació

postural, l'alimentació saludable, la hidratació i el descans com a comportaments beneficiosos per a la salut.	postural, l'alimentació saludable, la hidratació i el descans com a comportaments beneficiosos per a la salut valorant-ne la seva contribució al benestar físic, mental i social.	postural, l'alimentació saludable, la hidratació i el descans com a comportaments beneficiosos per a la salut essent capaç de justificar la seva contribució al benestar físic, mental i social i els perjudicis de no fer-ho.
2.2 Evitar conductes de risc, reconeixent els possibles riscos que poden existir en la pràctica d'activitats físiques a l'escola i a la vida quotidiana.	2.2 Evitar conductes de risc, anticipant els possibles riscos que poden existir en la pràctica d'activitats físiques a l'escola i a la vida quotidiana, aplicant protocols d'actuació bàsics en cas d'accidents o lesions.	2.2 Adoptar mesures de seguretat i de prevenció de riscos com a resultat de la presa de consciència dels possibles riscos que puguin existir en la pràctica d'activitats físiques a l'escola i a la vida quotidiana, aplicant protocols d'actuació i tècniques bàsiques de primers auxilis en cas d'accidents o lesions.

Aquesta competència específica fa referència al fet d'incorporar progressivament de manera habitual a l'estil de vida propi tot un seguit de pràctiques, comportaments i hàbits saludables que contribueixin al manteniment i millora de la salut, el benestar i la qualitat de vida. Això passa per saber quins comportaments componen un estil de vida actiu i saludable, què implica aquest estil de vida i per què és necessari incorporar-lo a l'estil de vida propi.

La seva adquisició s'aconseguirà a través de la participació activa de l'alumnat en una gran varietat de propostes de pràctiques d'activitats físiques que li ofereixin experiències gratificants que el facin sentir bé, a més de proporcionar-li un ampli bagatge d'experimentació motriu. Si es compleix aquesta premissa i les experiències educatives són positives, agradables i divertides serà més fàcil que la pràctica d'activitats físiques acabi formant part de l'estil de vida propi.

L'anàlisi de situacions quotidianes i de comportaments i hàbits beneficiosos per a la salut relacionats amb la pràctica habitual d'activitats físiques saludables, la higiene personal, l'educació postural, l'alimentació saludable, la hidratació i el descans així com la reflexió dels comportaments i hàbits perjudicials que poden suposar un cert risc per a la salut que es produeixen en situacions quotidianes i en la pràctica d'activitats físiques, la interiorització de tots aquests conceptes de manera lúdica i jugada, les activitats de sensibilització al centre amb implicació de l'alumnat, el professorat i les famílies com ara esmorzars saludables, patis actius, pauses actives o desplaçaments actius, l'organització d'activitats intercentres, l'aprenentatge sobre aspectes de la construcció d'una vida activa, les dinàmiques grupals reflexives en forma de debat per exemple en relació a comportaments o actituds en esdeveniments esportius, l'elaboració de campanyes de conscienciació, la simulació de protocols d'intervenció davant d'accidents o lesions, el coneixement i l'elaboració d'una imatge positiva d'un mateix ... també contribuiran a l'assoliment d'aquesta competència específica. I tot això a través de sessions puntuals repartides al llarg del curs, unitats didàctiques o

projectes, jornades, setmanes culturals o especials, projectes interdisciplinaris o organització d'altres tipus d'esdeveniments.

Competència específica 3.

Prendre part en activitats motrius individuals i col·lectives, de joc i d'expressió i comunicació corporal per a integrar-les en el repertori motriu i afavorir la relació amb els altres.

Criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
3.1 Participar activament en els jocs i en activitats col·lectives senzilles d'expressió i comunicació corporal pròpies de l'entorn proper gaudint de la seva pràctica, tot afavorint la seva pervivència.	3.1 Participar activament en els jocs i en activitats col·lectives elaborades d'expressió i comunicació corporal pròpies de l'entorn proper i d'altres llocs del món gaudint de la seva pràctica, tot afavorint la relació amb els altres.	3.1 Participar activament en els jocs i en activitats col·lectives elaborades d'expressió i comunicació corporal pròpies de l'entorn proper i d'altres llocs del món gaudint de la seva pràctica, tot afavorint la seva difusió.
3.2 Practicar tot tipus de jocs i d'activitats individuals i col·lectives d'expressió i comunicació corporal tot defugint d'assignar-les a un tipus determinat de persones segons el seu gènere.	3.2 Practicar tot tipus de jocs i d'activitats individuals i col·lectives d'expressió i comunicació corporal tot defugint d'assignar-les a un tipus determinat de persones segons el seu gènere identificant i rebutjant comportaments discriminatoris.	3.2 Practicar tot tipus de jocs i d'activitats individuals i col·lectives d'expressió i comunicació corporal tot defugint d'assignar-les a un tipus determinat de persones segons el seu gènere identificant i rebutjant comportaments discriminatoris i estereotips de gènere, fent-ne sensibilització per evitar-ne la seva reproducció.
3.3 Comunicar vivències, emocions i idees a través de manifestacions expressives senzilles utilitzant els recursos expressius del propi cos.	3.3 Comunicar vivències, emocions i idees a través de manifestacions expressives elaborades utilitzant els recursos expressius del propi cos.	3.3 Comunicar vivències, emocions i idees a través de manifestacions expressives elaborades de manera creativa utilitzant els recursos expressius del propi cos.

Aquesta competència específica fa referència al fet d'aprofundir en les potencialitats dels components lúdic i expressiu que poden abordar-se a través de la participació activa en activitats motrius individuals o grupals i d'aprofitar aquests components per afavorir l'aprenentatge, com a eina de socialització i des del seu caire de dipositaris d'elements del patrimoni cultural, per contribuir al seu reconeixement i a la seva difusió i conservació.

El joc és en si mateix una font educativa rica en situacions i vivències i a la vegada acte recreatiu que implica la realització d'activitats regulades per unes normes. Pot ser individual quan no hi ha interacció amb altres o col·lectiu quan hi ha interacció amb més d'un participant o grup de participants. Serà aleshores quan es podran establir diversos tipus de relacions entre els participants que poden donar lloc a diferents tipologies de jocs. A més, la participació en el joc també pot possibilitar el coneixement de la història, els valors i les tradicions de l'entorn social més proper i d'arreu del món. Per això cal que el professorat proposi, difongui i fins i tot recuperi jocs populars i tradicionals d'arreu. Aquests tipus de jocs poden ser també una eina per contribuir a respectar diferents aspectes relacionats amb la interculturalitat, la integració i la inclusió.

Les activitats d'expressió i comunicació corporal permeten aprofitar les capacitats d'expressió, creació i representació que formen part de la individualitat de cadascú per tal de comunicar-se i relacionar-se amb les altres persones utilitzant el llenguatge del cos i el moviment en un espai i un temps determinat fent servir estímuls sensorials o no. El llenguatge corporal manifesta els estats d'ànim i ofereix una informació molt valuosa de com se sent una persona. El coneixement i la pràctica d'aquestes activitats proporcionen eines per a l'autoconeixement i per a la comprensió de les expressions dels altres i d'aquesta manera incideixen en les relacions interpersonals i poden ajudar a l'alumnat a millorar la seva participació en la vida col·lectiva. A través d'activitats d'expressió i comunicació corporal també es poden donar a conèixer i valorar elements del patrimoni cultural.

L'assoliment d'aquesta competència específica es pot abordar a partir de jocs populars i tradicionals, jocs multiculturals i d'altres parts del món, danses tradicionals, modernes i d'altres països, tècniques expressives com ara la improvisació, la mímica o la pantomima, jocs de rol, dramatitzacions, teatre d'ombres, teatre de llum negra o similar, activitats rítmiques, percussions corporals, balls, coreografies ... També es poden dur a terme debats sobre estereotips de gènere encara presents a la pràctica d'activitats físiques i a la societat i de com evitar-los.

Competència específica 4.

Valorar l'entorn com a espai de pràctica d'activitats físiques i d'ocupació del temps de lleure, utilitzant-lo de manera respectuosa i responsable per a participar de la seva conservació i millora.

Criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
4.1 Practicar algun tipus d'activitat física vinculada al barri, poble o ciutat o al medi natural com una forma d'enriquir les tipologies d'activitats físiques que es donen en contextos de pràctica motriu a l'escola i d'ocupar el temps de lleure.	4.1 Practicar activitats físiques variades vinculades al barri, poble o ciutat o al medi natural com una forma d'enriquir les tipologies d'activitats físiques que es donen en contextos de pràctica motriu a l'escola i d'ocupar el temps de lleure.	4.1 Practicar activitats físiques variades vinculades al barri, poble o ciutat o al medi natural com una forma d'enriquir les tipologies d'activitats físiques que es donen en contextos de pràctica motriu a l'escola i d'ocupar el temps de lleure identificant les possibilitats que ofereixen els diferents entorns
4.2 Valorar l'entorn com a espai de pràctica d'activitats	4.2 Valorar l'entorn com a espai de pràctica d'activitats	4.2 Valorar l'entorn com a espai de pràctica d'activitats

físiques saludables i satisfactòries en el temps de lleure fent-ne un ús respectuós.	físiques saludables i satisfactòries en el temps de lleure, essent conscient de la necessitat de contribuir a la seva conservació fent ús dels espais, els materials i les instal·lacions de manera respectuosa i responsable.	físiques saludables i satisfactòries en el temps de lleure, essent conscient de la necessitat de contribuir a la seva conservació fent ús dels espais, els materials i les instal·lacions de manera respectuosa i responsable i de les mesures que cal prendre per minimitzar-ne les afectacions.
--	--	---

Aquesta competència específica fa referència a la capacitat d'aprendre a interactuar amb l'entorn través de l'activitat física, fent un ús responsable del temps d'oci per tal d'enriquir i complementar les tipologies d'activitats físiques que es donen en contextos escolars i també per compensar la rutina diària i combatre el sedentarisme. Aquesta interacció ha de ser sostenible en relació amb els mitjans emprats i els recursos mediambientals i ha de mostrar-se respectuosa i contribuir a la conservació i millora del medi on es duu a terme. També ha de permetre prendre consciència que a partir de gestos i conductes senzilles es pot contribuir al bé comú. Des d'aquest enfocament s'inclouria l'autoconstrucció de materials.

L'aprenentatge per l'ocupació del temps de lleure és un procés pel qual l'alumnat de ser capaç progressivament d'organitzar i gestionar la pròpia pràctica, tant des d'un punt de vista recreatiu i de lleure saludable i sostenible, que han de ser els prioritaris, com des d'un punt de vista formatiu.

Per assolir aquesta competència específica cal proposar activitats en què l'alumnat pugui conèixer i comenci a ser capaç d'analitzar les possibilitats d'entorns i espais diversos i les ofertes d'activitats físiques que ofereix l'escola, el barri, el poble, la ciutat o el medi natural. Els parcs, les pistes poliesportives, la platja, la muntanya, els clubs esportius, les instal·lacions esportives municipals ... poden ser exemples d'escenaris en què l'activitat física serveixi de pretext per al coneixement de l'entorn. A més, conèixer i interactuar amb l'entorn, serà un mitjà que haurà de contribuir a respectar-lo i a tenir-ne més cura.

Les oportunitats que ofereix l'entorn són molt variades. Des de les activitats que es poden dur a terme en espais o instal·lacions més vinculades al barri, el poble o la ciutat com els desplaçaments actius saludables i sostenibles a peu o en bicicleta, diferents tipologies de danses urbanes, parkour, parcs de patinatge, activitats aquàtiques de natació i en general activitats d'aprofitament de les instal·lacions de clubs esportius o instal·lacions esportives municipals i en col·laboració amb els consells esportius, fins a les que segons la ubicació, les possibilitats de cada centre i la disponibilitat d'accés a diferents emplaçaments es poden dur a terme en el medi natural com ara rutes en bicicleta, senderisme, escalada, espeleologia, esquí, orientació, activitats aquàtiques de vela i en general qualsevol tipus d'activitat física a la natura, plogging, diferents tècniques de fer nusos amb cordes ...

Aquest tipus d'activitats s'han de dur a terme sempre que sigui necessari sota la supervisió de professionals i tècnics qualificats que en garanteixin un correcte desenvolupament.

Totes aquestes activitats s'han d'afrontar des de l'òptica dels projectes dirigits a la interacció amb l'entorn des d'un enfocament sostenible, on també s'inclouen les activitats complementàries i extraescolars tan vinculades amb aquest tipus d'experiències i que en cap moment han d'estar en contradicció amb els valors que es transmeten durant les classes d'educació física.

Competència específica 5.

Mostrar comportaments i actituds empàtiques i inclusives en la pràctica d'activitats físiques, emprant habilitats socials i processos d'autoregulació per a fomentar la convivència.

Criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
5.1 Participar en activitats físiques percebent les emocions i els sentiments propis i de les altres persones, controlant les emocions pròpies negatives que hi puguin aparèixer fomentant la convivència.	5.1 Participar en activitats físiques reconeixent les emocions i els sentiments propis i de les altres persones, autoregulant el propi comportament i les emocions negatives que hi puguin aparèixer fomentant la convivència.	5.1 Comprendre les conductes, les emocions i els sentiments propis i de les altres persones autoregulant el propi comportament i les emocions negatives que hi puguin aparèixer, expressant-les de forma assertiva fomentant la convivència.
5.2 Respectar les normes de funcionament de la classe, les regles de les activitats practicades, els espais i els materials emprats en els contextos de pràctica motriu a l'escola.	5.2 Respectar les normes consensuades de funcionament de la classe, les regles de les activitats practicades, els espais i els materials emprats en els contextos de pràctica motriu a l'escola.	5.2 Respectar les normes consensuades de funcionament de la classe, les regles de les activitats practicades, contribuint a la seva creació, modificació i millora, els espais i els materials emprats en els contextos de pràctica motriu a l'escola.
5.3 Reconèixer que en la pràctica d'activitats físiques tothom és diferent.	5.3 Valorar les diferències individuals de tothom en la pràctica d'activitats físiques com a un enriquiment personal i col·lectiu.	5.3 Valorar les diferències individuals de tothom en la pràctica d'activitats físiques com a un enriquiment personal i col·lectiu mostrant una actitud crítica amb els estereotips dels models corporals en els mitjans de comunicació i la publicitat.
5.4 Desenvolupar habilitats socials a través de la participació en contextos de pràctica motriu a l'escola, iniciant-se en la resolució de conflictes.	5.4 Desenvolupar habilitats socials a través de la participació en contextos de pràctica motriu a l'escola, utilitzant estratègies de resolució de conflictes.	5.4 Mostrar habilitats socials en la resolució de conflictes de manera assertiva i respecte per la diversitat de tot tipus en contextos de pràctica motriu a l'escola i en la societat.
5.5 Mostrar una actitud de rebutjament vers a actuacions	5.5 Rebutjar qualsevol tipus d'actuacions contràries a la	5.5 Rebutjar críticament qualsevol tipus d'actuacions

contràries a la convivència en la pràctica d'activitats físiques.	convivència en la pràctica d'activitats físiques.	contràries a la convivència en la pràctica d'activitats físiques i a la societat.
---	---	---

Aquesta competència específica és de caràcter transdisciplinari i impregna la globalitat de l'àrea d'educació física en benefici de la millora de les relacions entre les persones que comparteixen un espai comú. Té un vessant més personal i un altre més col·lectiu.

Incorpora elements personals, socials i ètics de tal manera que posa en valor la capacitat de controlar el propi comportament, posant-lo al servei de metes personals o col·lectives, especialment en contextos que requereixen esforç, superació i constància, activant l'automotivació i l'actitud positiva per afrontar reptes, regulant la impulsivitat, tolerant la frustració i perseverant davant de les dificultats.

Des d'un vessant personal fa referència al fet de ser capaç de percebre i identificar les emocions pròpies que es generen durant la pràctica d'activitats físiques i de saber gestionar-les adequadament per tal de regular el comportament d'un mateix i d'entendre la conducta, les emocions i els sentiments de les altres persones.

Es tracta d'acceptar a tothom amb independència de les seves característiques personals, de respectar les normes i l'entorn de pràctica, d'acceptar el resultat en els jocs, de valorar l'interès col·lectiu per sobre de l'individual i d'esforçar-se per assolir una fita comuna, entre d'altres.

Des d'un vessant col·lectiu fa referència a posar en joc habilitats socials per relacionar-se amb les persones amb les que es convergeix en la pràctica d'activitats físiques, valorant les diferències individuals que existeixen com un element enriquidor.

Es tracta de dialogar, negociar, debatre, contrastar idees i posar-se d'acord per resoldre situacions, prendre decisions, expressar propostes, pensaments i emocions, escoltar activament, empatitzar, agrair, disculpar-se i actuar amb assertivitat.

Aquestes habilitats socials han de possibilitar que l'alumnat afronti els conflictes de forma assertiva, contemplant també la perspectiva de les altres persones implicades i buscant solucions justes que satisfacin les necessitats mínimes de les parts implicades.

Un plantejament d'aquest estil implica necessàriament desenvolupar actituds empàtiques i inclusives, a través d'accions que també tinguin present el benestar de les altres persones i mostrar-se crític davant de qualsevol tipus d'estereotip i d'actuacions discriminatòries o violentes tant en contextos escolars com de la vida quotidiana actuant amb valors associats a la responsabilitat, l'equitat, la inclusió, l'empatia, l'amistat, la tolerància, el respecte, la capacitat crítica i autocrítica, la solidaritat, la cooperació, la justícia i la pau.

Sabers

Els sabers, entesos com el conjunt de coneixements, destreses valors i actituds, es formulen amb relació a contextos on es pot desenvolupar el seu aprenentatge competencial. Els i les docents poden incorporar contextos alternatius si ho consideren pertinent.

Per tal de facilitar els aprenentatges i el desenvolupament de les competències específiques corresponents, el professorat pot valorar la possibilitat d'organitzar els sabers de l'àrea o de les diferents àrees coordinades en un àmbit, a partir de situacions.

Les situacions permeten programar el curs de qualsevol nivell, àrea o àmbit a partir d'una col·lecció o seqüència de reptes, contextos, circumstàncies del món real, dels quals deriven preguntes que cal contestar i que entrellacen els sabers, és a dir, els coneixements, les destreses, els valors i les actituds amb les capacitats que sustenten l'enfocament competencial dels aprenentatges. Això modifica la planificació habitual d'adquisició de sabers i competències basada en la lògica acadèmica pròpia de les àrees de coneixement o matèries, plasmada en la seqüència tradicional dels temes disciplinaris. Es pretén acostar-se a la lògica de l'aprenent per donar sentit als seus aprenentatges basant-se en la seqüència de contextos rellevants plasmats en les situacions.

Primer i segon cursos

Resolució de problemes en situacions motrius

- Resolució de reptes i projectes motrius
 - Vivència de pràctiques d'activitats físiques múltiples i variades a l'escola.
 - Identificació dels límits i de les possibilitats del propi cos en la realització d'activitats físiques.
 - Planificació de projectes d'activitats físiques senzilles.
 - Identificació dels encerts i de les errades comesos en l'execució d'activitats motrius.
 - Identificació dels condicionants fisiològics i biològics propis (asma, cardiopaties, lesions ...), si n'hi ha.
 - Identificació del ritme cardíac i respiratori com a indicador de la intensitat de l'esforç en l'execució de les activitats físiques.
 - Adequació de les accions pròpies a les capacitats i limitacions personals i a les condicions de realització de les situacions motrius plantejades.
 - Coordinació d'accions amb les altres persones en situacions de pràctica d'activitats físiques col·laboratives.
 - Aplicació d'estratègies de resolució de situacions motrius conegudes plantejades o practicades anteriorment.
- Esquema corporal
 - Coneixement de les principals parts del cos.
 - Consciència del to muscular, la relaxació i la respiració del propi cos en situacions de repòs i en moviment millorant progressivament el control i domini corporal.
 - Experimentació de postures i moviments corporals diferents en situacions motrius variades.
 - Afirmació de la lateralitat predominant en un mateix a través de tasques centrades fonamentalment en els segments corporals dominants.
 - Experimentació de situacions motrius d'equilibri i desequilibri estàtic i dinàmic.
 - Interacció del propi cos amb l'espai i el temps a partir de vivències sensorials i motrius.
- Habilitats motrius
 - Execució de desplaçaments, salts, girs, llançaments, recepcions i maneig d'objectes en situacions motrius diverses millorant progressivament el control corporal.
 - Utilització de les capacitats físiques de forma genèrica i jugada.

- Realització d'activitats d'activació corporal i de relaxació de forma jugada en el cas d'activitats físiques d'intensitat entre moderada i elevada.

Vida activa i saludable

- Hàbits saludables

- Reconeixement dels efectes físics beneficiosos que la pràctica d'activitats físiques i un estil de vida actiu tenen per a la salut en la vida quotidiana.

- Valoració de la importància de mantenir uns hàbits higiènics, en la pràctica d'activitats físiques, i en la vida quotidiana.

- Valoració de la necessitat de fer servir un equipament que permeti dur a terme pràctiques d'activitats físiques d'una manera adequada.

- Utilització de postures adequades a les necessitats motrius en situacions quotidianes.

- Identificació dels aliments que són saludables i dels que no ho són en la dieta diària.

- Realització d'una correcta hidratació en la pràctica d'activitats físiques i en la vida quotidiana.

- Coneixement de les hores necessàries de descans diari per a compensar i recuperar-se de l'esforç físic i mental d'acord amb les necessitats pròpies de l'edat.

- Mesures de seguretat i primers auxilis

- Respecte vers les mesures bàsiques de seguretat d'un mateix en la pràctica d'activitats físiques.

- Utilització amb cura dels espais i materials usats en la pràctica d'activitats físiques.

- Reconeixement de les possibles situacions de risc, accidents o lesions que es poden produir en la pràctica d'activitats físiques a l'escola i a la vida quotidiana.

Activitats motrius lúdiques, culturals i expressives

- Joc

- Reconeixement del joc com a mitjà de relació amb els altres i de divertiment.

- Participació en els jocs ajustant la pròpia actuació, pel que fa a aspectes motrius.

- Participació en el desenvolupament de jocs col·laboratius, mostrant respecte i responsabilitat.

- Participació en jocs tradicionals i populars com a element de la realitat social i cultural.

- Respecte vers les normes i les persones que participen en els jocs.

- Coneixement del fet que les pràctiques de les diferents activitats físiques i jocs no estan associades a un gènere determinat.

- Coneixement de dones esportistes referents actuals.

- Participació en tot tipus de jocs i activitats d'expressió i comunicació corporal indistintament del gènere de les persones participants.

- Expressió i comunicació corporal

- Exploració de les possibilitats expressives del cos i el moviment.

- Exploració de les possibilitats expressives amb objectes i materials.

- Comunicació d'emocions, idees, personatges o situacions a través del cos, el gest i el moviment de manera espontània.
- Adequació del moviment i l'expressió a pulsacions i estructures rítmiques i musicals senzilles o estímuls visuals, plàstics, verbals o d'altre tipus.
- Participació en activitats col·lectives d'expressió i comunicació corporal.
- Reproducció de balls, danses i coreografies senzilles de l'entorn proper.

Interacció amb l'entorn en el temps de lleure

- Temps de lleure saludable
- Valoració de les pràctiques d'activitats físiques programades que es realitzen fora de l'escola.
- Enumeració de les activitats físiques que l'alumnat faci durant el temps de lleure.
- Identificació d'alguna entitat de l'entorn més proper que fa pràctiques d'activitats físiques saludables.
- Descripció de les característiques que defineixen el temps de lleure saludable, satisfactori i respectuós.
- Coneixement d'algunes pràctiques d'activitats físiques que es poden dur a terme al barri, poble o ciutat o al medi natural.
- Construcció amb ajuda de materials senzills i segurs per a la pràctica d'activitats físiques.

Autoregulació emocional i interacció social en situacions motrius

- Gestió emocional
- Identificació de la pràctica d'activitats físiques com a una manera saludable de conèixer-se a un mateix.
- Percepció de conductes, sentiments i emocions pròpies i de les altres persones com a resultat de la participació en activitats físiques controlant les pròpies emocions.
- Verbalització d'emocions derivades de la interacció en situacions motrius col·lectives.
- Habilitats socials
- Participació en l'elaboració de les normes de funcionament del grup en la pràctica d'activitats físiques i compromís d'aplicar-les
- Respecte per les normes dels jocs col·lectius en què es participa.
- Acceptació de la pròpia imatge corporal, valorant i apreciand el propi cos.
- Col·laboració amb tothom en la pràctica d'activitats físiques diverses, mostrant respecte per totes les persones amb independència de les seves característiques personals.
- Desenvolupament inicial d'habilitats socials d'acollida, inclusió, ajuda, cooperació i estratègies de resolució de conflictes.
- Acceptació de les idees, les opinions i els sentiments de les altres persones que puguin sorgir en la pràctica d'activitats físiques.
- Identificació d'actuacions discriminatòries i de violència en la pràctica d'activitats físiques a l'escola.

Tercer i quart cursos

Resolució de problemes en situacions motrius

- Resolució de reptes i projectes motrius
- Vivència de pràctiques d'activitats físiques múltiples i variades a l'escola i a l'entorn.
- Acceptació dels límits i de les possibilitats del propi cos en la realització d'activitats físiques.
- Planificació i autoregulació del procés de projectes d'activitats físiques senzilles.
- Identificació prèvia de les possibles dificultats i dels encerts i de les errades comesos en l'execució d'activitats motrius.
- Reconeixement de les activitats físiques que es poden completar amb èxit en funció dels condicionaments fisiològics i biològics propis, si n'hi ha.
- Consciència de la necessitat de regular la intensitat de l'esforç en l'execució de les activitats físiques, associant el ritme cardíac i respiratori a la intensitat de l'activitat.
- Adequació de les accions pròpies a les capacitats i limitacions personals i a l'objectiu, la lògica interna, l'espai, el temps, el material, les normes i els participants de les situacions motrius plantejades.
- Coordinació d'accions amb les altres persones en situacions de pràctica d'activitats físiques col·laboratives i cooperatives.
- Modificació d'estratègies de resolució de situacions motrius conegudes ja plantejades o practicades anteriorment.
- Esquema corporal
- Coneixement dels principals músculs, ossos i articulacions del cos.
- Aplicació del to muscular, la relaxació i la respiració del propi cos en situacions de repòs i en moviment millorant progressivament el control i el domini corporal.
- Adequació de les postures i moviments corporals a les diferents necessitats de les situacions motrius plantejades.
- Refinament de la lateralitat predominant en un mateix, introducció dels segments corporals no dominants i projecció de la lateralitat referida a les altres persones, els objectes i l'espai.
- Utilització de l'equilibri estàtic i dinàmic en diferents situacions motrius senzilles que impliquin variacions en els diferents elements que hi intervenen: base de sustentació, superfície de contacte, centre de gravetat del cos, receptors sensorials implicats, control d'objectes i combinació amb altres persones.
- Estructuració del propi cos en relació amb l'espai i el temps en situacions motrius senzilles.
- Habilitats motrius
- Execució de desplaçaments, salts, girs, llançaments, recepcions i maneig d'objectes en situacions motrius diverses millorant progressivament l'eficàcia, el control i el domini corporal.
- Utilització de les capacitats físiques de forma genèrica i jugada a través d'activitats d'intensitat entre moderada i elevada orientades a la millora de l'autoconeixement.
- Realització d'alguns exercicis d'escalfament i d'estiraments adequats segons una pauta donada en el cas d'activitats físiques d'intensitat entre moderada i elevada.

Vida activa i saludable

- Hàbits saludables

- Reconeixement dels efectes físics i mentals beneficiosos que la pràctica d'activitats físiques i un estil de vida actiu tenen per a la salut en la vida quotidiana.
- Aplicació d'hàbits higiènics de manera regular, en la pràctica d'activitats físiques, i en la vida quotidiana.
- Valoració de la importància de fer servir un equipament que permeti dur a terme pràctiques d'activitats físiques d'una manera adequada.
- Utilització de postures adequades en accions motrius habituals i en situacions quotidianes.
- Coneixement dels beneficis per a la salut d'una dieta alimentària equilibrada, adequada i variada.
- Coneixement dels beneficis d'una correcta hidratació en la pràctica d'activitats físiques i en la vida quotidiana.
- Valoració de la importància de les hores necessàries de descans diari per a compensar i recuperar-se de l'esforç físic i mental d'acord amb les necessitats pròpies de l'edat.
 - Mesures de seguretat i primers auxilis
- Respecte vers les mesures bàsiques de seguretat d'un mateix i dels altres, anticipant els possibles riscos en la pràctica d'activitats físiques.
- Col·laboració en l'organització i manteniment dels espais i materials segurs usats en la pràctica d'activitats físiques.
- Aplicació de protocols d'actuació bàsics en cas d'accidents o lesions simulats o reals en la pràctica d'activitats físiques a l'escola i a la vida quotidiana.

Activitats motrius lúdiques, culturals i expressives

- Joc
 - Valoració del joc com a mitjà de relació amb els altres i de divertiment.
 - Participació en els jocs ajustant la pròpia actuació pel que fa a aspectes motrius i de relació amb els companys.
 - Participació en el desenvolupament de jocs col·laboratius i cooperatius, mostrant una actitud d'acceptació vers els companys.
 - Participació en jocs tradicionals, populars i d'altres parts del món com a activitat de reconeixement a les diferents cultures.
 - Comprensió i respecte vers les normes i valoració de les persones que participen en els jocs.
 - Coneixement del fet que les pràctiques de les diferents activitats físiques, jocs i esports no estan associades a un gènere determinat.
 - Coneixement de dones esportistes referents actuals i del passat.
 - Participació en tot tipus de jocs i activitats d'expressió i comunicació corporal identificant i rebutjant comportaments discriminatoris.
 - Expressió i comunicació corporal
 - Utilització del cos i el moviment com a instruments d'expressió i comunicació.
 - Utilització d'objectes i materials com a instruments d'expressió i comunicació.
 - Comunicació d'emocions, idees, personatges, situacions, històries reals o imaginàries utilitzant el cos, el gest i el moviment de manera contextualitzada.

- Sincronització del moviment i l'expressió amb pulsacions i estructures rítmiques i musicals o estímuls visuals, plàstics, verbals o d'altre tipus.
- Participació en activitats col·lectives d'expressió i comunicació corporal coordinant-se amb les persones del grup.
- Elaboració de balls, danses i coreografies senzilles de l'entorn proper o d'altres llocs del món.

Interacció amb l'entorn en el temps de lleure

- Temps de lleure saludable

- Participació en la planificació de les pràctiques d'activitats físiques programades que es realitzen fora de l'escola.
- Descripció de les activitats físiques que l'alumnat faci durant el temps de lleure.
- Identificació d'algunes de les entitats de l'entorn més proper que fan pràctiques d'activitats físiques saludables on predomina el joc net i el respecte per l'entorn.
- Identificació del temps de lleure com a espai per a la pràctica d'activitats físiques saludables i satisfactòries i respectuoses i responsables amb l'entorn.
- Coneixement d'algunes pràctiques d'activitats físiques que es poden dur a terme al barri, poble o ciutat o al medi natural i de les mesures que es poden prendre per no malmetre l'entorn.
- Construcció amb ajuda de materials funcionals i segurs per a la pràctica d'activitats físiques.

Autoregulació emocional i interacció social en situacions motrius

- Gestió emocional

- Identificació de la pràctica d'activitats físiques com a una manera saludable de conèixer-se a un mateix i als altres.
- Reconeixement de sentiments i emocions pròpies i de les altres persones com a resultat de la participació en activitats físiques autoregulant el propi comportament.
- Ús de l'escolta activa i d'estratègies de resolució de conflictes en situacions motrius col·lectives.

- Habilitats socials

- Elaboració de les normes de funcionament del grup en la pràctica d'activitats físiques i compromís d'aplicar-les.
- Respecte per les normes dels jocs col·lectius en què es participa, contribuint a la seva elaboració.
- Acceptació de la pròpia imatge corporal i de la realitat corporal de les altres persones.
- Col·laboració amb tothom en la pràctica d'activitats físiques diverses, mostrant empatia per totes les persones amb independència de les seves característiques personals.
- Desenvolupament d'habilitats socials d'acollida, inclusió, ajuda, cooperació i estratègies de resolució de conflictes.
- Acceptació de les idees, les opinions i els sentiments de les altres persones que puguin sorgir en la pràctica d'activitats físiques i expressió de les pròpies.
- Rebuig a qualsevol tipus d'actuacions discriminatòries i de violència en la pràctica d'activitats físiques a l'escola.

Cinquè i sisè cursos

Resolució de problemes en situacions motrius

- Resolució de reptes i projectes motrius
- Elaboració de pràctiques d'activitats físiques múltiples i variades a l'escola i a l'entorn.
- Planificació de propostes realistes segons els límits i les possibilitats del propi cos en la realització d'activitats físiques.
- Planificació i autoregulació del procés i valoració del resultat de projectes d'activitats físiques complexes.
- Identificació prèvia de les possibles dificultats i dels encerts i de les errades comesos en l'execució d'activitats motrius, elaborant propostes de millora.
- Presa de decisions que afectin a la realització d'activitats físiques en funció dels condicionaments fisiològics i biològics propis, si n'hi ha.
- Regulació de la intensitat i la durada de l'esforç en l'execució d'activitats físiques en funció del seu objectiu i d'un mateix, mantenint un ritme cardíac i respiratori saludable.
- Aplicació de les accions pròpies més òptimes a les capacitats i limitacions personals i a l'objectiu, la lògica interna, l'espai, el temps, el material, les normes i els participants de les situacions motrius plantejades.
- Coordinació d'accions amb les altres persones en situacions de pràctica d'activitats físiques col·laboratives, cooperatives i de cooperació-oposició.
- Elaboració d'estratègies inèdites de resolució de situacions motrius no plantejades o practicades anteriorment.
- Esquema corporal
- Coneixement dels principals músculs, ossos i articulacions del cos que intervenen en els diferents moviments, exercicis o activitats.
- Utilització del to muscular, la relaxació i la respiració del propi cos aplicats a la resolució de situacions de repòs i en moviment millorant progressivament el control i domini corporal.
- Adequació eficaç de les postures i moviments corporals a les diferents necessitats de les situacions motrius plantejades.
- Execució de la lateralitat amb els segments corporals dominants i no dominants i la seva combinació a través de situacions motrius que impliquin successió o simultaneïtat en l'ús dels dos segments.
- Utilització de l'equilibri estàtic i dinàmic aplicat a diferents situacions motrius complexes que impliquin variacions en els diferents elements que hi intervenen: base de sustentació, superfície de contacte, centre de gravetat del cos, receptors sensorials implicats, control d'objectes i combinació amb altres persones.
- Estructuració del propi cos en relació amb l'espai i el temps en situacions motrius complexes.
- Habilitats motrius
- Execució de desplaçaments, salts, girs, llançaments, recepcions i maneig d'objectes i les seves combinacions adaptats a situacions motrius diverses de manera coordinada, eficaç i creativa.

- Utilització de les capacitats físiques de forma genèrica i jugada a través d'activitats d'intensitat entre moderada i elevada orientades a la millora de la salut i de l'autoconeixement.
- Realització d'exercicis d'escalfament i d'estiraments de manera correcta, essent conscient de la seva funció en el cas d'activitats físiques d'intensitat entre moderada i elevada.

Vida activa i saludable

- Hàbits saludables

- Reconeixement dels efectes físics, mentals i socials beneficiosos que la pràctica d'activitats físiques i un estil de vida actiu tenen per a la salut en la vida quotidiana i dels perjudicis d'un estil de vida sedentari.
- Aplicació de manera autònoma d'hàbits higiènics de manera regular, en la pràctica d'activitats físiques, i en la vida quotidiana, entenent els beneficis que comporten per a la salut.
- Explicitació de les raons per les quals s'ha de fer servir un equipament que permeti dur a terme pràctiques d'activitats físiques d'una manera adequada i les característiques que ha de tenir.
- Utilització de postures adequades en accions motrius específiques i en situacions quotidianes.
- Justificació dels beneficis per a la salut d'una dieta alimentària equilibrada, adequada i variada i dels efectes negatius d'una dieta no saludable.
- Argumentació de la necessitat de mantenir una correcta hidratació en la pràctica d'activitats físiques i en la vida quotidiana.
- Justificació de la necessitat del descans diari per a compensar i recuperar-se de l'esforç físic i mental d'acord amb les necessitats pròpies de l'edat

- Mesures de seguretat i primers auxilis

- Adopció de mesures de seguretat i de prevenció d'accidents vers un mateix i dels altres en la pràctica d'activitats físiques amb coneixement dels possibles riscos.
- Contribució responsable a l'organització i manteniment dels espais i materials segurs usats en la pràctica d'activitats físiques.
- Aplicació de protocols d'actuació i tècniques bàsiques de primers auxilis en cas d'accidents o lesions simulats o reals en la pràctica d'activitats físiques a l'escola i a la vida quotidiana.

Activitats motrius lúdiques, culturals i expressives

- Joc

- Utilització del joc com a mitjà de relació amb els altres i de divertiment.
- Valoració com a valors fonamentals dels jocs l'esforç personal i les relacions que s'estableixen amb el grup i actuar d'acord amb ells.
- Participació activa en la creació i desenvolupament de jocs col·laboratius i cooperatius mostrant- se respectuós amb les normes i els companys.
- Participació en jocs tradicionals, populars, d'altres parts del món, jocs preesportius, reduïts i esports adaptats i alternatius enriquint el repertori motriu.
- Acceptació i respecte vers les normes, mostrant capacitat de modificar-les i crear-ne de noves, i les persones que participen en els jocs independentment del resultat.

- Comprensió del fet que les pràctiques de les diferents activitats físiques, jocs i esports no estan associades a un gènere determinat.

- Coneixement de dones esportistes referents actuals i del passat valorant els mèrits que les han convertit en referent.

- Participació en tot tipus de jocs i activitats d'expressió i comunicació corporal identificant i rebutjant comportaments discriminatoris i estereotips de gènere tot evitant-ne la seva reproducció.

- Expressió i comunicació corporal

- Aprofitament dels recursos i possibilitats que ofereix el llenguatge corporal com a instruments d'expressió i comunicació.

- Utilització d'objectes i materials per expressar-se i en la realització de representacions i dramatitzacions.

- Comunicació d'emocions, idees, personatges, situacions, històries reals o imaginàries utilitzant el cos, el gest i el moviment de manera contextualitzada i creativa.

- Composició individual i col·lectiva de moviments expressius a partir d'estímuls rítmics i musicals o estímuls visuals, plàstics, verbals o d'altre tipus.

- Participació en activitats col·lectives d'expressió i comunicació corporal en coordinació amb les persones del grup de manera creativa.

- Creació de balls, danses i coreografies senzilles actuals o inspirades en d'altres de l'entorn proper o d'altres llocs del món.

Interacció amb l'entorn en el temps de lleure

- Temps de lleure saludable

- Participació en la planificació i el desenvolupament de les pràctiques d'activitats físiques programades que es realitzen fora de l'escola, posant en pràctica els aprenentatges adquirits prèviament en la seva preparació.

- Explicació de les activitats físiques que l'alumnat faci durant el temps de lleure documentant-les.

- Interès en algunes de les entitats de l'entorn més proper que fan pràctiques d'activitats físiques saludables on predomina el joc net i el respecte per l'entorn.

- Gestió del propi temps de lleure com a espai per a la pràctica d'activitats físiques saludables i satisfactòries i respectuoses i responsables amb l'entorn.

- Planificació de diferents pràctiques d'activitats físiques que es poden dur a terme al barri, poble o ciutat o al medi natural i de les mesures que es poden prendre per no malmetre l'entorn.

- Autoconstrucció de materials funcionals, atractius i segurs per a la pràctica d'activitats físiques.

Autoregulació emocional i interacció social en situacions motrius

- Gestió emocional

- Identificació de la pràctica d'activitats físiques com a una manera saludable de conèixer-se a un mateix i als altres i de relacionar-se.

- Gestió assertiva de conductes, sentiments i emocions pròpies comprenent les de les altres persones com a resultat de la participació en activitats físiques.

- Ús d'estratègies de treball en equip per a la resolució constructiva de conflictes en situacions motrius col·lectives.

- Habilitats socials

- Elaboració de les normes de funcionament del grup en la pràctica d'activitats físiques o d'un codi de joc net i compromís d'aplicar-ho.

- Respects per les normes dels jocs col·lectiu en què es participa, contribuint a la seva elaboració i millora.

- Elaboració d'una autoimatge positiva i acceptació de la realitat corporal de les altres persones amb actitud crítica dels estereotips dels models corporals en els mitjans de comunicació i la publicitat.

- Contribució a la creació d'un clima afectiu de grup afavorint la integració de tothom amb independència de les seves característiques personals.

- Aplicació d'habilitats socials d'acollida, inclusió, ajuda, cooperació i estratègies de resolució de conflictes de manera assertiva i actituds de respecte per la diversitat de tot tipus, fomentant la convivència.

- Resolució de conflictes que puguin sorgir en la pràctica d'activitats físiques per mitjà del diàleg acceptant les idees, les opinions i els sentiments de les altres persones i expressant les pròpies de manera assertiva.

- Rebuig crític de qualsevol tipus d'estereotip, actuació discriminatòria o violenta presents en la pràctica d'activitats físiques a l'escola i a la societat.

ESBORRANY

Educació artística

A l'etapa d'Educació Primària, l'Educació Artística és una àrea de gran rellevància, ja que inclou les dimensions sensorial, intel·lectual, social, emocional, afectiva, estètica i creativa. Per aquest motiu, es generen mecanismes que permeten desenvolupar en l'alumnat diferents capacitats amb una projecció educativa que influeix directament en el seu desenvolupament integral.

L'Educació Artística afavoreix la millora de l'atenció, estimula la percepció, la intel·ligència, la memòria a curt i llarg termini i potencia la imaginació, l'emotivitat i la creativitat. La podem considerar una eina poderosa de canvi social que promou la conscienciació i ofereix oportunitats per encarar problemàtiques ecosocials actuals, des de la perspectiva de la sostenibilitat i la superació de visions etnocèntriques.

Des de l'Educació Artística es pretén col·laborar en el desenvolupament integral de l'alumnat i apropar-lo al coneixement i gaudi de les principals manifestacions culturals i artístiques del seu entorn. Així mateix, es promou una gran quantitat i varietat de coneixements, destreses i actituds que involucren i impliquen l'alumnat de manera directa o indirecta. S'inicia en la creació de les seves pròpies propostes de manera autònoma i es contribueix a la formació del sentiment de pertinença i identitat, del gust estètic i del sentit crític.

Es considera fonamental l'exploració dels diversos llenguatges, arts i disciplines, a més a més de l'aproximació a les propostes artístiques a partir d'eines, instruments i materials variats amb la finalitat que l'alumnat s'interessi per la indagació i s'endinsi en la dimensió lúdica, creativa, comunitària i social.

Tots aquests aspectes es realitzaran a partir d'una mirada que incorpori la contribució de les dones a l'evolució dels àmbits i de les àrees artístiques des d'una perspectiva de gènere.

Per una banda, els i les aprenents han de prendre consciència que les formes culturals i artístiques transmeten i projecten de manera directa actituds, creences, idees i sentiments de persones concretes, difoses a través d'uns mitjans determinats i en una societat i un moment específic. També revelen identitats individuals i socials, fet que els permetrà evitar estereotips, mitificacions i prejudicis diversos, propis de l'etnocentrisme.

Pel que fa a l'estructura d'aquesta àrea, s'han establert quatre competències específiques. Les competències s'han de treballar en el context de situacions d'aprenentatge, connectades amb la realitat i que convidin l'alumnat a la reflexió, a la col·laboració i l'acció.

L'adquisició de les competències específiques constitueix la base per a l'avaluació competencial de l'alumnat i es valorarà a través dels criteris d'avaluació. No hi ha una vinculació unívoca i directa entre criteris d'avaluació i sabers, les competències específiques s'avaluaran a través de la posada en acció de diferents sabers, proporcionant la flexibilitat necessària per establir connexions entre ells.

Abordant un enfocament competencial, els criteris d'avaluació i els sabers, graduats a través dels cicles, es vertebren al voltant de les competències específiques. Aquesta progressió, que parteix d'entorns molt propers i manipulatius connectant amb l'etapa d'Educació Infantil, facilita la transició cap a aprenentatges més formals i afavoreix el desenvolupament de la capacitat de pensament abstracte.

L'Educació Artística pretén donar continuïtat a l'aprenentatge valuós adquirit per l'infant, durant l'Etapa d'Educació Infantil en relació amb l'experimentació, l'expressió, la creació i la producció, processos en constant evolució en el transcurs dels tres cicles en què s'organitza l'educació primària.

Els criteris d'avaluació, en tant que expliciten l'avaluació de les capacitats i els sabers que cal desenvolupar, concreten els aprenentatges que volem identificar en l'alumnat i la forma de fer-ho. Es vinculen directament a les competències específiques. Els criteris d'avaluació permeten mesurar el grau de desenvolupament d'aquestes competències i el docent pot connectar-los de forma flexible amb els sabers de l'àrea/ la matèria durant el procés d'ensenyament-aprenentatge.

El professorat ha de contextualitzar i flexibilitzar aquests criteris d'acord amb les circumstàncies de la seva activitat. El seu caràcter és marcadament competencial i els converteix en avaluadors tant de les capacitats desplegades com dels diferents tipus de sabers, és a dir, coneixements, destreses, valors i actituds que l'alumnat ha d'adquirir per desenvolupar-se en múltiples situacions pròpies de la societat moderna...

Els sabers s'organitzen en quatre blocs fonamentals: Educació Musical, Educació Visual i Plàstica, Educació Audiovisual i Educació en Arts Escèniques i Performatives.

Cadascun d'aquests blocs de sabers es relaciona amb àmbits culturals i artístics específics i concrets, amb característiques pròpies, com ara l'art contemporani... que estan relacionats entre si. Per tant, aquests sabers han d'estar inclosos en una educació i capacitació integral i diversa que atengui múltiples manifestacions culturals i artístiques dels nostres dies i provinents d'altres èpoques. Alhora, cadascun d'aquests blocs de sabers s'articula en dos eixos principals que són, per una banda, la percepció i anàlisi, i per l'altra, la creació i interpretació.

En el primer eix s'hi inclouen tots aquells aspectes vinculats amb el desenvolupament de sabers, destreses i actituds relacionats amb el reconeixement, la recepció i l'observació sensitiva, visual, auditiva i corporal. Aquests permeten una aproximació a l'entorn per analitzar-lo i comprendre'l, juntament amb les diferents manifestacions culturals i artístiques.

El segon eix fa referència a l'expressió creativa d'idees, sentiments i sensacions mitjançant l'exploració, el coneixement, l'experimentació i la utilització creativa de diferents codis, elements, eines, instruments, materials, mitjans, programes, aplicacions i tècniques culturals i artístiques.

Les situacions d'aprenentatge contextualitzades a l'àrea d'Educació artística han d'englobar els àmbits comunicatiu, analític, expressiu, creatiu i interpretatiu. L'alumnat s'ha de convertir en el protagonista del seu propi aprenentatge, sempre que sigui possible, a través d'experiències, processos, projectes, reptes i tasques que desenvolupin la capacitat d'observació, experimentació, anàlisi-reflexió, imaginació, creativitat, expressió i sensibilitat que requereixi la planificació i la documentació.

En essència, els i les aprenents poden accedir als coneixements, les destreses i les actituds culturals i artístiques des d'una perspectiva activa, crítica i participativa a partir dels principis fonamentals en el desenvolupament competencial, entre els quals podem destacar el compromís, l'empatia, l'esforç, la implicació, el valor del respecte a la diversitat, el gaudi, la responsabilitat i el compromís, en el creixement personal i en la transformació de les societats.

Competències específiques

Competència 1. Descobrir propostes artístiques de diferents cultures, èpoques i estils, mitjançant la percepció i la vivència, per desenvolupar la curiositat, el respecte i el gaudi.

criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
<p>1.1. Descobrir obres de manifestacions culturals i artístiques de diferents gèneres i estils, èpoques i cultures amb visió de perspectiva de gènere, evidenciant interès, curiositat i gaudi cap a aquestes, a través de la percepció i la vivència.</p> <p>1.2. Descriure manifestacions culturals i artístiques en diferents contextos a partir de l'exploració de les característiques amb actitud oberta i interès.</p>	<p>1.1. Reconèixer obres de manifestacions culturals i artístiques de diferents gèneres i estils, èpoques i cultures amb visió de perspectiva de gènere, evidenciant interès, curiositat i gaudi cap a aquestes, a través de la percepció i la vivència.</p> <p>1.2. Descriure manifestacions culturals i artístiques en diferents contextos a partir de l'exploració de les característiques amb actitud oberta i interès, establint relacions entre elles.</p>	<p>1.1. Distingir i valorar obres de manifestacions culturals i artístiques de diferents gèneres i estils, èpoques i cultures amb visió de perspectiva de gènere, evidenciant interès, curiositat i gaudi cap a aquestes, a través de la percepció i la vivència.</p> <p>1.2. Analitzar manifestacions culturals i artístiques en diferents contextos a partir de l'exploració de les seves característiques establint relacions entre elles i valorant la diversitat que les genera.</p>

El coneixement, l'accés, l'anàlisi, la descripció, la recepció i la comprensió de propostes artístiques diverses procedents de diferents cultures mitjançant la cerca, l'escolta, l'observació i el visionament d'una gran varietat i riquesa d'aquestes propostes són processos fonamentals per a la formació d'éssers humans crítics, empàtics, curiosos, respectuosos, sensibles i que mostrin una actitud d'interès i de valoració davant d'aquestes manifestacions.

Per una banda, la descoberta de les produccions del passat aporta elements essencials per a la interpretació del present i també afavoreix la presa conscient de decisions rellevants en relació amb la conservació del patrimoni. Per l'altra banda, el reconeixement i l'interès per les manifestacions culturals i artístiques emblemàtiques i singulars a partir de l'exploració de les seves característiques proporcionen una base sòlida per descobrir i valorar la diversitat de manifestacions culturals i artístiques procedents dels diferents contextos.

És essencial que l'alumnat compregui les diferències culturals i generi la necessitat de respectar-les, conegui les especificitats i les intencionalitats de les manifestacions culturals i artístiques més destacades del patrimoni, estableixi relacions entre elles i apreciï la seva diversitat per enriquir i construir la seva pròpia realitat. En l'anàlisi de les diferents propostes artístiques s'hi incorporarà la perspectiva de gènere a través de les quals es reconixeran les produccions creades per dones.

Competència específica 2. Investigar i analitzar diferents manifestacions culturals i artístiques i els seus contextos, emprant diversos canals i mitjans d'accés a la informació, per desenvolupar el pensament propi, la identitat cultural i l'esperit crític.

criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
<p>2.1. Utilitzar de forma col·laborativa les estratègies treballades per a la cerca de manifestacions culturals i artístiques, a través de canals i mitjans d'accés a la informació.</p> <p>2.2. Identificar múltiples lectures, tècniques i/o elements de diferents manifestacions culturals i artístiques que formen part del patrimoni de diversos entorns, i trobar diferències i similituds entre elles amb respecte i interès.</p> <p>2.3. Identificar i expressar les sensacions i emocions produïdes per diferents manifestacions culturals i artístiques de manera respectuosa i dialogant.</p>	<p>2.1. Usar estratègies de forma personal i/o col·laborativa per a la cerca de manifestacions culturals i artístiques, a través de canals i mitjans d'accés a la informació.</p> <p>2.2. Interpretar i compartir múltiples lectures de diferents manifestacions culturals i artístiques que formen part del patrimoni de diversos entorns, analitzant-ne els elements i les tècniques que les caracteritzen, amb actitud d'interès, diàleg i respecte.</p> <p>2.3. Identificar i compartir les sensacions, emocions i evocacions produïdes per diferents manifestacions culturals i artístiques de manera respectuosa i dialogant.</p>	<p>2.1. Desenvolupar estratègies de forma personal i/o col·laborativa per a la cerca de manifestacions culturals i artístiques, a través de canals i mitjans d'accés a la informació.</p> <p>2.2. Comparar i compartir múltiples lectures de diferents manifestacions culturals i artístiques que formen part del patrimoni de diversos entorns, analitzant els elements i les tècniques utilitzades que les caracteritzen i desenvolupant criteris de valoració propis, amb actitud oberta, de diàleg i de respecte.</p> <p>2.3. Valorar i compartir les sensacions i emocions i evocacions produïdes per diferents manifestacions culturals i artístiques, atenent el seu context i relacionant-les de manera inclusiva amb la pròpia identitat cultural de manera respectuosa i dialogant.</p>

Un primer pas imprescindible per apropar-se a les noves propostes culturals i artístiques és l'obertura, la curiositat i l'interès de l'alumnat. A més a més, la possibilitat d'accedir a una oferta cultural diversa a través dels mitjans considerats tradicionals i el desenvolupament d'estratègies per a la recerca d'informació amb múltiples canals i mitjans, amplia les possibilitats de gaudir-ne i aprendre'n.

La capacitat de desplegar el pensament propi, l'autoconfiança i la col·laboració amb els seus iguals són tres pilars fonamentals pel desenvolupament personal de l'alumnat, així com, el fet d'identificar i compartir les sensacions, emocions i evocacions produïdes per diferents manifestacions culturals i artístiques. També, conèixer-les, relacionar-les i respectar-les contribueix a crear i consolidar progressivament un sentit de pertinença i d'identitat.

La indagació permet a l'alumnat reconèixer i valorar els aspectes fonamentals del patrimoni cultural i artístic analitzant-ne els principals elements, desenvolupant criteris de valoració propis i evidenciant una actitud oberta, dialogant i respectuosa.

Així mateix, aquesta competència implica respectar el fet artístic, els drets d'autoria i la tasca de les persones professionals encarregades de conservar-los, crear-ne i difondre'ls.

De la mateixa manera, és oportú que l'alumnat compregui les diferències entre les propostes culturals i artístiques, la necessitat de respectar-les i gaudir del coneixement de

les especificitats i intencionalitats més destacades del patrimoni, a través dels seus llenguatges i elements tècnics en diversos mitjans i suports.

Competència específica 3. Experimentar i crear amb les possibilitats del so, la imatge, el cos i els mitjans digitals i multimodals, mitjançant activitats i experiències que incorporin l'aprenentatge autoregulat per expressar i comunicar coneixements, idees, sentiments i emocions.

Criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
<p>3.1. Experimentar algunes possibilitats expressives i comunicatives del cos i de diferents eines d'expressió dels llenguatges artístics, a través de l'aplicació pràctica, mostrant confiança en les pròpies capacitats.</p> <p>3.2 Expressar idees, coneixements, sentiments i emocions amb creacions pròpies fent servir aprenentatges dels referents artístics treballats.</p> <p>3.3. Compartir creacions personals, evidenciant empatia i respecte envers les dels altres i acceptant-ne les diferents lectures i interpretacions.</p>	<p>3.1. Experimentar algunes possibilitats expressives i comunicatives del cos i de diferents eines d'expressió dels llenguatges artístics, a través de l'aplicació pràctica, amb curiositat, interès i afany de superació.</p> <p>3.2 Expressar idees, coneixements, sentiments i emocions amb creacions pròpies fent servir aprenentatges dels referents artístics treballats.</p> <p>3.3. Documentar i compartir creacions personals, evidenciant empatia i respecte per les dels altres i acceptant-ne les diferents lectures i interpretacions.</p>	<p>3.1. Experimentar algunes possibilitats expressives i comunicatives del cos i de diferents eines d'expressió dels llenguatges artístics, a través de l'aplicació pràctica, amb curiositat, interès i afany de superació.</p> <p>3.2 Produir creacions personals adaptades a una finalitat específica mitjançant l'expressió d'idees, sentiments i emocions utilitzant aprenentatges dels referents artístics treballats.</p> <p>3.3. Documentar i compartir creacions personals, evidenciant empatia i respecte per les dels altres i acceptant-ne les diferents lectures i interpretacions.</p>

Avui en dia, experimentar, explorar, conèixer i descobrir les possibilitats dels elements d'expressió de les diferents arts es mostra com una necessitat imprescindible per assimilar i gaudir de tota producció cultural i artística.

A més, es poden emprar una àmplia quantitat, varietat i diversitat de mitjans i materials en els processos educatius d'ensenyament i aprenentatge, i en la creació i recepció de propostes artístiques, que permetin un enorme ventall de possibilitats expressives amb els quals poder comunicar i transmetre qualsevol idea o sentiment, ja que es considera molt rellevant subratllar el vincle existent amb l'educació emocional i afectiva.

En els àmbits audiovisual, plàstic, escènic, performatiu i musical han anat sorgint mitjans, eines i aplicacions relacionats amb les noves tendències socials, que poden ser emprats en el marc educatiu.

Així doncs, l'accés, al coneixement i el maneig dels instruments i eines d'aquests àmbits afavoreix la relació de l'alumnat amb el món cultural i artístic actual, que, en col·laboració amb les aportacions anteriors, ofereix un ampli, divers i interessant univers al seu abast.

Competència específica 4. Dissenyar, elaborar i difondre creacions culturals i artístiques col·laboratives, assumint diferents rols, posant en valor el procés, per desenvolupar la creativitat, el sentit de pertinença i arribar a un resultat final.

Criteris d'avaluació

<i>1r i 2n</i>	<i>3r i 4t</i>	<i>5è i 6è</i>
<p>4.1. Participar en el procés de disseny de produccions culturals i creacions artístiques col·laboratives treballant en la consecució d'un resultat final que compleixi uns objectius acordats mitjançant un enfocament coeducatiu, basat en la igualtat i la perspectiva de gènere, i en el respecte a la diversitat cultural.</p> <p>4.2. Participar activament, experimentant diferents rols en el procés de creació, utilitzant elements de diferents llenguatges artístics, mostrant interès i respecte.</p> <p>4.3. Compartir les experiències creatives, gaudint del resultat final obtingut, identificant les parts del procés creatiu realitzat i valorant les opinions i sensacions dels altres.</p>	<p>4.1. Col·laborar en el procés de disseny de produccions culturals i creacions artístiques treballant en la consecució d'un resultat final que compleixi uns objectius acordats mitjançant un enfocament coeducatiu basat en la igualtat i la perspectiva de gènere, i en el respecte a la diversitat cultural.</p> <p>4.2. Participar activament, coneixent i experimentant diferents rols en el procés de creació, usant elements de diferents llenguatges artístics, mostrant interès i respecte.</p> <p>4.3. Documentar i compartir les experiències creatives, gaudint del resultat final obtingut, descrivint les parts del procés creatiu i els rols establerts, valorant les opinions i sensacions dels altres, mitjançant un enfocament coeducatiu, basat en la igualtat, i el respecte a la diversitat cultural.</p>	<p>4.1. Planificar els processos de disseny de produccions culturals i creacions artístiques col·laboratives treballant en la consecució d'un resultat final que compleixi uns objectius acordats mitjançant un enfocament coeducatiu basat en la igualtat i la perspectiva de gènere i en el respecte a la diversitat cultural.</p> <p>4.2. Implicar-se i participar activament, assumint i experimentant diferents rols en el procés de creació, fent servir elements de diferents llenguatges artístics, exercint responsabilitat i mostrant respecte.</p> <p>4.3. Documentar i compartir les experiències creatives, gaudint del resultat final obtingut, descrivint les parts del procés creatiu i els rols establerts, valorant les opinions i sensacions dels altres, mitjançant un enfocament coeducatiu, basat en la igualtat, i el respecte a la diversitat cultural.</p>

La participació en la creació, el disseny, l'elaboració i la difusió de produccions culturals i artístiques és primordial pel ple desenvolupament de la persona. De la mateixa manera, a través d'un enfocament coeducatiu, la participació en propostes i projectes grupals es fa

imprescindible, ja que el treball col·laboratiu implica l'acceptació i la comprensió de l'existència de rols diversos que cal conèixer, respectar i valorar.

Sens dubte, el treball en equip contribueix a l'enriquiment i la construcció de la identitat personal a través de l'expressió artística creativa i de la utilització de diferents representacions i expressions realitzades mitjançant l'ús de tècniques plàstiques, visuals, multimodals, sonores, dramàtiques i corporals.

En definitiva, els i les aprenents han de planificar les seves propostes per assolir en grup els objectius establerts a l'inici del procés i, en conseqüència, poder aconseguir un resultat final d'acord amb aquests.

Per això, cal que s'involucrin en el procés de creació i utilitzin elements de diferents disciplines, manifestacions i llenguatges artístics evidenciant el compromís amb el projecte, la participació activa en totes les fases, el respecte per la pròpia tasca i la dels seus companys, el sentit emprenedor, la sensibilitat davant del debat del canvi climàtic, la sostenibilitat i els reptes del segle XXI.

També és rellevant documentar i compartir l'experiència creativa en diferents espais educatius i de l'entorn, canals i mitjans i rebre l'opinió dels altres i les idees en forma de retroalimentació per ser valorades, assumides i respectades com a font de creixement i millora.

Sabers

Els sabers, entesos com el conjunt de coneixements, destreses, valors i actituds, es formulen amb relació a contextos on es pot desenvolupar el seu aprenentatge competencial. Els i les docents poden incorporar contextos alternatius si ho consideren pertinent.

Per tal de facilitar els aprenentatges i el desenvolupament de les competències específiques corresponents, el professorat pot valorar la possibilitat d'organitzar els sabers de l'àrea o de les diferents àrees coordinades en un àmbit, a partir de situacions.

Les situacions permeten programar el curs de qualsevol nivell, àrea o àmbit a partir d'una col·lecció o seqüència de reptes, contextos, circumstàncies del món real, dels quals deriven preguntes que cal contestar i que entrellacen els sabers, és a dir, els coneixements, les destreses, els valors i les actituds amb les capacitats que sustenten l'enfocament competencial dels aprenentatges. Això modifica la planificació habitual d'adquisició de sabers i competències basada en la lògica acadèmica pròpia de les àrees de coneixement o matèries, plasmada en la seqüència tradicional dels temes disciplinaris. Es pretén acostar-se a la lògica de l'aprenent per donar sentit als seus aprenentatges basant-se en la seqüència de contextos rellevants plasmats en les situacions.

Primer i segon

Educació Musical

- Percepció i anàlisi
 - Descobriment i descripció de propostes musicals vocals i instrumentals de diferents corrents estètics, procedències i èpoques produïdes per creadores i creadors locals, regionals, nacionals i d'altres llocs a través del gaudi en audicions actives de concerts registrats o en viu.
 - Percepció i expressió de les sensacions i sentiments que ens evoquen les audicions i obres treballades.

- Reconeixement de professions vinculades a la creació i interpretació musical, amb perspectiva de gènere, en les audicions i obres treballades.
- Discriminació auditiva, classificació i representació del so i les seves qualitats a través de diferents grafies durant l'audició i la pràctica musical.
- Discriminació visual i auditiva dels diferents materials sonors, de la veu i dels instruments musicals de les principals famílies i agrupacions per les seves característiques visuals i sonores de la pràctica musical i les audicions treballades.
- Reconeixement i capacitat de relació del caràcter i el tempo en audicions en viu o gravades i en les interpretacions pròpies.
- Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes musicals. El silenci com a element i condició indispensable per mantenir l'atenció durant l'audició i la pràctica musical.

- Creació i interpretació.

- Experimentació, exploració creativa de les possibilitats sonores i expressives a través de la interpretació i improvisació vocal i corporal en contextos informals i d'aula.
- Experimentació de les qualitats sonores construint diferents tipus d'instruments amb materials de l'entorn.
- Coneixement i aplicació dels diferents conceptes dels llenguatges musicals a la interpretació de propostes sonores, vocals i instrumentals, practicades a l'aula, les representacions i/o els concerts, reconeixent el silenci musical com a element fonamental.
- Ús d'aplicacions digitals d'enregistrament en creacions musicals tant personals com de grup per expressar idees o emocions.
- Realització i interpretació d'una creació col·laborativa d'una pràctica musical, respectant i valorant els diferents rols exercits, el procés i el producte final.

Educació Plàstica i Visual

- Percepció i anàlisi

- Identificació i cerca d'imatges de l'entorn associant-les al valor comunicatiu compartint múltiples lectures i interpretacions en pràctiques observacionals.
- Reconeixement de professions vinculades a la creació, en els àmbits de creació plàstico-artística, amb perspectiva de gènere de les obres treballades.
- Descobriments i descripció de propostes plàstiques i visuals contemporànies i de diferents èpoques, llocs i cultures, a través del gaudi, en observacions actives en visites o en imatges en diferents suports incorporant la perspectiva de gènere.
- Identificació i gaudi d'espais culturals i artístics participant amb respecte i valoració dels mateixos a activitats i visites culturals.
- Identificació dels elements configuratius del llenguatge plàstic (punt, línia, color, textura, pla) a partir de l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades.
- Percepció i expressió de les sensacions i els sentiments que ens evoca l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades amb respecte.
- Descobriments de materials, instruments, suports i tècniques utilitzats en l'expressió plàstica i visual a partir de l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades.
- Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes artístiques en diferents contextos i espais culturals i artístics.

- Creació i interpretació

- Experimentació amb diferents mitjans, suports i materials d'expressió plàstica, utilitzant tècniques bidimensionals i tridimensionals i digitals en imatges, dibuixos, pintures, modelats i construccions pròpies en les produccions artístiques treballades en diversitat de contextos.
- Planificació i experimentació de processos creatius, personals o col·laboratius en les produccions artístiques treballades a l'aula, per expressar idees, sentiments o emocions identificant i valorant-ne les fases i els resultats finals.

- Utilització d'aplicacions digitals per a la captura, creació, manipulació i creació de produccions plàstiques i visuals de grup en els processos creatius per expressar idees o emocions.

Educació audiovisual

- **Percepció i anàlisi**

- Identificació de propostes audiovisuals de l'entorn descobrint-ne el valor comunicatiu accedint a espais culturals i artístics de l'àmbit audiovisual.

- Reconeixement de professions vinculades a diferents tipus de produccions audiovisuals, amb perspectiva de gènere, de projectes i obres treballades.

- Reconeixement d'elements propis del llenguatge audiovisual mitjançant el visionament de propostes icòniques, cinematogràfiques i audiovisuals.

- Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes audiovisuals en diferents contextos i espais culturals i artístics.

- **Creació i interpretació**

- Creació d'històries senzilles amb intenció comunicativa per ser recreades, narrades i enregistrades de forma col·laborativa en format radiofònic o audiovisual en el context escolar i/o a l'entorn més proper.

- Experimentació i maneig d'eines adequades per al registre d'imatge i so d'ús a l'entorn escolar, per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions.

- Ús d'estratègies elementals de cerca i filtratge en els processos de cerca d'informació

- Planificació i experimentació de processos creatius audiovisuals col·laboratius, per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions identificant i valorant-ne les fases i els resultats finals.

- Iniciació a la creació de produccions audiovisuals multimodals en grup a partir de presentacions, seqüenciant so i imatges estàtiques o en moviment per narrar o documentar processos viscuts o petites històries creades.

- Experimentació en la creació i difusió de missatges a través de produccions audiovisuals usant diferents processos i recursos tècnics per comunicar actes o campanyes vinculades a projectes del grup que es proposen a l'entorn escolar.

Educació en arts escèniques i performatives

- **Percepció i anàlisi**

- Descobriments i descripció de manifestacions vinculades a l'expressió corporal i a les arts escèniques i performatives de diferents llocs, èpoques i estils, incloses les contemporànies, des d'una perspectiva de gènere, a partir d'espectacles enregistrats o en viu.

- Percepció i expressió de les sensacions i sentiments que ens evoquen els espectacles i les obres treballades, compartint-les amb respecte.

- Reconeixement, amb perspectiva de gènere, de professions vinculades a les arts escèniques, a partir de les obres i espais treballats.

- Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes escèniques en diferents espais culturals i artístics.

- **Creació i interpretació**

- Interès en l'experimentació i exploració del cos i les seves possibilitats motrius com a mitjà de comunicació, diversió i expressió de sentiments a través d'accions individuals i de grup vinculades amb els diversos gèneres escènics.

- Iniciació en el coneixement de les nocions essencials del llenguatge expressiu i experimentació de les tècniques de les arts escèniques i performatives a través de l'expressió i la improvisació.

- Planificació i experimentació de processos creatius escènics i performatius, personals o col·laboratius, per expressar idees, sentiments o emocions identificant i valorant-ne les fases i els resultats finals.
- Manifestació de les capacitats expressives i creatives, i del plaer i el gaudi de l'expressió corporal i dramàtica a través de les arts escèniques i performatives.

Tercer i quart

Educació Musical

- Percepció i anàlisi
 - Descobriment i descripció de propostes musicals vocals i instrumentals de diferents corrents estètics, procedències i èpoques produïdes per creadores i creadors locals, regionals, nacionals i d'altres llocs a través del gaudi en audicions actives de concerts registrats o en viu.
 - Percepció i expressió de les sensacions i sentiments que ens evoquen les audicions i obres treballades.
 - Reconeixement de professions vinculades a la creació i interpretació musical amb perspectiva de gènere a les audicions i obres treballades.
 - Discriminació auditiva, classificació i representació del so i les seves qualitats a través de diferents grafies durant l'audició i la pràctica musical.
 - Discriminació visual i auditiva dels diferents materials sonors, de la veu i dels instruments musicals de les principals famílies i agrupacions per les seves característiques visuals i sonores de la pràctica musical i les audicions treballades.
 - Identificació i descripció del caràcter, el compàs i el tempo en audicions en viu o gravades i en les pròpies interpretacions.
 - Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes musicals. El silenci com a element i condició indispensable per mantenir l'atenció durant l'audició i la pràctica musical.
- Creació i interpretació
 - Experimentació, exploració creativa de les possibilitats sonores i expressives a través de la interpretació i improvisació vocal i corporal en contextos informals i d'aula.
 - Experimentació de les qualitats sonores construint diferents tipus d'instruments amb materials de l'entorn.
 - Coneixement i aplicació dels diferents conceptes dels llenguatges musicals a la interpretació de propostes sonores, vocals i instrumentals practicades a l'aula, a les representacions i/o concerts reconeixent el silenci musical com a element fonamental.
 - Us d'aplicacions digitals d'enregistrament i edició d'àudio i vídeo registrant creacions musicals personals o de grup per expressar idees o emocions o fent-les servir per al descobriment i l'anàlisi d'obres.
 - Realització i interpretació d'una creació col·laborativa d'una pràctica musical, identificant i documentant les diferents fases del procés respectant i valorant els diferents rols exercits, el procés i el producte final.

Educació Plàstica i Visual

- Percepció i anàlisi
 - Identificació i cerca, a través de diferents canals, d'imatges de diferents entorns associant-les al valor comunicatiu compartint lectures i interpretacions en pràctiques observacionals.
 - Reconeixement de professions vinculades a la creació als àmbits de creació plàstico-artística amb perspectiva de gènere de les obres treballades.

- Descobriment i descripció de propostes plàstiques i visuals contemporànies i de diferents èpoques, llocs i cultures a través del gaudiment en observacions actives en visites o en imatges en diferents suports incorporant la perspectiva de gènere.
- Identificació i gaudi d'espais culturals i artístics participant amb respecte i valoració dels mateixos a activitats i visites culturals
- Identificació i exploració de les possibilitats expressives i comunicatives dels elements configuratius del llenguatge plàstic (punt, línia, color, textura, pla) a partir de l'observació i anàlisi de les manifestacions artístiques treballades.
- Descobriment de materials, instruments, suports i tècniques utilitzats en l'expressió plàstica i visual a partir de l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades.
- Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes artístiques en diferents contextos i espais culturals i artístics.

- **Creació i interpretació**

- Experimentació amb diferents mitjans, suports i materials d'expressió plàstica, utilitzant tècniques bidimensionals i tridimensionals i digitals en imatges, dibuixos, pintures, modelatges i construccions i accions performatives pròpies o col·laboratives en les produccions artístiques treballades en diversitat de contextos.
- Planificació, experimentació i documentació de processos creatius, personals o col·laboratius en les produccions artístiques treballades a l'aula, assumint diferents rols per expressar idees, sentiments o emocions identificant i valorant-ne les fases i els resultats finals.
- Utilització de tècniques, materials i recursos informàtics i tecnològics per a la captura, creació, edició, documentació i difusió de produccions plàstiques i visuals personals o de grup en els processos creatius per expressar idees o emocions.
 - Ús responsable de bancs d'imatges i sons respectant les llicències d'ús i distribució de continguts generats per altres per a l'estudi o com a material de creacions personals o de grup.

Educació audiovisual

- **Percepció i anàlisi**
 - Identificació de propostes audiovisuals de l'entorn descobrint-ne el valor comunicatiu accedint a espais culturals i artístics de l'àmbit audiovisual.
 - Reconeixement de professions vinculades a diferents tipus de produccions audiovisuals, amb perspectiva de gènere, de projectes i obres treballades. (ràdio -TV- videojocs multimodal)
 - Adquisició de les nocions pròpies de llenguatge audiovisual a través del visionament de propostes icòniques, cinematogràfiques i audiovisuals.
 - Adquisició de les nocions sobre estils, gèneres i formats audiovisuals a través del visionament i valoració de creacions audiovisuals de referència.
 - Percepció i expressió de les opinions, sensacions i sentiments que ens evoca l'observació activa de les manifestacions audiovisuals treballades compartint-les amb respecte
 - Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes audiovisuals en diferents contextos i espais culturals i artístics.
- **Creació i interpretació**
 - Creació d'històries senzilles amb intenció comunicativa per ser recreades, narrades i enregistrades de forma col·laborativa en format radiofònic o audiovisual. en el context escolar i/o a l'entorn proper.
 - Experimentació i maneig d'eines adequades per al registre d'imatge i so, d'ús a l'entorn escolar, per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions.
 - Ús d'estratègies elementals de cerca i filtratge d'imatges i sons.

- Planificació, execució i documentació de processos creatius audiovisuals col·laboratius experimentant diferents gèneres i formats assumint diferents rols per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions identificant i valorant-ne les fases i els resultats finals.
- Iniciació a la creació de produccions audiovisuals multimodals en grup o individual amb eines diverses facilitant el reconeixement de les característiques del llenguatge audiovisual multimodal i l'aproximació a tècniques d'animació.
- Experimentació en la creació, edició i difusió de missatges a través de produccions audiovisuals usant diferents processos i recursos tècnics per comunicar actes o campanyes en què participa el grup.

Educació en arts escèniques i performatives

- **Percepció i anàlisi**
 - Descobriment i descripció de manifestacions vinculades a l'expressió corporal i a les arts escèniques de diferents llocs, èpoques i estils, incloses les contemporànies, des d'una perspectiva de gènere gaudint d'espectacles enregistrats o en viu.
 - Percepció i expressió de les sensacions i sentiments que ens evoquen els espectacles i les obres treballades compartint-les amb interès i respecte.
 - Reconeixement, amb perspectiva de gènere, de les professions vinculades a les arts escèniques, en les obres i espais treballats.
 - Aproximació a diferents gèneres escènics com el teatre, el circ, la dansa, teatre d'objectes, teatre d'ombres, teatre musical, el mim i accions performatives, entre d'altres assistint a actuacions i visites a diferents espais culturals i artístics del seu context o entorn.
 - Identificació d'elements de la representació escènica, de l'estructura dramàtica i de l'escenografia a les obres i espectacles treballats.
 - Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes escèniques en diferents espais culturals i artístics.
- **Creació i interpretació**
 - Experimentació i exploració del cos i les seves possibilitats motrius com a mitjà de comunicació, diversió i expressió d'idees, sentiments i emocions mitjançant improvisacions i actuacions individuals i de grup vinculades als diversos gèneres escènics.
 - Iniciació en el coneixement de les nocions essencials del llenguatge expressiu i experimentació de les tècniques de les arts escèniques.
 - Planificació i experimentació de processos creatius escènics i performatius, personals o col·laboratius, per expressar idees, sentiments o emocions identificant i valorant-ne les fases i els resultats finals.
 - Participació activa en processos creatius escènics col·laboratius de diferents gèneres escènics com el teatre, el circ, la dansa, teatre d'objectes, teatre d'ombres, teatre musical, el mim i accions performatives, entre d'altres, assumint amb responsabilitat diferents rols per abordar l'estructura dramàtica, la representació escènica i l'escenografia.
 - Identificació i valoració de les capacitats expressives i creatives dels projectes escènics i performatius realitzats, descobrint-los com a forma d'interacció social, recurs expressiu i emotiu i de delit estètic.

Cinquè i sisè

Educació Musical

- **Percepció i anàlisi**
 - Descobriment i descripció de propostes musicals vocals i instrumentals de diferents corrents estètics, procedències i èpoques produïdes per creadores i creadors locals, regionals, nacionals i d'altres llocs a través del gaudi en audicions actives de concerts registrats o en viu.

- Percepció i expressió de les sensacions i sentiments que ens evoquen les audicions i obres treballades.
 - Reconeixement de professions vinculades a la creació i interpretació musical amb perspectiva de gènere a les audicions i obres treballades.
 - Discriminació auditiva, classificació i representació del so i les seves qualitats a través de diferents grafies convencionals i no convencionals durant l'audició i la pràctica musical.
 - Discriminació visual i auditiva dels diferents materials sonors, de la veu i dels instruments musicals digitals o analògics de les principals famílies i agrupacions per les seves característiques visuals i sonores de la pràctica musical i les audicions treballades.
 - Reconeixement i capacitat de relació del caràcter i el tempo en audicions en viu o gravades i en les interpretacions pròpies...
 - Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes musicals. El silenci com a element i condició indispensable per mantenir l'atenció durant l'audició i la pràctica musical.
- **Creació i interpretació.**
 - Experimentació, exploració creativa de les possibilitats sonores i expressives a través de la interpretació i improvisació vocal i corporal en contextos informals i d'aula.
 - Experimentació de les qualitats sonores construint diferents tipus d'instruments amb materials de l'entorn.
 - Coneixement i aplicació dels diferents conceptes dels llenguatges musicals a la interpretació de propostes sonores, vocals i instrumentals practicades a l'aula, a les representacions i/o concerts reconeixent el silenci musical com a element fonamental.
 - Us d'aplicacions digitals d'enregistrament i edició d'àudio i vídeo registrant creacions personals o de grup per expressar idees o emocions o fent-les servir per al descobriment i l'anàlisi d'obres.
 - Realització i interpretació d'una creació col·laborativa d'una pràctica musical, identificant i documentant les diferents fases del procés respectant i valorant els diferents rols exercits, el procés i el producte final.

Educació Plàstica i Visual

- **Percepció i anàlisi**
 - Identificació i cerca, a través de diferents canals, d'imatges de diferents entorns associant-les al valor comunicatiu compartint lectures i interpretacions amb visió crítica en les pràctiques observacionals.
 - Reconeixement de professions vinculades a la creació als àmbits de creació plàstico-artística amb perspectiva de gènere de les obres treballades.
 - Descobriment i descripció de propostes plàstiques i visuals contemporànies i de diferents èpoques, llocs i cultures a través del gaudiment en observacions actives en visites o en imatges en diferents suports incorporant la perspectiva de gènere.
 - Identificació i gaudi d'espais culturals i artístics participant amb respecte i valoració dels mateixos a activitats i visites culturals
 - Identificació i exploració de les possibilitats expressives i comunicatives dels elements configuratius del llenguatge plàstic (punt, línia, color, textura, pla) a partir de l'observació i anàlisi de les manifestacions artístiques treballades.
 - Descobriment de materials, instruments, suports i tècniques utilitzats en l'expressió plàstica i visual a partir de l'observació activa de les manifestacions artístiques treballades.
 - Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes artístiques en diferents contextos i espais culturals i artístics.
- **Creació i interpretació**
 - Experimentació amb diferents mitjans, suports i materials d'expressió plàstica, utilitzant tècniques bidimensionals i tridimensionals i digitals en imatges, dibuixos, pintures,

modelatges i construccions i accions performatives pròpies o col·laboratives treballades en diferents contextos.

- Planificació, experimentació i documentació de processos creatius, personals o col·laboratius, en les produccions artístiques treballades a l'aula, assumint diferents rols per expressar idees, sentiments o emocions identificant i valorant-ne les fases i els resultats finals.
- Utilització de tècniques, materials i recursos informàtics i tecnològics per a la captura, creació, edició, documentació i difusió de produccions plàstiques i visuals personals o de grup per expressar idees o emocions
 - Ús responsable de bancs d'imatges i sons respectant les llicències d'ús i distribució de continguts generats per altres per a l'estudi o com a material de creacions personals o de grup.

Educació audiovisual

- Percepció i anàlisi
 - Identificació de propostes audiovisuals de l'entorn descobrint-ne el valor comunicatiu accedint a espais culturals i artístics de l'àmbit audiovisual.
 - Reconeixement de professions vinculades a diferents tipus de produccions audiovisuals, amb perspectiva de gènere, de projectes i obres treballades. (ràdio -TV -multimodal- videojocs)
 - Adquisició de les nocions pròpies de llenguatge audiovisual a través del visionat de propostes icòniques, cinematogràfiques i audiovisuals.
 - Adquisició de les nocions sobre estils, gèneres i formats audiovisuals a través del visionat, anàlisi i valoració de creacions audiovisuals de referència.
 - Percepció i expressió de les opinions, sensacions i sentiments que ens evoca l'observació activa de les manifestacions audiovisuals treballades compartint-les amb respecte.
 - Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes audiovisuals en diferents contextos i espais culturals i artístics.
- Creació i interpretació
 - Creació d'històries senzilles amb intenció comunicativa per ser recreades, narrades i enregistrades de forma col·laborativa en format radiofònic o audiovisual en el context escolar i / o l'entorn més proper.
 - Ús d'eines adequades per al registre d'imatge i so per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions en el context d'aula i d'entorn.
 - Ús d'estratègies elementals de cerca i filtratge d'imatges i sons.
 - Planificació, execució i documentació de processos creatius audiovisuals col·laboratius experimentant diferents gèneres i formats assumint diferents rols per narrar, documentar i expressar idees, sentiments o emocions identificant i valorant-ne les fases i els resultats finals.
 - Creació de produccions audiovisuals multimodals en grup o individual amb eines diverses facilitant el reconeixement de les característiques del llenguatge audiovisual multimodal i l'aproximació a tècniques d'animació.
 - Experimentació en la creació, edició i difusió de missatges a través de produccions audiovisuals usant diferents processos i recursos tècnics per comunicar actes o campanyes en què participa el centre.
 - Ús responsable de bancs d'imatges i sons respectant les llicències d'ús i distribució de continguts generats per altres per a l'estudi o com a material de creacions personals o de grup.

Educació en arts escèniques i performatives

- Percepció i anàlisi

- Descobriment i descripció de manifestacions vinculades a l'expressió corporal i a les arts escèniques de diferents llocs, èpoques i estils, incloses les contemporànies, des d'una perspectiva de gènere gaudint d'espectacles enregistrats o en viu.
 - Percepció i expressió de les sensacions i sentiments que ens evoquen els espectacles i les obres treballades compartint-les amb interès i respecte.
 - Reconeixement, amb perspectiva de gènere, de les professions vinculades a les arts escèniques en les obres i espais treballats.
 - Aproximació als gèneres escènics i valoració de la importància de la interpretació dramàtica en el procés artístic i del patrimoni vinculat a aquestes arts, assistint a actuacions i visites a diferents espais culturals i artístics del seu context o entorn.
 - Identificació d'elements de la representació escènica, de l'estructura dramàtica i de l'escenografia per a la valoració d'un espectacle.
 - Adquisició d'hàbits de comportament i actitud positiva en la percepció de propostes escèniques en diferents espais culturals i artístics.
- Creació i interpretació
 - Experimentació i exploració del cos i les seves possibilitats motrius com a mitjà de comunicació, diversió i expressió d'idees, sentiments i emocions mitjançant improvisacions i actuacions individuals i de grup vinculades als diversos gèneres escènics.
 - Coneixement de les nocions essencials del llenguatge expressiu i experimentació de les tècniques de les arts escèniques a través de l'expressió i la improvisació corporal en actes performatius.
 - Planificació i experimentació de processos creatius escènics i performatius, personals o col·laboratius, per expressar idees, sentiments o emocions identificant i valorant-ne les fases i els resultats finals.
 - Participació activa en processos creatius escènics col·laboratius de diferents gèneres escènics com el teatre, el circ, la dansa, teatre d'objectes, teatre d'ombres, teatre musical, el mim i accions performatives, entre d'altres, assumint amb responsabilitat diferents rols per abordar l'estructura dramàtica, la representació escènica i escenografia.
 - Identificació i valoració de les capacitats expressives i creatives, dels projectes escènics i performatius realitzats descobrint-los com a forma d'interacció social, recurs expressiu i emotiu i de delit estètic.

Educació en valors cívics i ètics

Introducció

L'educació en valors cívics i ètics constitueix un requisit per a l'exercici crític i responsable de la ciutadania i per a l'educació integral de les persones. En el primer cas, proporciona les eines perquè l'alumnat adopti un compromís actiu i autònom amb els valors, principis i normes que articulen la convivència democràtica. En el segon, contribueix a la formació intel·lectual, moral i emocional necessària per a que les nenes i els nens comencin a construir el seu propi projecte vital i reflexionin de forma autònoma al voltant dels reptes del segle XXI.

En termes generals, i d'acord amb els objectius educatius en finalitzar l'educació bàsica, la formació en valors cívics i ètics implica mobilitzar un conjunt de coneixements, destreses, actituds i valors que permeten a l'alumnat prendre consciència de la seva identitat personal i cultural, d'algunes qüestions ètiques i socials relatives a la convivència, i del caràcter interconnectat i ecodependent de la seva vida en relació amb l'entorn; tot això amb l'objectiu de poder apreciar i aplicar amb autonomia aquelles normes i valors que regeixen la convivència en una societat plural i democràtica.

Els alumnes, en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, han d'aprendre a ser competents per viure i convida d'acord amb els valors propis d'una societat democràtica, plural i diversa. Ser competent en aquesta àrea significa poder detectar situacions de la vida quotidiana, a casa, a l'escola, al barri, etc., que permetin respondre i actuar de forma ètica, respectant també la perspectiva de gènere.

Les competències s'han de treballar en el context de situacions d'aprenentatge, connectades amb la realitat i que convidin l'alumnat a la reflexió, a la col·laboració i l'acció.

L'adquisició de les competències específiques constitueix la base per a l'avaluació competencial de l'alumnat i es valorarà a través dels criteris d'avaluació. No hi ha una vinculació unívoca i directa entre criteris d'avaluació i sabers, les competències específiques s'avaluaran a través de la posada en acció de diferents sabers, proporcionant la flexibilitat necessària per establir connexions entre ells.

Abordant un enfocament competencial, els criteris d'avaluació i els sabers, graduats a través dels cicles, es vertebraran al voltant de les competències específiques. Aquesta progressió, que parteix d'entorns molt propers i manipulatius connectant amb l'etapa d'Educació Infantil, facilita la transició cap a aprenentatges més formals i afavoreix el desenvolupament de la capacitat de pensament abstracte.

Els criteris d'avaluació, en tant que expliciten l'avaluació de les capacitats i els sabers que cal desenvolupar, concreten els aprenentatges que volem identificar en l'alumnat i la forma de fer-ho. Es vinculen directament a les competències específiques. Els criteris d'avaluació permeten mesurar el grau de desenvolupament d'aquestes competències i el docent pot connectar-los de forma flexible amb els sabers de l'àrea durant el procés d'ensenyament-aprenentatge.

El professorat ha de contextualitzar i flexibilitzar aquests criteris d'acord amb les circumstàncies de la seva activitat. El seu caràcter és marcadament competencial i els converteix en avaluadors tant de les capacitats desplegades com dels diferents tipus de sabers, és a dir, coneixements, destreses, valors i actituds que l'alumnat ha d'adquirir per desenvolupar-se en múltiples situacions pròpies de la societat moderna.

L'àrea d'Educació en valors cívics i ètics comprèn el desenvolupament de quatre camps competencials fonamentals. El primer és el de l'autoconeixement i l'autonomia moral. El segon, el de la comprensió del marc social de convivència i el compromís amb els principis, valors i normes que el regeixen. El tercer es refereix a l'adopció d'actituds compatibles amb la sostenibilitat i l'ètica mediambiental des de la comprensió de la relació d'interdependència i ecodependència amb l'entorn. I, finalment, el quart, més transversal i dedicat a l'educació de les emocions, posa el focus en desenvolupar la sensibilitat i l'actitud afectiva adequada respecte als valors i problemes ètics, cívics i ecosocials que ens planteja el nostre temps.

Cada un d'aquests camps competencials es desplega en dos nivells integrats: un més teòric, dirigit a la comprensió significativa de conceptes i qüestions rellevants, i un altre, més pràctic o procedimental, orientat a promoure, des de la reflexió i el diàleg, conductes i actituds d'acord amb determinats valors ètics i cívics.

Cal assenyalar que els aspectes cognitius de la competència estan al servei dels aspectes actitudinals. En altres paraules, els sabers que s'hi inclouen estan orientats a l'acció. L'àrea té com a nucli la fonamentació dels valors ètics que han d'inspirar els criteris per tal de jutjar fets i accions. I aquestes accions a promoure són aquelles imprescindibles per viure i convida en la societat actual, complexa i diversa.

El currículum de l'àrea d'Educació en valors cívics i ètics s'estructura en quatre blocs de sabers que són els següents:

El bloc Autoconeixement i autonomia moral té a veure amb el fet de motivar l'alumne a investigar sobre allò que el defineix i allò que el diferencia com a persona a través de la presa de consciència i l'expressió de diverses facetes de la seva personalitat. Aquest exercici d'autodeterminació exigeix afrontar algunes qüestions ètiques de rellevància, com les referides a l'autonomia i heteronomia moral i, entre d'altres, la reflexió entorn els valors, principis i normes que han d'orientar les nostres vides com a persones i ciutadans. Així mateix, per entendre el pes que la reflexió ètica té en la nostra vida, convé que els alumnes i les alumnes posin a prova el seu judici i capacitat de criteri afrontant qüestions que afecten més directament la seva vida personal, com les vinculades a: la llibertat d'expressió, el respecte per la perspectiva de gènere i altres drets individuals, les conductes addictives o la influència dels mitjans i xarxes de comunicació.

El bloc Societat, justícia i democràcia té com a finalitat que l'alumnat entengui la naturalesa social i cultural de la seva pròpia identitat com a persones, reconeixent les diferents estructures i relacions sobre la seva dimensió normativa, ètica i afectiva. Per aquesta raó és convenient que l'alumnat compregui certes nocions bàsiques de caràcter polític i interpersonal, que identifiqui i pugui explicar les principals característiques del nostre marc democràtic de convivència i que contrasti els seus coneixements i judicis amb els dels altres (la situació dels drets humans en el món, la pobresa, la igualtat efectiva entre homes i dones, el valor del tracte amb respecte a la diversitat i a les minories, el fenomen migratori, etc.) avaluant críticament diferents maneres d'afrontar-les i justificant els seus propis judicis al respecte.

El bloc Sostenibilitat i ètica ambiental pretén que l'alumnat compregui la complexa relació entre les nostres formes de vida i l'entorn, identificant els grans problemes ecosocials que marquen l'agenda mundial i debatent al voltant de la manera d'afrontar-los, amb l'objectiu que adoptin un compromís ètic i afectiu, individual i col·lectiu, amb hàbits de coexistència sostenible amb la natura.

El bloc Educació emocional se centra en el desenvolupament de l'autoestima com a font de benestar, així com en la presa de consciència de les emocions per a la seva regulació

efectiva i positiva, amb l'objectiu d'afavorir les relacions entre iguals de forma empàtica i assertiva per tal prevenir les relacions abusives i el maltractament entre iguals, tenint també en compte la perspectiva de gènere.

Pel que fa al disseny i la proposta de les situacions d'aprenentatge, han d'estar orientades metodològicament seguint els principis dels valors que pretén transmetre l'àrea. Cal assegurar que a les aules es fomenta l'anàlisi, l'avaluació de les situacions, la inferència, l'explicació dels perquè i l'autoregulació mitjançant la investigació i el diàleg entorn de qüestions ètiques de rellevància a través del treball cooperatiu per tal que els alumnes assoleixin les competències específiques de l'àrea.

D'aquesta manera es convidarà l'alumnat a la participació activa i raonada, al diàleg respectuós i la cooperació amb els altres, a la lliure expressió de les idees, al pensament crític i autònom, al respecte per les normes i valors comuns, a la mediació i resolució pacífica dels conflictes, al desenvolupament d'hàbits de vida saludables i sostenibles, a l'ús segur de les tecnologies de la informació i la comunicació, a la gestió assertiva de les seves emocions i relacions afectives amb els altres i amb l'entorn; a partir de propostes didàctiques d'aula interdisciplinàries i inserides en la vida del centre i el seu entorn de manera que es promogui el desenvolupament d'una ciutadania global, conscient, lliure, empàtica, respectuosa, participativa i compromesa amb els reptes del present.

Competència específica 1.

Reconèixer i identificar aspectes vinculats a la pròpia identitat i a les qüestions ètiques relatives a si mateixos, en el seu entorn proper, buscant i interpretant de forma reflexiva i crítica la informació a l'abast, per promoure l'autoconeixement i el desenvolupament de l'autonomia moral.

Criteris d'avaluació

5è o 6è
1.1. Reconèixer les pròpies capacitats físiques, sensorials i cognitives tenint en compte els punts forts i febles de la pròpia identitat promovent l'autoconeixement.
1.2. Identificar trets personals que facilitin el procés de construcció de la pròpia identitat amb responsabilitat i autonomia.
1.3. Interpretar críticament la informació de l'entorn afavorint la construcció de la pròpia identitat.
1.4. Mostrar conductes que evidencin autonomia moral en un context social amb gran diversitat d'interessos.
1.5. Mostrar una actitud responsable, respectuosa i assertiva amb relació a problemàtiques diverses i riscos derivats de l'ús acrític i de l'abús de les xarxes socials, com a factors de prevenció de situacions de ciberassetjament entre iguals i en el context educatiu.

Aquesta competència fa referència a la capacitat de l'infant de prendre consciència de les pròpies potencialitats i de les seves mancances en els diferents àmbits de la vida i l'ajuda a percebre-les i a saber-les utilitzar en les accions que es proposa. L'autoconeixement i el procés progressiu de l'adquisició d'autonomia reforcen la seguretat i la confiança en ell mateix per poder resoldre reptes personals i materialitzar projectes, tant individuals com col·lectius.

Les nenes i els nens han d'aprendre progressivament a dirigir la seva conducta segons criteris propis, a equilibrar els seus impulsos i a gestionar les seves emocions per esdevenir

ciutadanes i ciutadans lliures i responsables, amb domini dels seus actes i de les seves vides.

Cal tenir en compte que l'autonomia de què disposen els infants i la responsabilitat que se'ls pot exigir depenen del moment evolutiu en què es troben, i que estan mediatitzades pel context familiar i social en què viuen. Les circumstàncies familiars i ambientals són condicionants a l'hora de proporcionar exemples i models d'actuació autònoma i responsable. L'autonomia i la responsabilitat es van adquirint en un procés que es desenvolupa al llarg de la vida.

Capacitar l'alumnat per decidir amb autonomia i prudència implica iniciar-lo en la pràctica de la deliberació racional al voltant de problemes que afectin la seva existència i el seu entorn quotidià i que estiguin relacionats amb conductes, actituds, sentiments, valors i idees de caràcter ètic i cívic.

Cal fer un treball sobre aquests problemes, freqüents en el propi àmbit escolar, per a que l'alumnat desenvolupi els seus propis judicis, reflexioni sobre els seus desitjos i afectes i vagi construint, al voltant d'ells, la seva pròpia identitat i projecte personal. Per tal que l'exercici no caigui en errors ni en posicions dogmàtiques o prejudicioses, és imprescindible tant l'ús rigorós i crític de la informació sobre els problemes a tractar, com el desenvolupament d'habilitats argumentatives, l'anàlisi d'alguns conceptes bàsics de caràcter ètic i cívic («bé», «valor», «virtut», «norma», «deure», «llibertat», «responsabilitat», «ciutadania») i la pràctica del diàleg col·laboratiu i respectuós amb els altres, tenint també en compte la perspectiva de gènere.

Competència específica 2.

Actuar i interactuar atenent a normes i valors cívics i ètics, reflexionant sobre la seva importància per a la vida individual i col·lectiva, per aplicar-los de manera efectiva i argumentada en diferents contextos i amb la finalitat de promoure una convivència pacífica, respectuosa, democràtica i justa.

Criteris d'avaluació

5è o 6è

- 2.1. Investigar sobre la naturalesa social i política de l'ésser humà en el marc d'una convivència democràtica.
- 2.2. Interactuar amb els altres adoptant conductes cíviques i democràtiques en un marc de respecte, empatia i consideració adequada de les relacions afectives que s'estableixin.
- 2.3. Manifestar actituds alineades amb valors com la justícia, la pau i el rebuig a la violència, la solidaritat i el respecte per les minories i les diferents identitats humanes i personals en el seu entorn.
- 2.4. Analitzar el paper de les institucions públiques, dels organismes internacionals i les organitzacions no governamentals en la promoció de la pau, la solidaritat i la cooperació entre nacions a través del diàleg argumentatiu.
- 2.5. Reflexionar sobre la defensa d'una efectiva igualtat de gènere, i sobre el problema de la violència contra les dones i la conducta sexista, a través de l'anàlisi de les mesures de prevenció de la desigualtat, la violència i la discriminació per raó de gènere i orientació sexual.

Respectar les persones significa tenir en compte la seva dignitat, la seva condició humana i implica el reconeixement dels seus drets com a individu. Aquests drets estan reconeguts en la Declaració Universal dels Drets Humans i en la Convenció dels Drets de l'Infant, impulsades per l'Organització de les Nacions Unides i acceptades per la majoria d'estats del món.

El respecte que es deu a cada un dels altres no significa que les seves idees, opcions i creences no hagin de ser posades en consideració ni que calgui acceptar-les de manera

acrítica. Especialment cal ser crítics amb les que són fruit d'egoismes i de prejudicis. Aquest és el sentit que pren l'expressió de respecte actiu vers les diverses idees, opcions i creences. En el món actual globalitzat en què les cultures es troben especialment en contacte, el respecte necessari a la diversitat té un límit: que no generi noves discriminacions. A l'escola el respecte es concreta en la consideració cap a tots els altres membres de la comunitat, en l'acceptació dels seus drets i, especialment, en la necessitat d'utilitzar determinades pràctiques de salutació, comiat, excusa i demanda que atorguen i reconeixen condició d'humanitat i d'igualtat.

Per contribuir a la millora de la nostra societat les persones han de desenvolupar actituds de servei i estar disposades a assumir compromisos que facilitin i promoguin la convivència. Del que es tracta és de fomentar tot allò que permeti viure al costat dels altres i arribar al bé comú, sabent que aquest fet comporta, moltes vegades, renúncies individuals. Mostrar una actitud de servei implica estar atents i conèixer les necessitats dels altres i contribuir a la satisfacció d'aquestes necessitats. Els infants viuen els casos d'injustícia amb una gran sensibilitat. Cal vehicular aquest sentiment perquè derivi en una acció d'ajuda, de col·laboració, de reflexió, d'escolta...

El fet de prendre consciència de la riquesa que aporta la convivència, així com la necessitat d'establir i respectar normes cíviques i ètiques que excloguin tot tipus de violència i discriminació, respectin la intimitat de les persones i promoguin una conducta inclusiva, solidària i no sexista, implica l'adequat desenvolupament de pràctiques d'interacció, reconeixement mutu i educació en valors (com a tasques i jocs cooperatius, debats, processos de presa de decisió, exercicis de mediació en conflictes o activitats de serveis a la comunitat) que generin una comprensió significativa de la importància de l'educació ètica i cívica en les relacions humanes, a partir del reconeixement de la nostra pròpia naturalesa social. L'objectiu últim és que l'alumnat adopti determinats valors i actituds de forma motivada i autònoma, analitzant racionalment conflictes propers, tant en entorns presencials com virtuals, i ponderant de manera reflexiva aquells ideals i comportaments que possibilitin i enriqueixin la convivència, especialment els que es deriven dels drets humans i del nen, dels principis democràtics, i d'una idea adequada i profunda de certs afectes humans bàsics. Per això mateix, és imprescindible que nenes i nens reflexionin críticament sobre els problemes ètics que es deriven de la falta de consideració o la insuficient aplicació d'aquests valors, principis i afectes, així com sobre les mesures que cal posar en marxa per assegurar la seva efectiva implantació.

Competència específica 3.

Analitzar i interpretar les relacions sistèmiques entre l'individu, la societat i la natura, així com la importància de l'acció local i les seves conseqüències en l'entorn proper, per desenvolupar un paper actiu i conseqüent amb el respecte, la cura i la protecció de les persones i del planeta.

Criteris d'avaluació

5è o 6è

3.1 Identificar propostes per afavorir l'aturada del canvi climàtic a partir de l'anàlisi de les problemàtiques en el context local i argumentant el deure ètic de protegir i tenir cura de la natura.

3.2 Realitzar accions que afavoreixen l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible a través d'acords i actuacions individuals i col·lectives.

3.3 Desenvolupar actituds i valors de compromís basats en el respecte, cura i protecció de les persones, dels animals i del planeta, a través d'accions individuals, a nivell local, vinculades al consum responsable i de productes de proximitat, l'ús sostenible de l'aigua, de l'energia, de la mobilitat, la gestió dels residus i el respecte per la diversitat ètnica-cultural.

Aquesta competència fa referència a la capacitat dels i les alumnes per comprendre i valorar la dimensió ecosocial de la nostra existència perquè la nostra vida es construeix en relació amb un context social i cultural, però també a través de complexes relacions d'interdependència i ecodpendència amb la resta dels éssers vius i la natura.

Actualment es fa evident la necessitat d'adquirir una perspectiva ètica i biocèntrica de la nostra relació amb l'entorn i que, a partir d'aquesta convicció, es generin pràctiques i hàbits responsables amb el medi ambient, actituds empàtiques i respectuoses amb la resta d'animals i sensibilitat davant les injustícies.

Cal que els i les alumnes siguin capaços de reconèixer les condicions i límits ecofísics del planeta i d'avaluar críticament la petjada ecològica de les accions humanes, per això han de conèixer i descriure els principals problemes i amenaces que comprometen la conservació de la biodiversitat i les condicions de la vida humana, amb especial incidència en la crisi climàtica.

Cal que l'alumnat desenvolupi els seus propis criteris i judicis, i reflexioni sobre la seva responsabilitat tant individual com col·lectiva. És necessari que cerqui i analitzi informació i que domini alguns conceptes clau com "sistema", "procés", "global-local", "tot-part", "causa-conseqüència", "mitjà-finalitat", per tal de dur a terme pràctiques i actuacions que promoguin de manera concreta el coneixement, cura i afecte pel planeta, la reflexió sobre les nostres accions en ell i la consolidació d'estils de vida saludables i sostenibles, com, entre d'altres, aquells dirigits a una gestió responsable de l'aigua, l'energia i els residus en la vida quotidiana.

Competència específica 4.

Desenvolupar l'autoestima i l'estima de l'entorn, a partir de la identificació, expressió i gestió de les emocions i sentiments propis i reconeixent i valorant els dels altres, amb la finalitat d'assolir una actitud empàtica i respectuosa envers un mateix, els altres i la natura.

Criteris d'avaluació

5è o 6è
4.1. Expressar de manera respectuosa les pròpies emocions manifestant una ajustada autoestima en activitats creatives individuals i de grup.
4.2 Regular adequadament les pròpies emocions a partir de la identificació d'aquestes i les dels altres, en activitats de reflexió tant individuals com col·lectives.
4.3. Manifestar una actitud empàtica i respectuosa envers un mateix, els altres i la natura, en activitats realitzades en l'entorn escolar.
4.4 Identificar i prendre consciència de fets i accions dirigides a membres de la comunitat educativa que, si persisteixen en el temps, poden derivar en relacions abusives, situacions d'assetjament i maltractament entre iguals en el context educatiu i, en aquest cas, prendre-hi partit des d'un posicionament proactiu com a factor de prevenció.

L'educació emocional és imprescindible per formar individus equilibrats i capaços de mantenir relacions plenes i satisfactòries amb els altres. Així, la manera com tractem afectivament les altres persones i com som tractats per elles són factors essencials per establir relacions socials adequades, harmonioses i constructives, i també per desenvolupar la pròpia autoestima, i una millor actitud i aptitud per a la conducta cívica i ètica.

Per tot això, resulta necessari dotar l'alumnat de les estratègies cognitives i els hàbits d'observació i anàlisi que es necessiten per identificar, prendre consciència, gestionar i expressar assertivament les seves emocions i sentiments, a més de promoure el contacte afectiu i empàtic amb els altres i amb el medi natural.

Per una altra banda, la vivència i expressió assertiva i compartida d'emocions i sentiments pot donar-se en múltiples contextos i situacions, i a través de multitud de codis i llenguatges, entre ells, i de forma destacada, en els de l'experiència estètica, la deliberació compartida al voltant de problemes quotidians i dilemes morals, o la mateixa experiència de comprensió autònoma del món, per la qual cosa les activitats per desenvolupar aquesta competència poden integrar-se en quasi qualsevol tipus de dinàmica i procés que fomenti la creativitat, la reflexió, el judici i el coneixement autònoms.

En tot cas, l'educació emocional implica la reflexió al voltant del paper que les emocions i els sentiments poden tenir per entendre i trobar l'explicació adequada de determinades conductes i experiències humanes, així com la seva relació amb els valors, les creences i les idees.

Aquesta competència manté una ferma vinculació amb la competència clau personal, social i d'aprendre a aprendre.

Sabers

Els sabers, entesos com el conjunt de coneixements, destreses, valors i actituds, es formulen amb relació a contextos on es pot desenvolupar el seu aprenentatge competencial. Els i les docents poden incorporar contextos alternatius si ho consideren pertinent.

Per tal de facilitar els aprenentatges i el desenvolupament de les competències específiques corresponents, el professorat pot valorar la possibilitat d'organitzar els sabers de l'àrea o de les diferents àrees coordinades en un àmbit, a partir de situacions.

Les situacions permeten programar el curs de qualsevol nivell, àrea o àmbit a partir d'una col·lecció o seqüència de reptes, contextos, circumstàncies del món real, dels quals deriven preguntes que cal contestar i que entrellacen els sabers, és a dir, els coneixements, les destreses, els valors i les actituds amb les capacitats que sustenten l'enfocament competencial dels aprenentatges. Això modifica la planificació habitual d'adquisició de sabers i competències basada en la lògica acadèmica pròpia de les àrees de coneixement, plasmada en la seqüència tradicional dels temes disciplinaris. Es pretén acostar-se a la lògica de l'aprenent per donar sentit als seus aprenentatges basant-se en la seqüència de contextos rellevants plasmats en les situacions.

Cinquè o sisè

Autoconeixement i autonomia moral

- Desenvolupament del pensament crític i ètic en situacions de debat a l'aula.
- Construcció de la pròpia identitat personal en un context plural des del reconeixement de les diferències individuals tenint en compte la perspectiva de gènere.
- Desenvolupament de l'autonomia i la responsabilitat, en funció dels propis desitjos i raons, amb voluntat i judici moral en un entorn amb gran diversitat d'interessos.
- Valoració de l'ètica com a principi de les nostres accions en entorns propers relacionats amb la vida quotidiana.
- Reconeixement de la importància de l'ètica en l'establiment de normes presents a la

societat.

- Coneixement i prevenció dels riscos que implica l'ús acrític, l'abús i la sobreexposició a les xarxes socials en la preservació de la privacitat i la vulneració de la pròpia identitat i la dels altres, en la relació entre iguals.
- Coneixement i prevenció de les conseqüències d'un mal ús i abús de les noves tecnologies, en el temps de lleure, que poden derivar en conductes addictives relacionades tant amb l'ús dels dispositius com amb els continguts que ofereixen.

Societat, justícia i democràcia

- Valoració del diàleg i de l'argumentació en la presa democràtica de decisions i en la resolució pacífica de conflictes en la relació entre iguals i en contextos propers.
- Comprensió i ús dels conceptes de "lleï", "Estat", "democràcia", "justícia", "ciutadania" i "drets humans" en el context social proper.
- Presa de consciència de la conducta cívica, les lleis, els principis i valors democràtics i la justícia en la vida en societat.
- Coneixement de la Declaració Universal dels Drets Humans i la Convenció sobre els drets de l'infant i la seva rellevància ètica en la relació entre les persones tant a l'escola com fora d'ella.
- Anàlisi de les causes de la pobresa i l'explotació infantil en la societat globalitzada.
- Recerca de solucions locals i globals en situacions properes de desigualtat econòmica.
- Promoció de la cultura de la pau i la no violència en l'entorn proper.
- Identificació del paper i valoració de les actuacions de les ONG i les ONGD en l'entorn proper.

Sostenibilitat i ètica ambiental

- Desenvolupament de l'empatia, la cura i el respecte als éssers vius i el medi natural, en actuacions quotidianes relacionades amb l'entorn proper.
- Valoració i reconeixement de l'impacte de l'activitat humana en el planeta a partir d'accions quotidianes.
- Anàlisi del grau de sostenibilitat d'un determinat mode de vida amb relació als ecosistemes i les societats en el territori més proper.
- Anàlisi dels límits del planeta i el canvi climàtic en el món actual en el marc de projectes realitzats a l'aula.
- Identificació de mecanismes i estratègies per al desenvolupament sostenible en el context local.
- Realització d'accions individuals vinculades al consum responsable i de productes de proximitat; a l'ús sostenible de l'aigua, de l'energia, de la mobilitat, i a la gestió dels residus, a nivell local.
- Presa de consciència del deure ètic i l'obligació legal de protegir i tenir cura del medi natural en la construcció d'un compromís col·lectiu.
- Desenvolupament d'hàbits i actuacions individuals i col·lectives en el marc dels Objectius de Desenvolupament Sostenible en el context proper i en l'orientació que donem al nostre estil de vida.

Educació emocional

- Presa de consciència, expressió i regulació de les emocions pròpies i alienes, basades en una autoestima ajustada, com a aspecte determinant en la millora del benestar individual i col·lectiu en la relació amb un mateix i amb els iguals.
- Construcció de relacions afectives saludables a partir del reconeixement de la

igualtat i del respecte mutu com a factors que les determinen en la relació entre iguals.

- Coneixement de la interrelació entre els aspectes afectius i el desenvolupament de la sexualitat i la seva influència en el benestar emocional individual i col·lectiu, en el marc de projectes realitzats a l'aula.
- Reconeixement de l'empatia com una habilitat emocional afavoridora del benestar mutu en les relacions amb els altres.
- Identificació de fets, accions i actituds que poden derivar en situacions de relacions abusives i maltractament entre iguals en l'entorn educatiu.

ESBORRANY